የብሉይ ኪዳን መንግሥት፣ ቃል ኪዳኖች እና ቀኖና

ትምህርት 2

የእግዚአብሔር መንግሥት

Manuscript

thirdmill
Biblical Education. For the World. For Free.

© 2020 by Third Millennium Ministries

መብቱ በህግ የተጠበቀ ነው። ከአሳታሚው የጽሑፍ ፈቃድ ውጭ ማጠቀሻነት፣ ለግምገማ ፣ ለአስተያየት ወይም ለትምህርት ዓላማዎች በአጭሩ መጠቀም ካልሆነ በስተቀር የዚህ ጽሑፍ ክፍል በማንኛውም መልኩ ወይም በማንኛውም መንገድ ለትርፍ ሊባዛ አይችልም። የአሳታሚው አድራሻ Third Millennium Ministries, Inc., 316 Live Oaks Blvd., Casselberry, Florida 32707.

በሌላ መንገድ ካልተጠቆመ በስተቀር ፣ ሁሉም የቅዱሳት መጻሕፍት ጥቅሶች በ1954 ዓ.ም ከታተመው መጽሐፍ ቅዱስ የተወሰዱ ናቸው።

ስለሴርድሚል

እ.ኤ.አ. በ 1997 የተቋቋመው ፣ ሴርድሚል ለትርፍ ያልተቋቋመ የወንጌላዊ ክርስቲያናዊ አገልግሎት ሲሆን

መጽሐፍ ቅዱሳዊ ትምህርት፣ ለዓለም፣ በነጻ ይሰጣል።

ግባችን በዓለም ዙሪያ በመቶ ሺዎች ለሚቆጠሩ ፓስተሮች እና ለአገልግሎት በቂ ሥልጠና ለሌላቸው የክርስቲያን መሪዎች ነፃ የክርስትና ትምህርት መስጠት ነው። በእንግሊዝኛ ፣ በአረብኛ ፣ በማንዳሪን ፣ በሩሲያኛ እና በስፓኒሽ ተወዳዳሪ የሌለውን የመልቲሚዲያ ሴሚናሪ ሥርዓተ ትምህርት በማዘጋጀት እና በዓለም አቀፍ ደረጃ በማሰራጨት ይህንን ግብ እያሟላን እንገኛለን። በአጋር መሥሪያ ቤቶቻችን አማካኝነት ሥርዓተ ትምህርታችን ከአሥር በላይ በሚሆኑ ሌሎች ቋንቋዎችም እየተተረጎመ ነው። ሥርዓተ ትምህርቱ በጥሩ ግራፊክ የተሠሩ ቪዲዮዎችን፣ የታተሙ ትምህርቶችን እና የበይነመረብ ግብዓቶችን ያካትታል። በትምህርት ቤቶች ፣ በቡድኖች እና በግለሰቦች ፣ በበይነመረብም ሆነ በትምህርት ማህበረሰቦች ውስጥ ጥቅም ላይ እንዲውል የተቀየሰ ነው።

ባለፉት ዓመታት፣ እጅግ በጣም ጥሩ ይዘትን እና ጥራትን የተሸለሙ የመልቲሚዲያ ትምህርቶችን ለማምረት ከፍተኛ ወጪ ቆጣቢ ዘዴን አዘጋጅተናል። ጸሐፊዎቻችን እና አርታኢዎቻችን በስነ-መለኮት የሰለጠኑ አስተማሪዎች ፣ ተርጓሚዎቻችን የሥነ-መለኮታዊ አስተውሎት ያላቸውና የሚተረጉሙበት ቋንቋዎች የአፍ መፍቻ ቋንቋቸው የሆናቸው ናቸው ፣ እንሁም ትምህርቶቻችን ከዓለም ዙሪያ የመጡ በመቶዎች የሚቆጠሩ የተከበሩ የሴሚናሪ ፕሮፌሰሮች እና ፓስተሮች አሳቦችን ይዘዋል። በተጨማሪም ፣ የእኛ ግራፊክ ዲዛይነሮች ፣ ሥዕላዊ መግለጫዎች እና አዘጋጆች ዘመናዊ መሣሪያዎችን እና ቴክኒኮችን በመጠቀም ከፍተኛውን የዝግጅት ደረጃዎችን የሚያሟሉ ናቸው።

የስርጭት ግቦቻችንን ለማሳካት ፣ ሴርድሚል ከቤተክርስቲያናት ፣ ከሴሚናሪዎች ፣ ከመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ቤቶች ፣ ከሚሲዮናውያን ፣ ከክርስቲያን ማሰራጫዎች እና ከሳተላይት ቴሌቪዥን አቅራቢዎች እና ከሌሎች ድርጅቶች ጋር ስትራቴጂካዊ አጋርነት ፈጥሯል። እነዚህ ግንኙነቶች ቀደም ሲል ስፍር ቁጥር የሌላቸው የቪዲዮ ትምህርቶችን ለአገሬው ተወላጅ መሪዎች ፣ ለፓስተሮች እና ለሴሚናሪ ተማሪዎች ማሰራጨት አስችሏል። የድረ-ገጾቻችን እንዲሁ እንደ ስርጭት መንገዶች ሆነው ያገለግላሉ እንዲሁም የመማሪያ ማህበረሰብ እንዴት እንደሚጀምሩ ግብዓቶቸንና ትምህርቶቻችንን ለማግኘት ተጨማሪ አገልግሎት ይሰጣሉ።

ሴርድሚል በ IRS እንደ 501 (ሐ) (3) ኮርፖሬሽን እውቅና ተሰጥቶታል። እኛ ገቢ የምናገኘው ከአብያተ-ክርስቲያናት ፣ ፋውንዴሽንስ፣ ንግድ ተቋማት እና ግለሰቦች በሚሰጡት አርዳታ ነው። ሰዎች ለእኛ ሲለግሱ ከሚከፍሉት ግብር ይቀነስላቸዋል። ስለአገልግሎታችን ተጨማሪ መረጃ ፣ እና እርስዎ እንዴት መሳተፍ እንደሚችሉ ለማወቅ ፣ እባክዎ www.thirdmill.org ን ይጎብኙ።

የብሉይ ኪዳን መንግሥት፣ ቃል ኪዳኖች እና ቀኖና

ትምህርት ሁለት

የእግዚአብሔር መንግሥት

Contents

መግቢያ 1

ሰፊና ጠባብ 2

የማይለወጥ የእግዚአብሔር መንግሥት 2
እያደገ የመጣው የእግዚአብሔር መንግሥት 3

ቀዳማዊ ታሪክ 6

ቦታ 7
የመጀመሪያ ዝግጅቶች 7
ቀጣይነት ያለው መስፋፋት 10
ሰዎች 11
ካህናት 12
ምክትል ገዥዎች 13
የእድገት እርምጃዎች 15
የጠፈር ክህደት 15
ብልሽትና ፍርድ 16
የረጅም ጊዜ ስልት 17

የእስራኤል ሕዝብ 18

ቦታ 19
የመጀመሪያው ማዕከል 20
መስፋፋት 21
የመንግሥቱ ሰዎች 21
የእስራኤል መመረጥ 22
የመንግሥቱ ካህናት 22
ካህናትና ነግሥታት 23
የመንግሥቱ ዕድገት 23
ተስፋ 24
መውጣትና መያዝ 25
የግዛት ግንባታ 26

አዲስ ኪዳን 28

ቦታ 29
ማዕከል 29
መስፋፊት 31
ሰዎች 31
ክርስቶስ 31
ምዕመናን 34
እድገት 35

ቪዲዮዎችን፣ የትምህርት መመሪያዎችና ሌሎች ግብዓቶችን ለማግኘት Thirdmill at thirdmill.org. ይመልከቱ

ማጠቃለያ..37

አስተዋጽኦ ያደረጉ ጸሐፊዎች 38

የቃላት ፍቺ..39

የብሉይ ኪዳን መንግሥት፣ ቃል ኪዳኖች እና ቀኖና

ትምህርት ሁለት

የእግዚአብሔር መንግሥት

መግቢያ

በዝርዝር ነገር ውስጥ የጠፋውን ሰው ለመግለጽ በእንግሊዝኛ መግለጫ አለን። ብዙውን ጊዜ እንዲህ ዓይነቱ ሰው "በዛፎቹ ምክንያት ጫካውን ማየት አይችልም" እንላለን። አሁን ፣ ብዙ ባህሎች ተመሳሳይ መግለጫዎች አሏቸው፣ ስለዚህ እኛ የምንፈልገውን ለመረዳት ከባድ አይደለም። ሁሉም ቁርጥራጮች እንዴት እንደሚገጣጠሙ ማየት እስከማንችል ድረስ በጥቂቱ ውስጥ መጥፋት ቀላል ነው። ስለዚህ እንደዚህ ባሉ ብዙ ውስብስብ እና ግራ በሚያጋቡ ሁኔታዎች ውስጥ ብዙውን ጊዜ እርስ በእርስ ወደ ኋላ እንድንመለስ እና ትልቁን ምስል እንድንመለከት እናስታውሳለን።

ወደ ብሉይ ኪዳን ስንቀርብ ይህንን ምክር በአእምሯችን መያዝ አለብን። የብሉይ ኪዳን ዝርዝሮች በጣም የተወሳሰቡ በመሆናቸው በብዙ ስሞች፣ በታዎች፣ ክስተቶች፣ ሥነ-መለኮታዊ ትምህርቶች እና ሥነ-ምግባራዊ መመሪያዎች ውስጥ መጥፋት ቀላል ነው። እናም የብሉይ ኪዳንን መሠረታዊ አንድነት እናጣለን። ይህንን ችግር ለማሸነፍ ወደ ኋላ መመለስ እና ሁሉንም የብሉይ ኪዳንን አንድ ላይ የሚያገናኝ ትልቅ ምስል ማግኘት አለብን።

ይህ በተከታታይ ከሚቀርቡ ትምህርቶች ሁለተኛው የብሉይ ኪዳን መንግሥት ፣ ኪዳናት እና ቀኖና ትምህርት ነው። ይህንን ትምህርት "የእግዚአብሔር መንግሥት" የሚል ርዕስ ሰጥተናል። የእግዚአብሔር መንግሥት ለጥንቷ እስራኤል እምነት መሠረታዊ ነበር። ስለዚህ ስለ መንግሥቱ ትክክለኛ ግንዛቤ በብሉይ ኪዳን ላይ ሊኖረን ከሚችሉት በጣም አጠቃላይ እና የአንድነት አመለካከቶች አንዱን ይሰጣል።

መጽሐፍ ቅዱስን የሚያውቁ ሁሉ የብሉይ ኪዳን መጻሕፍት አንዳቸው ከሌላው በጣም የተለዩ መሆናቸውን ያውቃል። እነርሱ በተለያዩ ዘውጎች ውስጥ ስለ ተለያዩ ርዕሰ ጉዳዮች የተፃፉ እና በተለያዩ ጊዜያት እና ሁኔታዎች ውስጥ የእግዚአብሔር ሰዎችን ፍላጎቶች ያሟሉ ነበር። ሆኖም የእነዚህ መጽሐፍት ደራሲዎች ሁል ጊዜ በሚያመሳስሏቸው መሠረታዊ አመለካከቶች ላይ ትኩረት ያድርጉ ነበር። ሁሉም የብሉይ ኪዳን ደራሲዎች እግዚአብሔር በተለያዩ የታሪክ ዘመናት ውስጥ ከሕዝቡ ጋር ተከታታይ ዋና ዋና ቃል ኪዳኖችን እንደመሰረተ ያምኑ ነበር። እንዲሁም እነዚህ ሁሉ ኪዳኖች አንድ ዋና ዓላማን ለመፈጸም የተነደፉ መሆናቸውን ያምኑ ነበር - የእግዚአብሔርን መንግሥት ለማስተዳደርና ወደ ምድር ዳርቻ ሁሉ እንዲስፋፋ ማድረግ ነበር።

ይህ ትምህርት የእስራኤልን አንድነት፣ የመሠረታዊ ቁርጠኝነትን የእግዚአብሔርን መንግሥት ለማስፋፋት አራት ልኬቶችን ይዳስሳል። በመጀመሪያ ቅዱሳት መጻሕፍት ስለ እግዚአብሔር መንግሥት እንዴት እንደሚናገሩ ወይም በሰፊ እና ጠባብ እይታ እንዴት እንደሚገዙ እንመለከታለን። ሁለተኛ በምድር ታሪክ የመጀመሪያ ደረጃዎች በቀዳማዊው ታሪክ ወቅት የእግዚአብሔርን መንግሥት እንመለከታለን። ሦስተኛ በእስራኤል ሕዝብ ታሪክ ውስጥ የእግዚአብሔርን መንግሥት እድገት እንመረምራለን። እና አራተኛ የብሉይ ኪዳን የእግዚአብሔር መንግሥት ጽንሰ -ሀሳብ በአዲስ ኪዳን ዘመን እንዴት ወደ ፍጻሜው እንደሚደርስ እናያለን። በመጀመሪያ ብሉይ ኪዳን በሰፊም ሆነ በጠባብ እይታ ስለ እግዚአብሔር አገዛዝ የሚናገርበትን መንገድ እንመልከት።

ቪዲዮዎችን፣ የትምህርት መመሪያዎችና ሌሎች ግብዓቶችን ለማግኘት Thirdmill at thirdmill.org. ይመልከቱ

ሰፊና ጠባብ

ብዙ ክርስቲያኖች ስለ እግዚአብሔር መንግሥት ሰምተዋል ምክንያቱም በአዲስ ኪዳን ውስጥ ብዙ ጊዜ ተጠቅሷል። በማቴዎስ ፣ በማርቆስና በሉቃስ ወንጌሎች ውስጥ ስለ እግዚአብሔር መንግሥት ከ 60 በላይ ማጣቀሻዎች ይገኛሉ። በዚህ ትምህርት ፣ ይህ የአዲስ ኪዳን አፅንዖት የእግዚአብሔር መንግሥት ላይ እንዴት በብሉይ ኪዳን ውስጥ እንደተመሰረተ እናያለን። መንግሥታት እና ግዛቶች፣ ነገሥታት እና ንጉሠ ነገሥታት የጥንት እስራኤላውያን ተሞክሮ አካል ስለነበሩ የመጽሐፍ ቅዱስ ደራሲዎች ስለ እግዚአብሔር መንግሥት ግልፅ እና አጭር ማብራሪያ መስጠት እንደማያስፈልጋቸው ተሰምቷቸዋል። ግን ይህ እውነታ ዛሬ ለእኔ እና ለእናንተ ትልቅ ችግርን ያስነሳል። ከጥንታዊው የብሉይ ኪዳን ዓለም ርቀታችን የተነሳ፣ በብሉይ ኪዳን እያንዳንዱ ገጽ ገጽ ስር ያለውን የእግዚአብሔር መንግሥት መሠረታዊ ጽንሰ -ሀሳብ በማጠቃለል መጀመር አለብን።

ብሉይ ኪዳን ስለ እግዚአብሔር መንግሥት እንዴት እንደሚናገር ለማጠቃለል ብዙ መንገዶች አሉ ፣ ግን እኛ በሁለት አቅጣጫዎች ብቻ እንመለከታለን። በመጀመሪያ ፣ በሰፊው እይታ፣ የእግዚአብሔር አገዛዝ የተሟላ እና የማይለወጥ መሆኑን እናያለን። እና ሁለተኛ ፣ በጠባብ እይታ ፣ የእግዚአብሔር አገዛዝ እንዲሁ ያልተሟላ እና በታሪክ ውስጥ እያደገ መሆኑን እንመለከታለን፡፡ እስቲ በመጀመሪያ የተሟላ እና የማይለወጥ የእግዚአብሔርን አገዛዝ እንመልከት።

የማይለወጥ የእግዚአብሔር መንግሥት

በመዝሙር 93፡1-2 ላይ መዝሙረኛው ፈጣሪ የሆነውን እግዚአብሔርን ያመሰግናል:

እግዚአብሔር ነገሠ፥ ክብርንም ለበሰ፤ እግዚአብሔር ኃይልን ለበሰ፥ ታጠቀም፤ ዓለምን እንዳትናወጥ አጸናት። ዙፋንህ ከጥንት ጀምሮ የተዘጋጀ ነው፥ አንተም ከዘላለም ነህ። (መዝሙር 93፡1-2).

እዚህ እንደምንመለከተው ፣ እግዚአብሔር ሁሉንም ነገር የፈጠረ እና የሚደግፍ መሆኑ መዝሙኛው "ጌታ ነገሠ" ብሎ እንዲናገር አደረገው። እርሱ በፍጥረት ሁሉ ላይ የበላይ ንጉሥ ነው። ደጋግሞ ፣ ብሉይ ኪዳን ይህንን መሠረታዊ እምነት ይቀበላል። እግዚአብሔር ሁሉንም ነገር ፈጥሯል እና ይደግፋል ፣ እናም እርሱ በሁሉም ላይ ሉዓላዊ ነው። በዚህ ሰፋ ያለ አገዛዙ ወይም ግዛቱ ሁለንተናዊ እና የማይለወጥ ነው።

ይህ የማይለወጠው ፣ ሁለንተናዊ በሆነው የእግዚአብሔር መንግሥት ላይ ፈጣሪ እና ተንከባካቢ አገዛዝ ላይ ያለው እምነት በጥንታዊ እስራኤላውያን እምነት እና በዙሪያቸው በነበሩት ብሔሮች ሃይማኖቶች መካከል በጣም አስደናቂ ከሆኑት ልዩነቶች አንዱ ነው። የአጎራባች ሃይማኖቶች በተለምዶ የተለያዩ አማልክት ለሉዓላዊነት እንደሚወዳደሩ እና የእነዚህ አማልክት ኃይል በተለዋዋጭ ሁኔታዎች እየቀዘቀዘ እንደሚፈስ ያስተምሩ ነበር። በአንዳንድ አጋጣሚዎች አማልክት በየወቅቶቹ ዓመታዊ ዑደቶች ከሥልጣን ቦታዎች ተነስተው ይወድቃሉ ተብሎ ይታሰብ ነበር። በሌሎች ሁኔታዎች ፣ ሞገስ ያላቸው ብሔሮቻቸው በጦርነት ውስጥ ድሎች እና ሽንፈቶችን ሲያገኙ አማልክት ከሰማያዊ ሥልጣን ሥፍራዎች እንደሚነሱ እና እንደሚወድቁ ይታመን ነበር።

ነገር ግን እነዚህ ጽንሰ-ሐሳቦች የመጽሐፍ ቅዱስ እምነት አካል አልነበሩም። የእስራኤል አምላክ የሆነው ያህዌ የሁሉ ብቸኛ ፈጣሪ እና ድጋፍ ሰጪ፣ በፍጥረት ሁሉ ላይ የማይናወጥ ገዥ-በኃይለኛ መንፈሳዊ ፍጥረታት ወይም "አማልክት" ተብለው በሚጠሩትም ላይ የበላይ ነው። በእያንዳንዱ የተፈጥሮ ዑደት፣ እያንዳንዱ ሽንፈት እና በጦርነት ውስጥ ድል ፣ የእግዚአብሔር ንግሥና ሁለንተናዊ እና የማይለወጥ ነው። እናም በዚህ አኳኋን ፣ ፍጥረት ሁሉ የእርሱ መንግሥት ሆኖ ቆይቷል ፣ አሁንም ሆኖ ይኖራል።

ስለዚህ ፣ እግዚአብሔር በሁሉም ነገር ላይ ንጉሥ ነው። በፍጥረት ውስጥ ያለው ሁሉ እንዴት እንደሚታዘዘው በዘፍጥረት 1 ውስጥ ይህንን ታያለህ። መዝሙር 24 "ምድርና በውስጧ ያለው ሁሉ የእግዚአብሔር ናት" ይላል። "ይህ የክብር ንጉሥ ማነው? [እርሱ ነው] ጌታ! " አየህ እርሱ በሁሉም ነገር ላይ ንጉሥ ነው። እርሱ የሁሉም ባለቤት ነው፣ እና ያ መቼም አይለወጥም… መጽሐፍ ቅዱስን ከዘፍጥረት እስከ ራእይ ከተከታተልህ፣ እግዚአብሔር በሁሉም የፍጥረት ፣ በሰው ልጅ ፣ በሁሉም ነገር ላይ ሉዓላዊ ሆኖ ታያለህ።

— ዶ / ር ዮናታን ዲ. ዎርዝግተን

እግዚአብሔር ፍፁም ሉዓላዊ ነው እና ያ አርሚኒያኖች እና ካልቪኒስቶች የያዙት አቋም ነው። ያ በቅዱሳት መጻሕፍት ውስጥ ፍጹም ግልፅ የሆነ አቋም ነው። እግዚአብሔር ፍፁም ሉዓላዊ ነው እናም ፈቃዱን በማንኛውም ጊዜ እንከተላለን ፣ እናም ምርጫችን ፈቃዱን አያፈርስም። ምርጫችን ከሉዓላዊ ፈቃዱ ጋር የሚስማማ እንዲሆን ነው።

— ዶክተር ግራንት አር ኦስቦርን

የብሉይ ኪዳን ጸሐፊዎች ባመኑት መጠን እግዚአብሔር በፍጥረት ላይ ያለው አገዛዝ የተሟላ እና የማይለወጥ መሆኑን ባመኑበት ፣ የእግዚአብሔር መንግሥት ወይም አገዛዝ ያልተሟላ እና በታሪክ ውስጥ ስላደገበት ስለ ሁለተኛው ፣ ጠባብ እይታም ተናግረዋል።

እያደገ የመጣው የእግዚአብሔር መንግሥት

ቅዱሳት መጻሕፍት የእግዚአብሔርን መንግሥት እያደገ እንደ ሆነ ሲናገሩ፣ እግዚአብሔር የማይለዋወጥ ሉዓላዊነቱን እንዴት እንዳሳየና እንደገለጠ አሳይቷል፡፡ አሁን አብዛኞቹ ዘመናዊ ክርስቲያኖች ሰብዓዊ ነገሥታት በብሔሮቻቸው ላይ ከፍተኛ ገደብ የለሽ ሥልጣን ባለው መንግሥት ውስጥ ኖረው አያውቁም። ስለዚህ ይህ ጭብጥ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ምን ያህል ጎልቶ እንደሚታይ ለማየት ብዙውን ጊዜ አይሳካልንም። በታሪክ ውስጥ እግዚአብሔር ንግስናውን የገለጠበትን ለመጥቀስ ፣ የብሉይ ኪዳን ደራሲዎች እኛ ዛሬ የማናውቃቸውን መለኮታዊ እና ሰብዓዊ ነገሥታት የተለመዱ ገለጻዎችን በተደጋጋሚ ይጠቀማሉ። ለምሳሌ ስለ እግዚአብሔር እንደ ንጉሣዊ አርክቴክት እና ግንበኛ ፣ የሕዝቦቹ ንጉስ አባት ፣ ሕግ አውጪ እና ቃል ኪዳን አድራጊ አድርገው ተናገሩ። እግዚአብሔርን እንደ ንጉሣዊ ተዋጊ፣ ባል እና እረኛ አድርገው ገልፀዋል።

ዘመናዊ ሰዎች ብዙውን ጊዜ ነገሥታትን እና መንግሥታትን በጣም ግላዊ አልፎ ተርፎም አስጸያፊ የፖለቲካ ሥርዓቶች እንደሆኑ አድርገው ያስባሉ። ነገር ግን የእግዚአብሔር ታሪካዊ መንግሥት ወደ ምድር የመጣው መጽሐፍ ቅዱሳዊ ጭብጥ ሀብታም ነው እንዲያውም አስደናቂ ምስሎች። የእግዚአብሔርን አስደናቂነት በፍጥረታት ሁሉ ላይ ተወዳዳሪ የሌለው ሉዓላዊ እና በምድር ላይ ያለው መንግስቱ እንደ ክብሩ ተወዳዳሪ እንደሌለው ይገልጣል።

በብሉይ እና በሐዲስ ኪዳናት ሁሉ እግዚአብሔር ከሰማያዊ ዙፋኑ ንጉሣዊ ድንጋጌዎችን አውጥቷል። አባት ልጆቹን እንደሚወድ የመንግሥቱን ሰዎች ይወድ ነበር። መላእክቱንና ሰብዓዊ ሠራዊቱን ወደ ተግባር ጠራ። የተወደደውን ሕዝቡን እስራኤልን ባቋቋመ እና ሌሎችን አገሮችን ባሸነፈ ጊዜ እንደ ንጉሥ ሆኖ አገልግሏል። የእነዚህ የእግዚአብሔር መንግሥት ታሪካዊ መገለጫዎች ታላቅ ግብ በሁሉም ቦታ ያለው ፍጥረት ሁሉ እግዚአብሔር ንጉሥ መሆኑን አምኖ መቀበል ነው። በመጨረሻም ፍጥረቱ ሁሉ ከእያንዳንዱ ነገድ እና ብሔር ለእግዚአብሔር ሕዝብ የፍቅር፣ የደስታ፣ የመልካምነት፣ የፍትህ፣ የመፈወስ እና የሰላም ቦታ እንዲሆን ነው። እናም እግዚአብሔር ምድርን በሚታየው ክብሩ ይሞላል እና ስለ ማንነቱ እና ስለሰራው ማለቂያ የሌለው ምስጋና ይቀበላል።

ይህንን የብሉይ ኪዳን ጭብጥ ለማስተዋወቅ ቀላሉ መንገድ ወደ "የጌታ ጸሎት" የመክፈቻ ቃላት መሄድ ነው። በማቴዎስ 6: 9-10 ፣ ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን በዚህ መንገድ እንዲጸልዩ ባስተማራቸው ጊዜ፣ እግዚአብሔር በማደግ ላይ ባለው መንግሥት ላይ የብሉይ ኪዳንን አመለካከቶች ጠቅለል አድርጎ ገልጾታል-

> እንግዲህ እናንተስ እንዲህ ጸልዩ። በሰማያት የምትኖር አባታችን ሆይ፥ ስምህ ይቀደስ፤ መንግሥትህ ትምጣ፤ ፈቃድህ በሰማይ እንደ ሆነች እንዲሁ በምድር ትሁን፤ (ማቴዎስ 6:9-10).

ኢየሱስ "መንግሥትህ ትምጣ" ብለን እንድንጸልይ ሲያስተምረን፣ እያንዳንዱ የብሉይ ኪዳን ጸሐፊ ለማየት የናፈቀውን ገለጸ። ክርስቲያኖች ስለ መንግሥቱ መምጣት መናገር በጣም የተለመደ ነው፣ ግን ብዙውን ጊዜ ይህ የክርስትና እምነት በብሉይ ኪዳን ውስጥ እንዴት እንደተመሰረተ አንገነዘብም። ስለዚህ ኢየሱስ ለመንግስቱ መምጣት እንድንጸልይ ሲያስተምረን ምን ማለቱ እንደሆነ ለማሰብ ትንሽ ጊዜ መውሰድ አለብን።

> ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን እንዴት መጸለይ እንዳለባቸው ሲያስተምር፣ ከመዝሙረኛው አጠቃላይ አፈታሪክ በመነሳት፣ እርሱ ወደዚህ መሠረታዊ የታማኝ ጸሎት ዝርዝር ያቀርባል። ጸሎቱ ግን በዚህ ይጀምራል - "በሰማያት የምትኖር አባታችን ፣ ስምህ ይቀደስ። መንግሥትህ ትምጣ ፤ ፈቃድህ ይፈጸም " አሁን አስተውሉ፣ ለኢየሱስ እንኳን፣ የእግዚአብሔር አባትነት ከንግሥናው ጋር በቀጥታ የተሳሰረ ነው። እግዚአብሔር አባት ብቻ አይደለም፣ ንጉስ የሆነ አባት ነው። እናም እንደ ታማኝ ልጅ ፣ ከአባትህ ፊት ስትቀርብ ፣ መንግሥቱ እንዲሰፋ ትፈልጋለህ። በሰው ልጅ የሕይወት ዘርፎች ሁሉ የእርሱ አገዛዝ እንዲታይም ማየት ትፈልጋለህ።
>
> — ዶክተር ስኮት ሬድ

የጥንቱ የዕብራይስጥ ቅኔን ልማድ በመከተል፣ ኢየሱስ የእግዚአብሔር መንግሥት እንድትመጣ እንድንጸልይ ሲያስተምረን ምን ማለቱ እንደሆነ አብራርቷል። በመጀመሪያ፣ ኢየሱስ ስለ እግዚአብሔር "በሰማይ ያለው አባት" በማለት ተናግሯል፣ ይህም አምላክ ንጉሣዊ አባት፣ ንጉሥ፣ በሰማይ ላይ እንደተቀመጠ ይጠቅሳል። እናም የእግዚአብሔር ስም ቅዱስ እንዲሆን እንዲጸልይ አስተምሮናል - "ስምህ ይቀደስ"። በዚህ ልመና ላይ በማብራራት መንግሥቱ በሚመጣበት ጊዜ የእግዚአብሔር ስም ቅዱስ እንደሚሆን አምኗል። እና ከዚያ የእግዚአብሔር መንግሥት መምጣት ምን ማለቱ እንደሆነ ለማብራራት፣ ኢየሱስ ፈቃዱ ሲፈጸም የእግዚአብሔር መንግሥት ወይም አገዛዝ ሙሉ በሙሉ እንደሚመጣ አክሏል። ሆኖም ኢየሱስ የአምላክ ፈቃድ እንዲፈጸም የፈለገበትን ቦታ ልብ በል- "በሰማይ እንደ ሆነ እንዲሁ በምድር"። ዛሬ ብዙ ክርስቲያኖች ከሚያምኑት በተቃራኒ፣ ኢየሱስ የታሪክ ግብ የእግዚአብሔር ሰዎች ዘላለማዊነትን ከእግዚአብሔር ጋር በሰማይ እንዲያሳልፉ አላስተማረም። ይልቁንም ኢየሱስ የታሪክ ግቡ በሰማይ የዙፋን ክፍል ውስጥ እንደተደረገው ሁሉ የእግዚአብሔር ፈቃድ በምድር ላይ እንዲፈጸም አስተምሯል።

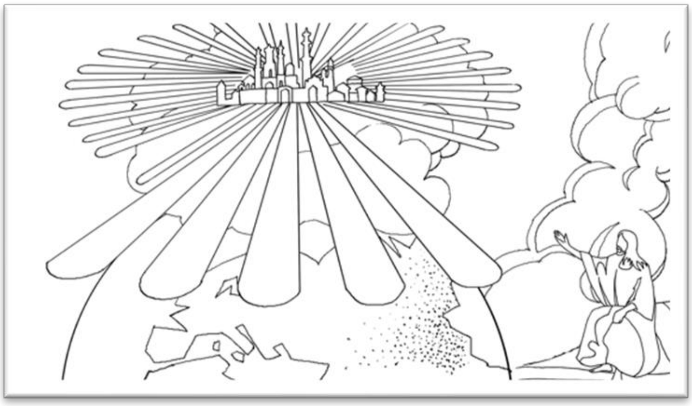

ኢየሱስ እግዚአብሔር መንግሥቱን ወደ ምድር እንዲያመጣ እንድንጸልይ አስተምሮናል።

> እርግጠኛ የሆነው ተስፋችን እግዚአብሔር ሁሉንም ነገር የሚያድስበት ቀን መምጣቱ ነው… ይህንን በተለይ እኛ ኢየሱስ ፣ ደቀ መዛሙርቱን ፣ "በሰማያት ያለው አባታችን ሆይ ፣ ስም ይቀደስ።

> *መንግሥትህ ትምጣ ፤ ፈቃድህም አሁን በሰማይ እንደሆነች እንዲሁ በዚህች ምድር ትሁን። ያ ወሳኝ ፣ ማዕከላዊ ፣ መሠረታዊ የክርስትና ሀሳብ አሁን የምንኖረው ሰማያዊ እውነታዎች ምድራዊ እውነታዎች እንዲሆኑ በመጠበቅ ጊዜ ውስጥ ነው፣ እግዚአብሔር በተቀደሰበት ጊዜ ነገሮች በሰማይ የሚከናወኑበት ፣ ሁሉም ነገሮች ትክክል ሲሆኑ ፣ እና ጽድቅ እና ክብርና እውነት ፍቅርም ይነግሣል፤ እንደ ክርስቲያኖች ተስፋችን ፣ እርግጠኛ ተስፋችን እነዚያ የሰማይ እውነታዎች ምድራዊ እውነታዎች ይሆናሉ። ይህ ደግሞ ቅዱሳት መጻሕፍት እንደ አዲስ ፍጥረት የዘላለም ቤታችን ተስፋ አድርገው ቃል የገቡልን ነው።*
>
> — *ዶክተር ዮናታን ቲ ፔኒንግተን*

ኢየሱስ ምድር እንዴት እንደ ሰማይ ትሆናለች ብሎ ተስፋ እንዳደረገ በተሻለ ለመረዳት፣ ዳንኤል 7፡ 9-10ን ተመልከት። እዚህ የእግዚአብሔር ሰማያዊ የዙፋን ክፍል የተለመደ የብሉይ ኪዳን አገላለጽ ሆኖ እናገኛለን -

> ዙፋኖችም እስኪዘረጉ ድረስ አየሁ፥ በዘመናት የሸመገለውም ተቀመጠ፤ ልብሱም እንደ በረዶ ነጭ፥ የራሱም ጠጕር እንደ ጥሩ ጥጥ ነበረ፤ ዙፋኑም የእሳት ነበልባል ነበረ፥ መንኰራኵሮቹም የሚነድድ እሳት ነበሩ። የእሳትም ፈሳሽ ከፊቱ ይፈልቅና ይወጣ ነበር፤ ሺህ ጊዜ ሺህ ያገለግሉት ነበር፥ እልፍ አእላፋትም በፊቱ ቆመው ነበር፤ ፍርድም ሆነ፥ መጻሕፍትም ተገለጡ። (ዳንኤል 7፡9-10)።

ይህ የመንግሥተ ሰማያት ሥዕላዊ መግለጫ እንግዳ አይደለም። ስለ ሰማያዊው የዙፋን ክፍል ተመሳሳይ መግለጫዎች በብሉይ እና በአዲስ ኪዳናት ውስጥ ይታያሉ። ግን እኛ ማጉላት ያለብን የዳንኤል ራእይ ቢያንስ ሁለት ልኬቶች አሉ።

በአንድ በኩል እግዚአብሔር በሰማያዊው የዙፋኑ ክፍል ውስጥ በፍጡራን ፊት የሚታይና በክብር መገኘቱን ያሳያል። ቅዱሳት መጻሕፍት እንደሚያስተምሩት እግዚአብሔር በሁሉም ቦታ አለ- እርሱ በሁሉም ቦታ አለ። እርሱ በሁሉም የጠፈር ሰፊ ጋላክሲዎች፣ በጥቃቅን ፕላኔታችን ላይ፣ ለምለም ደኖች እና ደረቅ በረሃዎች፣ በእያንዳንዱ ትንሽ መንደር እና እያንዳንዱ ግዙፍ ከተማ ውስጥ ይገኛል። ሆኖም እርሱ በሁሉም ቦታ ሆኖ እርሱ በአብዛኛው የማይታይ ሆኖ ይቀያል። እንደዚያም ሆኖ የዳንኤል ራእይ እና ሌሎች ብዙ ቅዱሳት መጻሕፍት እንደሚነግሩን፣ በሰማይ ዙፋን ክፍል ውስጥ ላሉት ፍጥረታት ሁሉ የእግዚአብሔር መገኘት ይታያል። እግዚአብሔር ነጸብራቅ ነጭ ልብሶችን ለብሶ፣ ጸጉሩ እንደ ሱፍ ነጭ ሆኖ በዙፋኑ ላይ ተቀምጧል። ዙፋኑ በእሳት ተቃጥሏል፣ የሚበላ እሳትም ከዙፋኑ ይፈስሳል።

ይህ የመንግሥተ ሰማይ ሥዕል የኢየሱስ ጸሎት በሰማይና በምድር መካከል ከተቀበለው ንፅፅር አንድ ልኬት ነው። አዎን ፣ የእግዚአብሔር ክብር በፍጥረት ተአምራት ሲንጸባረቅ እናያለን። እናም በመጽሐፍ ቅዱስ ታሪክ ውስጥ የእግዚአብሔር ክብር አንዳንድ ጊዜ በምድር ላይ ይታይ ነበር። ነገር ግን እነዚህ የእግዚአብሔር ክብር ፍንጭዎች በሰማያዊው የዙፋን ክፍል ውስጥ ካለው እጅግ አስደናቂው የእግዚአብሔር ግርማ ጋር አይወዳደሩም። ስለዚህ ኢየሱስ በሰማይ እንዳለችው የእግዚአብሔር መንግሥት ወደ ምድር እንድትመጣ እንድንጸልይ በጠራን ጊዜ ፣ ሰማይን እንደሞላች ምድርን ለመሙላት እጅግ ለሚታሰበው የእግዚአብሔር ክብር ታላቅነት እንድንጸልይ ጠይቆናል። ክርስቶስ ሲመለስ ወደ ምድር የሚወርደውን የአዲሲቷን ኢየሩሳሌምን ክብር ሲገልጽ ሐዋርያው ዮሐንስ በራዕይ 21፥23 በአእምሮው የያዘው ይህ ነው። የዮሐንስን ቃል አዳምጡ፡፡

> ለከተማይቱም የእግዚአብሔር ክብር ስለሚያበራላት መብራትዋም በጉ ስለ ሆነ፥ ፀሐይ ወይም ጨረቃ እንዲያበሩላት አያስፈልጓትም ነበር። (ራእይ 21፡23)።

ኢየሱስ የእግዚአብሔር መንግሥት በሰማይ እንደ ሆነች ወደ ምድር እንድትመጣ መጸለይን ሲያስተምረን፣ እግዚአብሔር ምድርን በክብር፣ በንጉሣዊ ግርማ ሞልቶ እንዲሞላት መጸለያችን ማለቱ ነው።

በሌላ በኩል የዳንኤል የሰማይ ራዕይ እንዲሁ የእግዚአብሔርን ብሩህ ፣ የከበረ መገኘት እዚያ ካሉ ፍጥረታት እንቅስቃሴ ጋር ያዛምዳል። በዳንኤል 7፡10 ላይ እንደምናነበው

> የእሳትም ፈሳሽ ከፊቱ ይፈልቅና ይወጣ ነበር፤ ሺህ ጊዜ ሺህ ያገለግሉት ነበር፥ እልፍ አእላፋትም በፊቱ ቆመው ነበር፤ ፍርድም ሆነ፥ መጻሕፍትም ተገለጡ። (ዳንኤል 7፡10).

በሰማይ ባለው በእግዚአብሔር ዙፋን ፊት ስፍር ቁጥር የሌላቸው ፍጥረታት እርሱን ያገለግሎታል፣ ያመልኩታል እንዲሁም በትሕትና የእርሱን ትእዛዝ ይፈጽማሉ።

> በሰማይ ያሉ መላእክት በእርግጥ የሰማይ ካህናት ሆነው ይሠራሉ፤ በቤተ መቅደሱ ውስጥ ሌት ተቀን እግዚአብሔርን ያመልኩታል ፣ ሌት ተቀን ይሰግዱለታል። እነርሱ ደግሞ በምድር ላይ ለእኛ የእግዚአብሔር መልእክተኞች እና የእግዚአብሔር ረዳቶች ሆነው ያገለግላሉ- በቅዱሳት መጻሕፍት ሁሉ በጣም ግልፅ ነው። ነገር ግን መቆጣጠሪያው ፍፁም ነው; እርሱ የእግዚአብሔር እና የእግዚአብሔር ብቻ ነው።
>
> — ዶክተር ግራንት አር ኦስቦርን

> እግዚአብሔር በሚሆነው ነገር ሁሉ ላይ ሉዓላዊ ነው። እርሱ ቢያንስ እርሱ ይፈቅዳል ፣ ግን እርሱ የሚከሰቱትን ብዙ ነገሮች አይደግፍም ወይም አያፀድቅም። ግን ሰዎች የእግዚአብሔርን የሞራል ፈቃድ የሚታዘዙበት አንድ ቀን መንግሥት እናገኛለን። ሕጉ በልባቸው ላይ ተጽፎ ስለሚኖር ይህን በፈቃደኝነት ያደርጉታል።
>
> — ዶክተር ሮበርት ቢ ቺሾልም ፣ ጁኒየር

ለዚህም ነው በፊልጵስዩስ 2:10-11 ሐዋርያው ጳውሎስ የሚጠብቅበትን ቀን በጉጉት የጠበቀው።

> ይህም በሰማይና በምድር ከምድርም በታች ያሉት ሁሉ በኢየሱስ ስም ይንበረከኩ ዘንድ፥ መላስም ሁሉ ለእግዚአብሔር አብ ክብር ኢየሱስ ክርስቶስ ጌታ እንደ ሆነ ይመሰክር ዘንድ ነው። (ፊልጵስዮስ 2፡10-11).

በጌታ ጸሎት የመክፈቻ መስመሮች ውስጥ ኢየሱስ የእግዚአብሔርን መንግሥት የብሉይ ኪዳን ጭብጥ እንደ አዳጊ፣ ታሪካዊ፣ ምድራዊ እውነታ ጠቅለል አድርጎ ገልጾታል። በታሪክ ዘመናት ሁሉ እንደነበሩት የእግዚአብሔር ታማኝ ነቢያት ሁሉ፣ የእግዚአብሔር ልጅ የእግዚአብሔር አጠቃላይ እና የማይለወጥ ንግሥና በምድር ላይ ሙሉ በሙሉ የሚገለጥበትን ቀን ይናፍቃሉ። በዚያ ቀን የእግዚአብሔር ክብር ምድርን ይሞላል እና ፍጡር ሁሉ በሰማይ እንደሚያደርጉት በምድር ላይ የእርሱን ትዕዛዛት ሁሉ ያከብራሉ። ይህ የታሪክ ራዕይ የብሉይ እና የሐዲስ ኪዳኖችን ትምህርት ሁሉ ያጠቃልላል።

ቅዱሳት መጻሕፍት ስለ እግዚአብሔር መንግሥት በሰፊም ሆነ በጠባብ እይታ እንዴት እንደሚናገሩ ለይተን ካወቅን፣ መጽሐፍ ቅዱስ በምድር ላይ ያለውን የእግዚአብሔርን መንግሥት ታሪካዊ እድገት እንዴት እንደሚገልጽ ለመመርመር ቦታ ላይ ነን። በዘፍጥረት 1:1–11:9 ላይ የተገለጹትን ክስተቶች የሚሸፍን ብዙውን ጊዜ "ቀዳማዊ ታሪክ" ተብሎ በሚጠራው ጊዜ እንጀምራለን።

ቀዳማዊ ታሪክ

ዘመናዊ የወንጌል ሰባኪዎች የዘፍጥረትን የመጀመሪያ ታሪክ ሲያነቡ፣ ስለ ምድር ዕድሜ፣ ስለ ሰው ሕይወት አመጣጥ እና ስለ ሌሎች ወቅታዊ ሳይንሳዊ ጉዳዮች በሚናገረው ነገር ብዙውን ጊዜ እንጨነቃለን። እነዚህ ርዕሶች አስፈላጊዎች ናቸው፣ ነገር ግን እነዚህ ምዕራፎች መጀመሪያ የእግዚአብሔርን መንግሥት በምድር ላይ እንዴት

እንዳሳደጉ የመጀመሪያዎቹን የጥንት እስራኤላውያን እንዴት እንዳስተዋወቁ በቀላሉ ትኩረታችንን ይስቡብናል። እኛ እንደምናየው የጥንታዊው ታሪክ እግዚአብሔር በዚህ ጊዜ እንደ ንጉሥ እንዴት እንደሠራ አፅንዖት ሰጥቶታል - ንጉሣዊ ሥልጣኑን እንዴት እንደፈጠረ፣ የሚታየውን ዓለም እንዲበዛ፣ እንዲደራጅ እና እርሱ ከሰማይ የሆነውን ሉዓላዊ አገዛዙን የሚያስፋፋበት ቦታ ነው፡፡

> የጥንታዊው ታሪክ ከዘፍጥረት 1–11 የምናየውን ታሪክ ይሸፍናል። ቅድመ-አብርሃም ታሪክ ነው። ስለዚህ ፣ በዘፍጥረት 1. እንደምናገኘው የዓለምን አመጣጥ ይሸፍናል። የሰው ልጅ በዚህ ዓለም ውስጥ እንዴት እንደተፈጠረ የሰውን ልጅ አፈጣጠር ይሸፍናል። እርሱ ሰንበትን እንዲሁም ጋብቻን፣ የጋብቻን ተቋም እና እግዚአብሔር ከአብርሃም በፊት ከሕዝቡ ጋር ያደረገውን ግንኙነት ይሸፍናል፣ ስለዚህ እግዚአብሔር ከኖኅ እና ከጥፋት ውሃ ጋር እንዴት እንደሠራው ይናገራል።
>
> — ዶክተር ዳንኤል ሲማንጎ

የሦስትዮሽ ጉዳዮችን በመንካት የቅድመ ታሪክ በምድር ታሪክ ውስጥ እያደገ ያለውን መንግሥት ወይም የእግዚአብሔርን አገዛዝ እንዴት እንደሚያስተዋውቅ እንመረምራለን - በመጀመሪያ ይህ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል ምድርን የእግዚአብሔር መንግሥት ቦታ አድርጎ እንዴት እንደሚገልጽ፤ ሁለተኛ ሕዝቡን ለእግዚአብሔር መንግሥት ዓላማዎች እንዴት እንደሚለይ እና ሦስተኛው በዚህ ጊዜ ውስጥ የእግዚአብሔር መንግሥት ቀደምት እድገትን እንዴት እንደሚያሳይ እንመለከታለን። አስቀድመን ምድርን የእግዚአብሔር መንግሥት ቦታ አድርገን እንመልከት።

ቦታ

የዘፍጥረት የመክፈቻ ምዕራፎች ምድር በብዙ መንገድ የእግዚአብሔር ንጉሣዊ አገዛዝ ቦታ እንድትሆን የተፈጠረ መሆኑን ያሳያሉ፣ እኛ ግን በሁለት ላይ ብቻ እናተኩራለን። በመጀመሪያ የእግዚአብሔር የመጀመሪያ የፍጥረት ዝግጅቶች ለምድር ንጉሣዊ ዓላማዎቹን እንዴት እንደገለጡ እንመለከታለን። ሁለተኛ እግዚአብሔር ለመንግሥቱ በምድር ላይ ቀጣይነት ያለው መስፋፋቱን እንዴት እንደፈጠረ እንመለከታለን። አስደናቂ በሆነው የፍጥረቱ ንጉሣዊ ንድፍ የእግዚአብሔር የመጀመሪያ ዝግጅቶችን በመመልከት እንጀምር።

የመጀመሪያ ዝግጅቶች

እግዚአብሔር በምድር ላይ ለመንግሥቱ ስላደረገው የመጀመሪያ ዝግጅቶች የቀዳማዊው ታሪክ ምን እንደሚል ለመረዳት፣ ብዙ ዘመናዊ ጥያቄዎቻችንን ለጊዜው መተው አለብን። በመጀመሪያ የጥንት እስራኤላውያን የዘፍጥረትን ታሪክ በ 1፡1–2፡3 ውስጥ እንዴት እንደተረዱት መጠየቅ አለብን። በጥንታዊው ዓለም፣ መለኮታዊም ሆነ ሰብዓዊ ነገሥታት ብዙውን ጊዜ እንደ ታላቅ አርክቴክቶች እና ግንበኞች የተከበሩ መሆናቸውን ለማወቅ ይረዳል። በእነዚህ መስመሮች ላይ በርካታ ተርጓሚዎች የፍጥረቱ ታሪክ እግዚአብሔርን እንደ ግዙፍ መለኮታዊ ንጉሣዊ መሐንዲስ እና ገንቢ ፍጥረትን ግዙፍ የንጉሣዊ ቤተ መንግሥቱ እንዲሆን አድርጎ እንደሚያቀርበው አሳይተዋል። የፍጥረት ዘገባ እግዚአብሔር "ይህ ወይም ያ ይኹን" ማለቱን በጠቀሰ ቁጥር እግዚአብሔር የፍጥረትን ግንባታ ከሰማያዊ ዙፋኑ በንጉሣዊ ትዕዛዞች እንደሚመራ ያሳያል። በተመሳሳይ ሁኔታ በሌሎች ጥንታዊ ጽሑፎች ውስጥ ትይዩ ዘገባዎች እንደሚያመለክቱት የእግዚአብሔር ዕረፍት በሰንበት ቀን እግዚአብሔር ንጉሣዊ ሥልጣኑን እና በፍጥረቱ ላይ ያለውን ኃይል በተሳካ ሁኔታ በመፈጸሙ ክብርን ለመቀበል በዙፋኑ ላይ እንዳረፈ ያሳያል። በእነዚህ እና በሌሎች መንገዶች፣ የዘፍጥረት መጽሐፍ መክፈቻ አምላካቸው፣ መለኮታዊው አርክቴክት እና ግንበኛው ንጉሣዊ ኃይሉን ከሰማይ ወደሚታየው ዓለም እንዴት እንደዘረጋ የጥንት እስራኤልን አስተምሯል።

የፍጥረት ታሪኩ የሚጀምረው በዘፍጥረት 1:1 ላይ በሚታወቁ ቃላት ነው -

> በመጀመሪያ እግዚአብሔር ሰማይንና ምድርን ፈጠረ። (ዘፍጥረት 1፡1).

እነዚህ የመክፈቻ ቃላት እግዚአብሔር ሁለት ግዛቶችን ወይም ደረጃዎችን - ከላይ ሰማይን እና ከታች የምትታየውን ምድር የፈጠረውን እውነታ ያረጋግጣሉ። በዘፍጥረት 1:2–2: 3 እግዚአብሔር ከሰማይ ወደ ምድር የሚዘረጋው ለከበረ ግዛቱ ምድርን መሥራት ጀመረ። ይህንን የዘፍጥረት ክፍል ከዓለም የመጀመሪያ ትርምስ በመጀመር በሦስት ክፍሎች ልንከፍለው እንችላለን። 1;2 ምድርን የሚገልጽበትን መንገድ አዳምጡ -

> ምድርም ባዶ ነበረች፥ አንዳችም አልነበረባትም፤ ጨለማም በጥልቁ ላይ ነበረ፤ የእግዚአብሔርም መንፈስ በውኃ ላይ ሰፍፎ ነበር። (ዘፍጥረት 1:2).

እዚህ እንደምንመለከተው በመጀመሪያ ምድር ወይም ከሰማይ በታች ያለው ፍጥረት በጨለማ እና በጥልቁ ተሸፍኖ "መልክ-የለሽ እና ባዶ" ነበር።

በዚህ ጊዜ ምድር ከእግዚአብሔር ከከበረ ሰማያዊ የዙፋን ክፍል ጋር በንፅፅር ቆመች። እስካሁን እንዳየነው፣ በቅዱሳት መጻህፍት ውስጥ ሁሉ ሰማይ በእግዚአብሔር ክብር ተሞልታለች ፣ ግን ምድር በዚህ ጊዜ አልነበረችም። እዚህ ላይ "መልክ የለሽ" እና "ባዶ" ተብሎ የተተረጎመው የዕብራይስጥ ቃላት በምድር ላይ የዱር እና የበረሃ ቦታዎችን ለማመልከት፣ ሰዎች ለመኖር የማይችሉ ቦታዎችን ለማመልከት በብሉይ ኪዳን ውስጥ በሌላ ቦታ ጥቅም ላይ ውለዋል። እና "ጨለማ" እና "ጥልቁ" የሚሉት ቃላት በቅዱሳን ጽሑፎች ውስጥ በጣም አሉታዊ ትርጓሜ አላቸው።

ነገር ግን ዘፍጥረት 1:2 ስለ ምድር ታሪክ መከፈት ሌላ አስፈላጊ እውነታ ይነግረናል። "የእግዚአብሔር መንፈስ በውኃው ላይ ሰፍፍ ነበር" ይላል። የብርሃንና የሕይወት አምላክ ምድርን በመጀመሪያው ትርምስ ባለበት ሁኔታ ጥሎ አልረካም። መንፈሱ በጨለማ ሕይወት በሌለው ዓለም ላይ መንቀሳቀስ ጀመረ።

በዘፍጥረት 1 ውስጥ ሁለተኛው የፍጥረት ዘገባ ክፍል፣ በቁጥር 3-31 ውስጥ እግዚአብሔር ዓለምን ወደ ቤተ መንግሥት ቅርጽ የለወጠባቸው ስድስት ቀናት እንመለከታለን። እነዚህ ስድስት ቀናት የማይታየውን የእግዚአብሔርን የአፈጣጠር ጥበብ እና ኃይል የሚያሳዩ የሚታወቅ ንድፍ ያሳያሉ።

በመጀመሪያዎቹ ሶስት ቀናት ውስጥ ዓለም ቅርፁ አልባ መሆኗን እግዚአብሔር ተመለከተ። በሁለተኛው ሶስት ቀናት ውስጥ ዓለም ባዶ መሆኗን ተመለከተ። በእነዚህ ሁለት ቀናት ውስጥ የእግዚአብሔር ድርጊቶች በሚያስደንቅ ሁኔታ እርስ በእርስ ትይዩ ናቸው።

ቪዲዮዎችን፣ የትምህርት መመሪያዎችና ሌሎች ግብዓቶችን ለማግኘት Thirdmill at thirdmill.org. ይመልከቱ

ስድስት የፍጥረት ቀናት

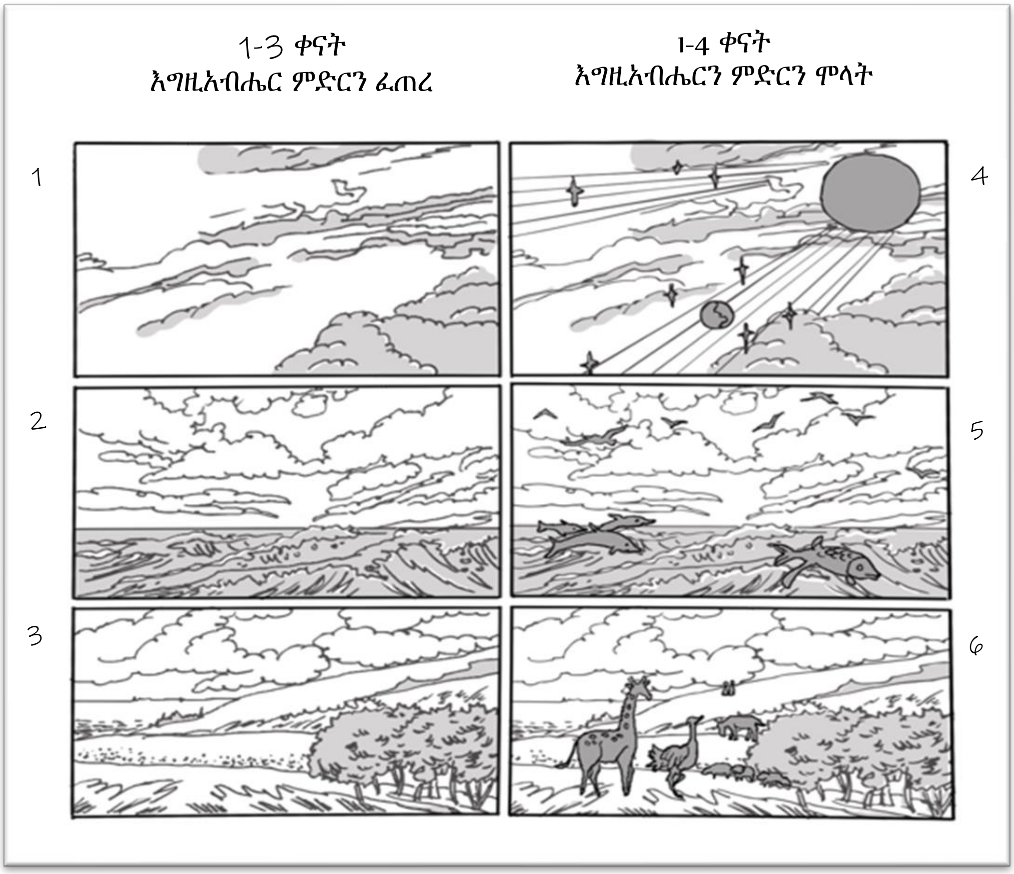

በቀን አንድ እግዚአብሔር ቀኑን ፈጥሮ ጨለማን በሌሊት ገደበ። እና በተመሳሳይ በአራተኛው ቀን ይህንን ትዕዛዝ ለመጠበቅ ፀሐይን፣ ጨረቃን እና ከዋክብትን በሰማይ ውስጥ አስቀመጠ። በቀን ሁለት እግዚአብሔር ከባቢ አየርን ፈጠረ፣ ከዚህ በታች ያለውን ውሃ ከላይ ካለው ውሃ ይለያል። ከዚያም በአምስተኛው ቀን እግዚአብሔር በውኃዎቹ መካከል ያለውን ክፍተት በአእዋፍ ሞልቶ፣ ከዚህ በታች ያለውን ውሃ በባሕር ፍጥረታት ሞላው። በሦስተኛው ቀን እግዚአብሔር ለምለም ለም መሬት በመፍጠር ከታች ያለውን ውኃ ገታ። በስድስተኛውም ቀን እግዚአብሔር የምድር እንስሳትንና ሰብአዊነትን በደረቁ ምድር ላይ አኖረ። ዓለምን ሲያመቻች እና ሲበዛ እግዚአብሔር ተወዳዳሪ የሌለውን የንጉሳዊ ጥበብ እና ኃይል አሳይቷል።

የፍጥረት ታሪኩ ሦስተኛው እና የመዝጊያ ክፍል በ 2:1-3 ውስጥ የሰንበትን ቀን ያሳያል። በቀደሙት ጥቅሶች ውስጥ እንደነበረው ፣ ይህ ዘገባ እግዚአብሔርንም እንደ ንጉሣዊ መሐንዲስ እና የፍጥረት ገንቢ አድርጎ ያኀላል።

በዘፍጥረት 2፡3 ላይ እንዲህ የሚል ቃል እናነባለን:

> እግዚአብሔርም ሰባተኛውን ቀን ባረከው ቀደሰውም፤ እግዚአብሔር ሊያደርገው ከፈጠረው ሥራ ሁሉ በእርሱ ዐርፎአልና። (ዘፍጥረት 2:3).

እዚህ ፣ ሥዕሉ እግዚአብሔር በሰማይ በዙፋኑ ላይ ተቀመጠ፣ በስራዎቹ ተደሰተ፣ ለሥራውም ክብር አገኘ። ሥራው እጅግ አስደናቂ ከመሆኑ የተነሳ በኋላ፣ በአሥርቱ ትእዛዛት፣ እግዚአብሔር በየሰንበቱ ዕለት ያከናወናቸውን ነገሮች እንዲያስታውሱ እግዚአብሔር አዘዘ።

በተጨባጭ ዘፍጥረት 1:1–2: 3 እንደሚነግረን እግዚአብሔር ዓለምን ከጨለማ እና ትርምስ ወደ አስደናቂ የንጉሥ ቤተ-መንግሥት የለወጠውን ከሰማያዊው ዙፋኑ ለንጉሣዊ ድንጋጌዎች ለስድስት ቀናት ሰጥቶናል። እና በመጨረሻም እግዚአብሔር እንደ ንጉሣዊ አርክቴክት እና የፍጥረት ገንቢ ለሠራው ክብር አገኘ።

በዘፍጥረት መክፈቻ እግዚአብሔር ለመንግሥቱ ዓላማ ቦታ የመጀመሪያ ዝግጅቶችን እንዴት እንዳደረገ ተመልክተናል። አሁን ብዙውን ጊዜ ችላ ወደሚባለው የዚህ ንጉሣዊ ንድፍ ልዩ ገጽታ መሄድ አለብን። እግዚአብሔር ቀጣይ የሆነውን የንጉሣዊ አገዛዙን እስከ ምድር ዳርቻ ድረስ ማስፋፋቱን እንደገለጸም ገልጧል።

ቀጣይነት ያለው መስፋፋት

ዘፍጥረት 1:3-30 እግዚአብሔር ፍጥረቱን ሲመለከት “መልካም” መሆኑን ማየቱን ስድስት ጊዜ ይነግረናል። እና በቁጥር 31፣ በስድስተኛው ቀን፣ ሥራውን ተመለከተ እና ያደረገው ሁሉ “እጅግ መልካም” መሆኑን አየ። “መልካም” - tov (טוֹב) የተተረጎመው ቃል በዕብራይስጥ - እዚህ እና በሌሎች ቦታዎች በብሉይ ኪዳን ውስጥ “አስደሳች”፣ “ደስ የሚያሰኝ” እና እንዲያውም “ቆንጆ” ማለት ነው። መጽሐፍ ቅዱስ ፍጥረት መልካም ነበር ሲል እግዚአብሔር ሥራውን ፈቀደ ማለት ነው። እኛ ግን ለማየት እንደምንፈልግ ፣ እግዚአብሔር ያደረገው በምድር ላይ ከሚሆነው እጅግ የሚበልጥ ነገር የመጀመሪያ ብቻ ነበር።

ብዙውን ጊዜ ጥሩ ልብ ያላቸው ክርስቲያኖች እግዚአብሔር ፍጥረቱ “በጣም ጥሩ ነው” ሲል በስህተት ምንም የሚቀር ወይም የሚሻሻል ነገር የለም ማለቱ ነው ብለው በተሳሳተ መንገድ ይረዱታል። ግን ይህ ፈጽሞ አልነበረም። ደግሞም ፣ በዘፍጥረት 2:18 ላይ እግዚአብሔርም “ሰው ብቻውን ይሆን ዘንድ መልካም አይደለም” ብሏል። በአንድ ጊዜ ዓለምን ያጥለቀለቀው ጨለማ፣ ትርምስ እና ጥልቁ ብቻ የተገደበ ነበር፤ እነርሱ አልተወገዱም ነበር። እግዚአብሔር የጀመረው የሰው ልጅን በቅዱስ ፣ በንጉሣዊ የአትክልት ስፍራው ውስጥ በማስቀመጥ ነው። ነገር ግን እግዚአብሔር በዘፍጥረት 1:28 ላይ አዳምን ጠርቶ ፣ በመላው ምድር ላይ እንዲገዛ አዘዘው። በመጀመሪያው ቀዳማዊ ሳምንት መጨረሻ ፍጥረት “በጣም ጥሩ” ነበር ፣ ነገር ግን ሁሉም ነገር ዝግጁ በሆነ መልኩ ብቻ ነው - የእግዚአብሔርን ትልቅ የመንግሥት ዓላማዎች ለፍጥረቱ ለማሟላት ዝግጁ ሆነ።

በዘፍጥረት 2፡8-9 ላይ እንዲህ ይላል:

> እግዚአብሔር አምላክም በምሥራቅ በዔድን ገነትን ተከለ የፈጠረውንም ሰው ከዚያው አኖረው። እግዚአብሔር አምላክም ለማየት ደስ የሚያሰኘውን፥ ለመብላትም መልካም የሆነውን ዛፍ ሁሉ ከምድር አበቀለ፤ በገነትም መካከል የሕይወትን ዛፍ፥ መልካምንና ክፉን የሚያስታውቀውንም ዛፍ አበቀለ። (ዘፍጥረት 2:8-9).

በዚህ መንገድ አስቡበት - በዘፍጥረት የመክፈቻ ምዕራፎች ውስጥ አርቲስቶች ብዙ መልክዓ ምድርን ከመሳላቸው በፊት ብዙውን ጊዜ በሸራዎቻቸው ላይ የእርሳስ ሥዕሎችን በሚሠሩበት መንገድ ዓለምን ቀረፀ። እግዚአብሔር ዓለም አንድ ቀን እንዲሆን ያሰበውን እንዲሆን አስፈላጊውን መሠረታዊ ሥርዓት አቋቋመ፣ ግን ወዲያውኑ የዓለምን ሸራ በሙሉ አልቀለመም።

ይልቁንም ፣ እግዚአብሔር በማይመረመር ጥበቡ፣ የምድርን አንድ ክፍል ብቻ በሚያስደንቁ ቀለማት ቀባ። እንደ ምድር ማዕከላዊ ክፍል አስጌጠው። ይህ የምድር ክልል ኤደን ተባለ። በኤደን ውስጥ የአትክልት ስፍራ ነበር - አስደናቂ የሚያምር ቦታ፣ ለሰማይ ንጉሥ ልዩ መገኘት ተስማሚ የሆነ አስደናቂ ቅዱስ ገነት። በጣም ቅዱስ ነበር፣ ከሌሎቹ ፍጥረታት ተለይቶ፣ እግዚአብሔር እዚያ ሄዶ የሚታየውን ክብሩን አሳይቷል። ግን የአትክልት ስፍራው ግርማ ያህል እግዚአብሔር ለታሪክ ያለው ዓላማ ምድር በዚህ ሁኔታ ውስጥ እንድትቀይ አልነበረም። ይልቁንም ፣ አንድ ቀን የሚታየው ክብሩ መላውን ፍጥረት እንዲሞላ ምድር ሁሉ እንደ ቅድስት የኤደን ገነት እንድትሆን ነበር። በመጀመሪያው ሳምንት መጨረሻ የምድር ሁኔታ ብሉይ ኪዳን ስለ ታዳጊ፣ ታሪካዊ የእግዚአብሔር መንግሥት የሚያስተምረው ሁሉ መነሻ ብቻ ነበር።

ስለዚህ የእኛ የመፍጠር ባህላዊ ተልእኮ መጋቢዎች መሆን፣ ከእርሱ ጋር ግንኙነት ያላቸው የእግዚአብሔር ፍጥረታት መሆን፣ የዛን የአትክልት ስፍራ መቅደስ ድንበሮችን ማስፋፋት፣ በአምልኮ፣ በበመስጠት፣ በመታዘዝ ፣ የፍጥረቱን ሀብቶች ሁሉ መመርመር ነው ፣ እና ያ በእርግጥ በአዲሶቹ ሰማያት እና በአዲሱ ምድር ውስጥ በመጨረሻ ይወሰዳሉ።

— ዶክተር እስጢፋኖስ ጄ ዌሉም

እስካሁን ድረስ የቀደመው ዘመን የተጀመረው እግዚአብሔር ዓለምን ለታዳጊ፣ ታሪካዊ መንግሥቱ ቦታ እንዲሆን ማዘጋጀቱን ተመለከትን። አሁን ፣ ወደ መጽሐፍ ቅዱሳዊው መዝገብ ሁለተኛ ወሳኝ ገጽታ መሄድ አለብን - በዚህ የዓለም ታሪክ ደረጃ እግዚአብሔር ለሰዎች የመደበውን ሚና።

ሰዎች

ቅዱሳት መጻሕፍት ስለ ሰው ልጆች ምን ያህል እንደሚጠቅሱ አስተውለሃል? በአንድ ወይም በሌላ መንገድ ሰዎችን የማይጠቅስ አንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ገጽ ማግኘት ፈጽሞ የማይቻል ነው። እና በመጀመሪያ ይህ እንግዳ ሊመስል ይችላል ምክንያቱም እኛ መጽሐፍ ቅዱስ ብዙውን ጊዜ እግዚአብሔር ማን እንደ ሆነ እና እርሱ ያደረገው ነገር መገለጥ ነው ብለን እናስባለን። ይህ በእርግጥ እውነት ነው። ነገር ግን የመጽሐፍ ቅዱስ ታሪክ ድራማ እንዲሁ የሰው ልጅ በእግዚአብሔር የፍጥረት ዕቅድ ውስጥ የሚጫወተውን ልዩ፣ ወሳኝ ሚና ያጎላል። በርግጥ የሰው ልጅ ከእግዚአብሄር ቸርነት ውጭ ምንም መልካም ነገር ማድረግ አይችልም። እናም በዚህ ምክንያት፣ በመጨረሻው ክብር ሁሉ የእግዚአብሔር ብቻ ነው። ሆኖም እግዚአብሔር የመንግሥቱን ዓላማዎች በዋነኝነት በሰው ዘር በኩል ለመፈጸም እንደወሰነ ቅዱሳት መጻሕፍት በግልጽ ያስረዳሉ። ቅዱሳት መጻሕፍት ስለ ሰዎች ብዙ የሚሉት ለዚህ ነው። አዲስ ኪዳን የሰው ልጆች መጀመሪያ የተፈጠሩበትን ዓላማዎች የሚያሟላ ብቸኛ ፍጹም፣ ጻድቅ ሰው የሆነውን የኢየሱስን ሰብአዊነት ለምን አፅንዖት እንደሚሰጥ ያብራራሉ።

ይህ ለሰው ልጅ ይህ ልዩ ሚና በዘፍጥረት 2:18 ውስጥ እግዚአብሔር በኤደን ገነት ውስጥ ስለ አዳም በተናገረው ውስጥ ግልፅ ይሆናል -

እግዚአብሔር አምላክም አለ። ሰው ብቻውን ይሆን ዘንድ መልካም አይደለም፤ የሚመቸውን ረዳት እንፍጠርለት። (ዘፍጥረት 2:18).

እግዚአብሔር አዳምና ሔዋንን አበጀ

ቀደም ሲል በዘፍጥረት 1፣ እግዚአብሔር ፍጥረቱ “እጅግ መልካም” ነው ብሎ ደምድሟል። ግን እርሱ ደግሞ በንጉሣዊው የአትክልት ስፍራው ውስጥ “ጥሩ” ያልሆነ ነገር አገኘ - አዳም ሚስት አልነበረውም። ግን ይህ ለምን ጥሩ አልነበረም? እግዚአብሔር ሰውን የፈጠረበት ዓላማ ለአንድ ሰው ብቻ በጣም ትልቅ በመሆኑ ነው። ብዙ ሰዎች በምድር ላይ ባለው የእግዚአብሔር መንግሥት ዕድገት ውስጥ መሳተፍ ነበረባቸው።

ይህ የሰዎች ወሳኝ ሚና በሁለት መንገድ ተነግሯል፡፡ እግዚአብሔር አዳምን እና ሔዋንን እንደ ካህናት እና እንደ ምክትል ገዥዎቹ ወይም እንደ ንጉሣዊ ወኪሎች እንዲያገለግሉ አደረገ። እነዚህ ሚናዎች በቅዱሳት መጻሕፍት ውስጥ እርስ በእርስ

የተገናኙ ናቸው፣ ነገር ግን እያንዳንዱን በተናጥል እንመለከታቸዋለን። የሰው ልጆች እንደ እግዚአብሔር ካህናት እንዲያገለግሉ መፈጠራቸውን በቅድሚያ እንመልከት።

ካህናት

በአንድ በኩል፣ አዳም - እና በኋላ ሔዋን ከእርሱ ጋር - የእግዚአብሔር ካህን ሆኖ የማገልገል ተግባር ተሰጠው። በአምልኮ ተግባራት እግዚአብሔርን እንዲያከብር ተጠርቷል። በዳንኤል ራእይ ውስጥ ስፍር ቁጥር የሌላቸው ፍጥረታት በሰማያዊ አደባባይ በጌታ ፊት እንደሚያገለግሉ ቀደም ብለን አስተውለናል። እናም አዳምና ሔዋን በምድር ላይ እንዲያደርጉ የተጠሩት ይህ ነው። ይህንን ቃል በምናነብበት በዘፍጥረት ምዕራፍ 2 ቁጥር 15 ላይ ለሰው ልጅ ይህንን የክህነት ሚና ማየት እንችላለን -

> እግዚአብሔር አምላክም ሰውን ወስዶ ያበጃትም ይጠብቃትም ዘንድ በዔድን ገነት አኖረው። (ዘፍጥረት 2:15).

በመጀመሪያ በጨረፍታ ፣ ይህ ምንባብ በቀላሉ እግዚአብሔር አዳምን የጓሮ አትክልተኛ አድርጎ እንደጠራው እናስባለን። የተሰጠው ኃላፊነት ከዚያ በላይ ነበር፤ ምክንያቱም የኤድን ገነት ለእግዚአብሔር የተቀደሰ፣ የንጉሣዊ የአትክልት ስፍራ ስለነበረ ነው። "መሥራት እና መንከባከብ" የሚለው አገላለጽ ያልተለመደ እና ለሙሴ እና ለጥንቷ እስራኤል ልዩ ትርጉም ነበረው። በበርካታ ቦታዎች፣ በፔንታቱክ ውስጥ ተመሳሳይ መግለጫዎች በማደሪያው ውስጥ ከእግዚአብሔር ክብር በፊት የካህናትን እና የሌዋውያንን ሥራ ለመግለጽ ያገለግላሉ። ለምሳሌ በዘኍቁ 3:8 ላይ እንዲህ የሚል እናነባለን -

> የማደሪያውንም ሥራ ይሠሩ ዘንድ፥ የመገናኛውን ድንኳን ዕቃ ሁሉ ይጠብቁ፥ የእስራኤልን ልጆች ለማገልገል የሚያስፈልገውንም ነገር ይጠብቁ። (ዘኍልቁ 3:8).

በአትክልቱ ውስጥ የአዳምና የሔዋን ሚና መግለጫ ሌዋውያን ለእግዚአብሔር በክህነት አገልግሎት የነበራቸውን ሚና የሚገልጽ ነው። አዳምና ሔዋን በአምላክ ቅዱስ፣ በንጉሣዊው የአትክልት ስፍራ፣ በመለኮታዊው ንጉሥ ክብር በምድር ላይ ተቀመጡ። የእግዚአብሔር ክብር በእስራኤል ፊት በተገለጠበት ድንኳን ውስጥ ካህናትና ሌዋውያን በኋላ እንዳገለገሉበት በዚያ ብዙ እግዚአብሔርን አገልግለዋል። አዳምና ሔዋን ሥራቸውን ሁሉ እንደ ቅዱስ ካህናት አገልግሎት

እንዲያከናውኑ ተጠርተው ነበር - ታላቁን መለኮታዊ ንጉሥ በአምልኮ ውስጥ ለማክበር የተቀየሱ ድርጊቶች ማለት ነው።

ልክ እንደ ሌዋውያን ፣ አዳምና ሔዋን በቅዱስ መኖሪያው እግዚአብሔርን እንደ ካህናት አገልግለዋል።

በሌላ በኩል ፣ በምድር ላይ የኖሩት የመጀመሪያዎቹ ሰዎች የእግዚአብሔር ካህናት ሆነው ማገልገል ብቻ አልነበሩም። እግዚአብሔርም እንደ ምክትል ገዥዎቹ፣ እንደ ንጉሣዊ ወኪሎቹ እንዲያገለግሉ ጥሪ አቅርቧል። እንዲያውም አዳምና ሔዋን የአምላክ ንጉሣዊ ካህናት ነበሩ።

ምክትል ገዥዎች

ይህንን የአዳም እና የሔዋንን መግለጫ በዘፍጥረት 1:26 ላይ እናገኛለን እነዚህን ቃላት እናነባለን:

> እግዚአብሔርም አለ። ሰውን በመልካችን እንደ ምሳሌአችን እንፍጠር፤ የባሕር ዓሦችንና የሰማይ ወፎችን፥ እንስሳትንና ምድርን ሁሉ፥ በምድር ላይ የሚንቀሳቀሱትንም ሁሉ ይግዙ። (ዘፍጥረት 1:26).

ቅዱሳት መጻሕፍትን የሚያውቁ ሁሉ ይህ እና ሌሎች በብሉይ እና በሐዲስ ኪዳናት ውስጥ ያሉት ሌሎች ምንባቦች የሰው ልጆችን የእግዚአብሔር "መልክ" ወይም "አምሳል" ብለው እንደሚጠሩት ይታወቃል። ቀደም ባሉት ጊዜያት፣ አብዛኞቹ የሥነ-መለኮት ምሁራን ይህ በቀላሉ የሰው ልጅ ምክንያታዊ፣ ሥነ ምግባራዊ እና ሃይማኖታዊ ፍጥረታት ነው ብለው ያስቡ ነበር። እነዚህ ባህላዊ የክርስትና አመለካከቶች እውነት ሆኑም፣ ይህ ግን የዘፍጥረት 1 ትኩረት አይደለም።

እግዚአብሔር የሰው ልጆችን በአምሳሉና በምሳሌው የመፍጠሩን ስፈላጊነት ለመረዳት በጥንታዊው ዓለም የተለመደውን አሠራር ለማወቅ ይረዳል። ከእስራኤል ውጭ ፈርዖኖች፣ ነገሥታት እና ንጉሠ ነገሥታት ብዙውን ጊዜ

“ምስሎች”፣ “አምሳያዎች” እና እንዲያውም የአማልክቶቻቸው “ልጆች” ተብለው ይጠሩ ነበር። በምድር ላይ የአማልክቶቻቸውን ፍላጎት የሚወክሉ ሕያው ምስሎች እንደሆኑ ይታሰብ ነበር። የሰማይ ወኪሎች እንደመሆናቸው፣ ነገሥታት በጥንቶቹ ማኅበረሰቦች ውስጥ የአማልክቶቻቸውን ፈቃድ የመማር ልዩ ሥራ ነበራቸው ፤ እናም ይህን ፈቃድ በምድር ላይ ለማሳካት ንጉሣዊ ሥልጣናቸውን ይጠቀማሉ። ኢየሱስ የእግዚአብሔር ፈቃድ በሰማይ እንደ ሆነ በምድር እንዲፈጸም እንዲጸልዩ ተከታዮቹን መጥራቱ አያስገርምም። ይህ የእርሱ ንጉሣዊ ተግባር ነበር።

በሐዋርያት ሥራ 7:22 እስጢፋኖስ ሙሴ የግብፅን ፍርድ ቤቶች መንገድ እንደተማረ አስታውሷል። የግብፅ ፈርዖኖች እና የሌሎች አሕዛብ ነገሥታት ብዙውን ጊዜ ከተራ ሰብዓዊ ፍጡራን ለመለየት የአማልክቶቻቸው “ምስሎች”፣ “አምሳያዎች” ወይም “ልጆች” ተብለው እንደሚጠሩ ሙሴ ጠንቅቆ ያውቃል። ነገር ግን በመንፈስ ቅዱስ አነሳሽነት፣ ሙሴ ይህንን የተስፋፋ የሐሰት እምነት ተቃወመ። በመጀመሪያ ፤ እውነተኛው የእስራኤል አምላክ በእርግጥ የሰው ልጆች ሁሉ - በጣት የሚቆጠሩ ነገሥታት እና ንጉሠ ነገሥታት ብቻ ሳይሆኑ - የእግዚአብሔር ምስሎች፣ የእግዚአብሔር እውነተኛ ንጉሣዊ ካህናት ናቸው። ይህ ለጥንታዊ እስራኤላውያን ለማመን ከባድ ትምህርት መሆን አለበት። እነዚህ የቀድሞ ባሮች እራሳቸውን እና በዓለም ውስጥ የነበራቸውን ሚና የነበራቸውን እይታ መለወጥ አስፈልጓቸዋል። እግዚአብሔር እያንዳንዱን እስራኤላዊ፣ ከማንኛውም ሰብዓዊ ፍጡር ጋር ፤ የእርሱ ንጉሣዊ ፤ የካህናት ወኪሎች ሆነው እንዲያገለግሉ ወስኗል።

እናም በእኛ ዘመን፣ ዘመናዊ ዓለማዊ ባህሎች ብዙውን ጊዜ የሰው ልጅ በዘፈቀደ ከታሪካዊ ሁኔታዎች ውጤት ያነሰ መሆኑን ያስተምሩናል። ነገር ግን መጽሐፍ ቅዱሳዊው ዘገባ እግዚአብሔር ስለ እኛ በመጀመሪያ በተናገረው መሠረት ለራሳችን ያለንን አመለካከት እና ለሌሎች ሰዎች ያለንን አመለካከት እንድናስተካክል ይጠይቃል። የእግዚአብሔር ፈቃድ በሰማይ እንደሆነ በምድር ላይ መፈጸሙን ለማረጋገጥ ሁላችንም እንደ እግዚአብሔር ካህናት፣ ንጉሣዊ አምሳሎች ተፈጥረናል።

በዘፍጥረት 1:27-28 ላይ ከሰማያዊ ዙፋኑ የበረከት ቃላትን ሲናገር እግዚአብሔር ለሰው ልጅ አገልግሎት የሰጠውን ማብራሪያ እናገኛለን።

> እግዚአብሔርም ሰውን በመልኩ ፈጠረ፤ በእግዚአብሔር መልክ ፈጠረው፤ ወንድና ሴት አድርጎ ፈጠራቸው። እግዚአብሔርም ባረካቸው፥ እንዲህም አላቸው። ብዙ፥ ተባዙ፥ ምድርንም ሙሉአት፥ ግዙአትም፤ የባሕርን ዓሦችና የሰማይን ወፎች በምድር ላይ የሚንቀሳቀሱትንም ሁሉ ግዙአቸው። (ዘፍጥረት 1:27-28).

እግዚአብሔር ከመጀመሪያው ጀምሮ እያንዳንዱን ሰው የክህነት፣ የንጉሥ ምስል እንዲሆን እና የሥነ-መለኮት ምሁራን ብዙውን ጊዜ “ባህላዊ ተልእኮ” ብለው ይጠሩታል።

ቀደም ሲል እንዳየነው እግዚአብሔር በፍጥረቱ ውስጥ የሥርዓት እና የውበት ደረጃን አቋቋመ ፤ እናም እንደ ንጉሣዊ ካህናት እንዲያገለግለው የሰው ልጅን በሚያስደንቅ ፤ በተቀደሰ የአትክልት ስፍራው ውስጥ አስቀመጠ። ታላቁ የሰማይ ንጉሥ ለመንግሥቱ መስፋፋት መሣሪያ እንዲሆን ሰውን ሾመ። የእግዚአብሔርን ፈቃድ ወደ ምድር አምጥተው በመላው ዓለም እንዲያገለግሉት የሰው ልጆች መብዛት፣ መዘርጋት እና መላውን ምድር እንደ እግዚአብሔር የአትክልት ስፍራ ማድረግ ነበረባቸው። የእግዚአብሔርን መንግሥት በመላው ዓለም ማስፋፋት እግዚአብሔር የሰው ልጆችን በምድር ላይ ያስቀመጠበት ዓላማ ነበር።

አሁን ፤ እኛ እንደ ዘመናዊ ሰዎች የመኖራችንን ዓላማ በእነዚህ መንገዶች አልፎ አልፎ ካልሆነ አናስብም፡፡ አንድ ሰው “ምን ታደርጋለህ?” ብሎ ሲጠይቅህ ምን ያህል ጊዜ ምላሽ ሰጥተዋል ፤ “ፍሬያማ ነኝ። እበዛለሁ። ምድርን እሞላታለሁ ፤ እገዛታለሁ እንደሁመ የእግዚአብሔር ወኪል ባለሥልጣን ነኝ” እነዚህ ጽንሰ -ሐሳቦች ለብዙ የክርስቶስ ተከታዮች በጣም እንግዳ ከመሆናቸው የተነሳ በሕይወታችን የምንሠራውን በእነዚህ መንገዶች ለመግለጽ እምብዛም አናስብም። ስለዚህ ስለ ሕይወትህ ዓላማ ግራ ቢትጋቡ አይገርምም። እግዚአብሔር ስለሰው ልጆች መጀመሪያ የተናገረውን ወደ ልብ በመውሰድ የሕይወታችንን ዓላማ ማግኘት አለብን። እኛ የእግዚአብሔር ንጉሣዊ ካህናት እንድንሆን ተደረግን። እኛ የተፈጠርነው አንድ ቀን የእግዚአብሔር ፍጥረት እስከ ማለቂያ ውዳሴው ድረስ በሚታየው የእግዚአብሔር ክብር እንዲሞላ የእግዚአብሔር አገዛዝ እስከ ምድር ዳርቻ ድረስ እንዲሰራጭ ለማረጋገጥ ነው።

ቪዲዮዎችን፣ የትምህርት መመሪያዎችና ሌሎች ግብዓቶችን ለማግኘት Thirdmill at thirdmill.org. ይመልከቱ

በጥንታዊው ታሪክ ውስጥ እግዚአብሔር ምድርን የመንግሥቱ ቦታ ፣ ሰዎችንም እንደ መንግሥቱ አገልጋዮች አድርጎ እንዳቋቋመው ተመልክተናል። አሁን በዚህ ጊዜ የእግዚአብሔርን የማደግ፣ የምድር መንግሥት እድገት በአጭሩ መገንዘብ አለብን።

የእድገት እርምጃዎች

አዳምና ሔዋን በኃጢአት ባይወድቁ ኖሮ የሰው ልጅ የአገልግሎቱ መንገድ እንደ እግዚአብሔር አምሳያ ቀጥተኛ ይሆን ነበር። አዳምና ሔዋን ልጆች ይወልዱ ነበር ፣ ዘሮቻቸው የራሳቸው ልጆች ይወልዱ ነበር ፣ ወዘተ. እናም እነዚህ ብዙ ቁጥር ያላቸው የእግዚአብሔር ካህናት፣ ንጉሣዊ አምሳያዎች ምድርን ሞልተው፣ ገዝተውት እንደ እግዚአብሔር ትዕዛዝ ያስተዳድሩ ነበር። ግን እኛ በደንብ እንደምናውቀው ነገሮች በዚህ አቅጣጫ አልሄዱም። ኃጢአት የሰውን ቀጥተኛ መንገድ ወደ ረጅምና ወደ ጠማማ የችግር ጎዳና ቀየረ። ሆኖም እነዚህ ችግሮች በጥንታዊው ታሪክ መጀመሪያ ላይ ቢኖሩም ፣ እግዚአብሔር ለእነርሱ ያለው ዓላማ እንደማይከሽፍ ለሰው ልጅ አረጋገጠ።

በቀዳማዊው ዘመን ስለ እግዚአብሔር መንግሥት እድገት ብዙ ማለት የሚቻል ነገር አለ፣ ግን በሦስት እርከኖች እናጠቃልለዋለን። በመጀመሪያ ደረጃ ፣ ስለተፈጸመው የጠፈር ክህደት እንናገራለን። ሁለተኛ የሰው ልጅ ብልሹነት እንዴት እንደጨመረ እና ወደ ከባድ መለኮታዊ ፍርድ እንዳመራ እንመለከታለን። ሦስተኛ ግን እግዚአብሔር የሰው ልጅ የመንግሥቱን ዓላማዎች እንዲፈጽም የሚያስችለውን የረጅም ጊዜ ስትራቴጂ መስርቶ እናገኘዋለን። በመለኮታዊው ንጉሥ ላይ የተከሰተውን የጠፈር ክህደት በመጀመሪያ እንመልከት።

የጠፈር ክህደት

አዳምና ሔዋን መለኮታዊው ንጉሣቸው ያዘዘውን በታማኝነት ከመፈጸም ይልቅ በሰይጣን ፈተና ተሸንፈው የተከለከለውን ፍሬ በመብላት አመፁ። ስለዚህ የኤደን ገነትን እስከ ምድር ዳርቻ ድረስ ከማስፋፋት ይልቅ ከእርግማን በታች ለመኖር ከገነት ተባረሩ። ያም ሆኖ እንደ መንግሥት ገንቢዎች የሰው ልጅ ሃላፊነቶች አላበቁም። አዳምና ሔዋን እና ዘሮቻቸው አሁንም ሊባዙ እና በእግዚአብሔር አገልግሎት ምድርን መግዛት እንዲችሉ ነበር። ሆኖም እግዚአብሔር ሰውን እና ምድርን ረገመ፣ ስለዚህ መብዛት እና መግዛት የሚያሳምም፣ አስቸጋሪ እና ተስፋ አስቆራጭ ሆነ። መባዛትን በተመለከተ ፣ በዘፍጥረት 3:16 እግዚአብሔር ለሔዋን እነዚህን ቃላት ተናገረ -

> ለሴቲቱም አለ። በፀነስሽ ጊዜ ጭንቅሽን እጅግ አበዛለሁ፤ በጭንቅ ትወልጃለሽ፤ ፈቃድሽም ወደ ባልሽ ይሆናል፥ እርሱም ገዥሽ ይሆናል። (ዘፍጥረት 3፡16).

ስለመግዛት እግዚአብሔር አዳምን በቁጥር 17 ላይ እንዲህ ሲል አስጠነቀቀው፡

> አዳምንም አለው። የሚስትህን ቃል ሰምተሃልና፥ ከእርሱ እንዳትበላ ካዘዝሁህ ዛፍም በልተሃልና ምድር ከአንተ የተነሣ የተረገመች ትሁን፤ በሕይወት ዘመንህም ሁሉ በድካም ከእርስዋ ትበላለህ፤ (ዘፍጥረት 3፡17).

በሚያሳዝን ሁኔታ የእግዚአብሔር ካህናት፣ ንጉሣዊ አምሳያዎች በጠላት ዓለም ውስጥ እንዲኖሩ እና እግዚአብሔር ባስቀመጣቸው ተልእኮ ውስጥ ሥቃይና ከንቱነትን እንዲለማመዱ ተገደዋል።

በጥንታዊው ዘመን የእግዚአብሔር መንግሥት እድገት መዛግብት የተጀመረው በአዳምና በሔዋን የጠፈር ክህደት ነው። ነገር ግን ዘሮቻቸው የተበላሸ መንገድን ተከተሉ በመጨረሻም ወደ እግዚአብሔር ከባድ ፍርድ አመጣቸው፡፡

ብልሽትና ፍርድ

በዘፍጥረት መጽሐፍ መሠረት አዳምና ሔዋን በኃጢአት ሲወድቁ፣ ዘሮቻቸው ሁሉ ለአምላክ ታማኝ ይሆናሉ ማለት እውነት አልነበረም። እንደ እውነቱ ከሆነ፣ አንዳቸውም ቢሆኑ ከእግዚአብሔር ቤዛነት ምሕረት ውጭ እንደ እግዚአብሔር ታማኝ አምሳያዎች ሆነው ማገልገል አልቻሉም። አብዛኛው የሰው ዘር በእግዚአብሔር ላይ ማመፁን ቀጥሏል። የአዳምና የሔዋን የመጀመሪያ ልጅ ቃየን ወንድሙን አቤልን ገደለው። እና በዘፍጥረት 4 ውስጥ የቃየን የዘር ሐረግ እንደሚነግረን፣ የቃየን ቤተሰብ እያደገ ሲሄድ ፣ ዓመፃቸው እየተባባሰ ሄደ። የቃየን ዘሮች የእግዚአብሔር ንጉሣዊ ካህናት ሆነው ከማገልገል ይልቅ የእግዚአብሔርን አገዛዝ በመቃወም ራሳቸውን ከፍ አድርገው በሌሎች የሰው ልጆች ላይ ዓመፅን ሞሉ። እና ጊዜ እያለፈ ሲሄድ፣ የሰው ልጅ ግፍ እግዚአብሔር ምድርን በዓለም አቀፍ ጎርፍ እንዲያጠፋ

የሰው ልጅ ክፋት በምድር ላይ በዛ

አደረገ።

በዘፍጥረት 6፡5-7 ላይ እንዲህ የሚል ቃል እናነባለን:

> እግዚአብሔርም የሰው ክፋት በምድር ላይ እንደ በዛ፥ የልቡ አሳብ ምኞትም ሁልጊዜ ፈጽሞ ክፉ እንደ ሆነ አየ። እግዚአብሔርም ሰውን በምድር ላይ በመፍጠሩ ተጸጸተ፥ በልቡም አዘነ። እግዚአብሔርም። የፈጠርሁትን ሰው ከምድር ላይ አጠፋለሁ፥ ከሰው እስከ እንስሳ እስከ ተንቀሳቃሽም እስከ ሰማይ ወፍም ድረስ፤ ስለ ፈጠርኋቸው ተጸጽቼአለሁና አለ። (ዘፍጥረት 6:5-7).

በጥንታዊው ዘመን ታሪክ ውስጥ የእግዚአብሔር መንግሥት እድገት መዛግብት የሰውን ልጅ የጠፈር ክህደት እና የእነርሱ ብልሹነት እና ቀጣይ ፍርድን ብቻ አይናገርም። በተጨማሪም እግዚአብሔር የረዥም ጊዜ ስትራቴጂ መስራቱን በመጨረሻ መንግሥቱ በመላው ዓለም እንዲስፋፋ ማድረጉን ይገልጣል። በእውነቱ እግዚአብሔር በጊዜ ሂደት አንድን ሕዝብ ለራሱ ለመዋጀት እና በእነረሱ በኩል መንግሥቱን ለመገንባት ወስኗል።

የረጅም ጊዜ ስልት

የዚህ የረጅም ጊዜ ስትራቴጂ የመጀመሪያ ፍንጭ በዘፍጥረት 3:15 ላይ ተጀመረ። እዚህ፣ እግዚአብሔር የአዳምን እና የሔዋንን ኃጢአት ያነሳሳውን እባብ ረገመው -

> በአንተና በሴቲቱ መካከል፥ በዘርህና በዘርዋም መካከል ጠላትነትን አደርጋለሁ፤ እርሱ ራስህን ይቀጠቅጣል፥ አንተም ሰኰናውን ትቀጠቅጣለህ። (ዘፍጥረት 3፡15).

በዚህ ምንባብ ውስጥ የሰው ዘር በሁለት ወገኖች እንደሚከፋፈል እግዚአብሔር ለእባቡ አስታውቋል - የሰይጣን ዘሮች ወይም ብዙውን ጊዜ እንደሚተረጎመው "ዘር" - እነዚያ ከሰይጣን ዓመፅኛ መንገዶች ጋር የሚጣጣሙ የሰው ልጆች - እና የሔዋን ዘሮች ፣ እነዚያ ሰዎች እግዚአብሔርን በታማኝነት ለማገልገል የሚሹ ፍጥረታት ነበሩ። እነዚህ ሁለት የሰዎች ቡድኖች በታሪክ ውስጥ እርስ በእርስ ጠላት ይሆናሉ። እግዚአብሔርም አንድ ቀን የሔዋን ዘር - የተዋጀው የሰው ልጅ - ወደ ጠፊር ከህደት የመራውን ሰው በማሸነፍ የእባቡን ራስ እንደሚቀጠቅጥ ቃል ገብቷል። ይህ ተስፋ በመጨረሻ በክርስቶስ ተፈጸመ። በሮሜ 16:20 ጳውሎስ ለክርስቶስ ተከታዮች ያረጋገጠበትን መንገድ አዳምጡ

> የሰላምም አምላክ ሰይጣንን ከእግራችሁ በታች ፈጥኖ ይቀጠቅጠዋል። የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ ጸጋ ከእናንተ ጋር ይሁን። (ዘፍጥረት 16፡20).

ለተቤዡ፣ ታማኝ የእግዚአብሔር አምሳያዎች በክፉ ላይ የድል ተስፋ በታሪክ ውስጥ ይዘልቃል እናም ፍጹም በሆነው የእግዚአብሔር አምሳል በክርስቶስ ውስጥ ወደ ፍጻሜው ይደርሳል።

እግዚአብሔር ለመንግሥቱ የረጅም ጊዜ ስትራቴጂ ምክንያት፣ ታማኙን አቤልን በመተካት ሦስተኛው ልጅ ሴት ተወለደ። የዘፍጥረት 5 የዘር ሐረግ እንደሚነግረን፣ ሴትና ዘሮቹ እግዚአብሔርን አክብረው መንግሥቱን በመላው ምድር ለማስፋፋት ፈለጉ። እናም የሰው ልጅ ዓመፅ ዓለምን በሞላበት ጊዜ እግዚአብሔር አብዛኞቹን የሰው ልጆች ባጠፋበት ጊዜ፣ ከሴት የዘር ሐረግ አንዱ - ኖኅ - ለእግዚአብሔር ታማኝ ነበር እና በእግዚአብሔር ፊት ሞገስን አግኝቷል። ከኖኅ ዘመን ታላቅ ጎርፍ በኋላ፣ እግዚአብሔር የሰው ልጅ ለመንግሥቱ ያለውን አገልግሎት ለማሟላት የረጅም ጊዜ ስልቱን አረጋገጠ።

በዘፍጥረት 8፡21-22 ላይ እንዲህ የሚል ቃል እናነባለን:

> እግዚአብሔርም መልካሙን መዓዛ አሸተተ፤ እግዚአብሔርም በልቡ አለ። ምድርን ዳግመኛ ስለ ሰው አልረግምም፥ የሰው ልብ አሳብ ከታናሽነቱ ጀምሮ ክፉ ነውና፤ ደግሞም ከዚህ ቀድሞ እንዳደረግሁት ሕያዋንን ሁሉ እንደ ገና አልመታም። በምድር ዘመን ሁሉ መዝራትና ማጨድ፥ ብርድና ሙቀት፥ በጋና ክረምት፥ ቀንና ሌሊት አያቋርጡም። (ዘፍጥረት 8፡21-22).

የሰው ልጅ ሁሉ ከልጅነቱ ጀምሮ ለክፋት የተጋለጠ መሆኑን እግዚአብሔር እንዴት እንደተገነዘበ ልብ በል። በወደቀው አምሳሉ ላይ ኃጢአት መበላሸቱን እንደሚቀጥል አምኗል። ስለዚህ በቀስተደመናው ምልክት ስር፣ እግዚአብሔር ምድር እስካለች ድረስ "የዘር ጊዜ እና መከር፣ ብርድ እና ሙቀት፣ በጋ እና ክረምት፣ ቀን እና ሌሊት" የተፈጥሮ ሥርዓትን እንደሚያረጋጋ አስታውቋል። ነገር ግን እግዚአብሔር ከጥፋት ውሃ በኋላ ለተፈጥሮ ይህን አስተማማኝ ሥርዓት ለምን አቋቋመ? በዘፍጥረት 9:1 ወዲያውኑ በሚከተሉት ቃላት የእርሱ ምክንያት ግልፅ ይሆናል።

> እግዚአብሔርም ኖኅንና ልጆቹን ባረካቸው እንዲህም አላቸው። ብዙ ተባዙ፥ ምድርንም ሙሉአት። (ዘፍጥረት 9፡1).

ይህ ጥቅስ እንደሚነግረን እግዚአብሔር ለሰው ልጆች የመንግሥቱን ዓላማዎች እንዲያገለግል ጥሪውን አድሷል። የእግዚአብሔር መልክ ለመንግሥቱ የመጀመሪያውን አገልግሎቱን እንዲፈጽም የተፈጥሮን መረጋጋት አደረገ፡፡

> እግዚአብሔር ሰውን ሲፈጥር - ወደ ዘፍጥረት 1 እንመለሳለን - እግዚአብሔርም በመልኩ ወንድና ሴት አድርጎ በመልኩ ፈጠረን ፤ "ብዙ ተባዙ ምድርንም ሙሏት" አለ። እናም ኃጢአት ከመግባቱ በፊት ብቻ አይደለም ... ነገር ግን ምድርን በጥፋት ውሃ ካጠፋ በኋላ ፤ ኖኅ እና ሚስቱ፣ ልጆቹ እና ሚስቶቻቸውም ሁሉም ከመርከቡ ወጡ፣ እናም እርሱ እንደገና "ብዙ ተባዙ እና ተባዙ ምድርንም ሙሏት " እግዚአብሔር ይህንን ምድር ለእኛ መልካም እንዲሆን እና ለክብሩ ሰጥቶናል።
>
> — ዶክተር ሪክ ቦይድ

ከዚህ ጊዜ ጀምሮ ቅዱሳት መጻሕፍት የሰው ልጅ የእግዚአብሔር መንግሥትን የሚያገለግልበት መንገድ ቀጥተኛ ወይም ያልተቋረጠ አለመሆኑን ያሳያሉ። የአምላክ ሕዝቦች ከፍተኛ ተቃውሞ ገጠማቸው። ሳይሳካላቸው ቀርተዋል እንዲሁም ብዙ መሰናክሎች ደርሰውባቸዋል። ሆኖም አንድ ቀን የእግዚአብሔር አምሳል መንግሥቱን እስከ ምድር ዳርቻ የማስራጨት ሥራውን እንዲያከናውን፣ እግዚአብሔር በተፈጥሮ ውስጥ የረጅም ጊዜ መረጋጋትን አደረገ።

በጥንታዊው ታሪክ ዘመን ቅዱሳት መጻሕፍት ስለ እግዚአብሔር መንግሥት የሚያስተምሩትን አይተናል፣ አሁን በብሉይ ኪዳን ወደ እግዚአብሔር ወደ ቀጣዩ ዋና የመንግሥት ደረጃ ለመሸጋገር ዝግጁ ነን፣ እግዚአብሔር በተለይ የእስራኤልን ሕዝብ መርጦ ለመንግሥቱ ሥራ ማዘጋጀት ጀመረ፡፡

የእስራኤል ሕዝብ

በመጽሐፍ ቅዱሳዊ ታሪክ ውስጥ የእስራኤል ሕዝብ ማዕከላዊ ሚና የሚጫወተውን እውነታ መሳት ከባድ ነው። ግን ለምን? ቅዱሳት መጻህፍት በእስራኤላውያን ላይ ያተኩራሉ ምክንያቱም እግዚአብሔር ለአምሳሎቹ ከጅምሩ ባዘጋጀው አገልግሎት መላውን የሰው ዘር እንዲመሩ ስለመረጣቸው ነው። እስራኤላውያን የሴቲቱ ዘር፣ የንጉሥ ካህናት፣ ውድ ሀብቱ፣ በአሕዛብ መካከል የበኩር ልጁ ነበሩ። እናም እንደዚያ በቁጥር ሊያድጉ እና የእግዚአብሔርን መንግሥት በማገልገል በምድር ላይ መግዛት አለባቸው። አሁን እስራኤላውያን ለእግዚአብሔር ታማኝ አለመሆናቸው በተደጋጋሚ ተከስቷል፣ እናም እግዚአብሔር ከባድ ፍርድ በእነሱ ላይ አመጣ፣ ነገር ግን እግዚአብሔር ይህንን ሚና ከእስራኤል አልሰረዘም። በቅዱሳት መጻሕፍት ውስጥ እንደምናየው እግዚአብሔር አሕዛብን ሁሉ ወደ አገልግሎቱ እንዲያመጡ እግዚአብሔር ለእስራኤል በቁርጠኝነት ሆነ ቆየ።

በእስራኤል ሕዝብ ታሪክ ውስጥ የእግዚአብሔር መንግሥት እንዴት እንደ ተከፈተ ለማየ ፣ እንደገና ሦስት ርዕሶችን እንመለከታለን። በመጀመሪያ ፣ የመንግሥቱን ቦታ እንመረምራለን። ሁለተኛ በእስራኤል ብሔር ውስጥ የመንግሥቱን ሰዎች እንመለከታለን። እና ሦስተኛ በእስራኤል ውስጥ የመንግሥቱን እድገት እናሳያለን። አስቀድመን የእግዚአብሔር መንግሥት ቦታ እንመልከት።

ቦታ

እግዚአብሔር በመጀመሪያ አዳምን እና ሔዋንን በምድር ላይ ባስቀመጣቸው ጊዜ በልዩ ስፍራ ተክሏቸዋል - በኤደን ገነት ውስጥ። ነገር ግን ፈቃዱን በመላው ዓለም በመመሥረት የእርሱ አምሳያዎች ሆነው እንዲያገለግሉ ሾማቸው። አሁን እንደምናየው ፣ እግዚአብሔር አብርሃምን እና ዘሮቹን ሲመርጥ ፣ የሰው ልጅ የመጀመሪያውን ተልእኮ እንዲፈጽሙ እንደገና ወደዚያ ወደ ኤደን አካባቢ እንዲያቀኑ ጥሪ አቀረበላቸው።

እግዚአብሔር መጀመሪያ የእስራኤልን አባት አብርሃምን ልዩ አገሊጋዩ አድርጎ የጠራበትን ዘፍጥረት 12:1-3 የሚገልጽበትን መንገድ አዳምጡ። እግዚአብሔር እንዲህ አለ -

> እግዚአብሔርም አብራምን አለው። ከአገርህ ከዘመዶችህም ከአባትህም ቤት ተለይተህ እኔ ወደማሳይህ ምድር ውጣ። ታላቅ ሕዝብም አደርግሃለሁ፥ እባርክሃለሁ፥ ስምህንም አከብረዋለሁ፤ ለበረከትም ሁን፤ የሚባርኩህንም እባርካለሁ፥ የሚረግሙህንም እረግማለሁ፤ የምድር ነገዶችም ሁሉ በአንተ ይባረካሉ። (ዘፍጥረት 12፡1-3).

የዚህን ምንባብ ጂኦግራፊያዊ ትኩረት ልብ በሉ። እግዚአብሔር አብርሃምን የጠራው የአባቱን የትውልድ አገር በሜሶፖታሚያ ትቶ አብርሃም ገና ወዳላየው/ የማያውቀው ምድር እንዲሰደድ ነው።

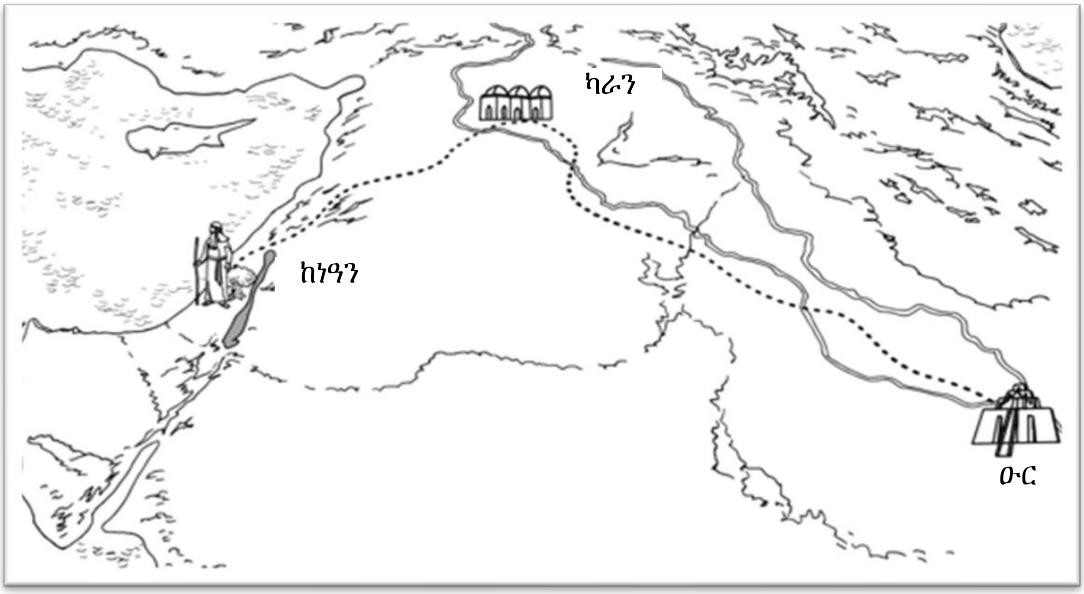

እግዚአብሔር አብርሃምን ከዑር ወደ ቅድስት አገራ መራው

እግዚአብሔር አብርሃምን ከዑር በሜሶፖታሚያ ወደ ካራን ወሰደው። እና በኋላ እግዚአብሔር አብርሃምን ከካራን ወደ ከነዓን ምድር ፣ እኛ ብዙውን ጊዜ "የተስፋይቱ ምድር" ብለን ወደምንጠራው ምድር ጠራው። አብርሃም ወደ ከነዓን በደረሰ ጊዜ ዘሮቹ የዘላለም አገራቸው ሆነው ያንን ቦታ እንደሚይዙ እግዚአብሔር አረጋገጠ። እናም ከዚያ ጊዜ ጀምሮ የተስፋይቱ ምድር ለእስራኤል መንግሥት አገልግሎት መሰብሰቢያ ሆነች።

አብርሃም ወደ ተስፋይቱ ምድር ያቀረበው ጥሪ በእስራኤል ታሪክ ውስጥ የእግዚአብሔር መንግሥት ያለውን ቦታ ቢያንስ በሁለት መንገዶች እንድንረዳ ይረዳናል። በመጀመሪያ እግዚአብሔር አብርሃምን እና ዘሮቹን በመንግሥቱ የመጀመሪያ መልክዓ ምድራዊ ማዕከል እንዲያገለግሉት ጠራቸው። ሁለተኛ እግዚአብሔር ከተስፋይቱ ምድር ድንበር ባሻገር የመንግሥቱን መልክዓ ምድራዊ መስፋፋት እንዲያከናውን እግዚአብሔር ጠራቸው። እግዚአብሔር አብርሃምን እና ዘሮቹን በምድር ላይ በመንግሥቱ መጀመሪያ ማዕከል እንዲያገለግሉት የጠራውን ሀሳብ እንመልከት።

የመጀመሪያው ማዕከል

ከጥቂት ጊዜያት በፊት፣ የእግዚአብሔር ምድራዊ መንግሥት የመጀመሪያው ማዕከላዊ የኤደን ምድር እና በውስጧ ያለው ቅዱስ የአትክልት ስፍራ መሆኑን አየን። እንደ አለመታደል ሆኖ ብዙ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ተርጓሚዎች ኤደን ከፋርስ ባሕረ ሰላጤ አቅራቢያ በሆነችው መስጴጦምያ ውስጥ የሆነ ቦታ እንደሆነ ገምተዋል፡፡ ይህ ስህተት ነው፡፡ የኤደን ምድር ምን ያህል ክልል እንደሆነ በእርግጠኝነት አናውቅም። አሁን ለምለም ጨረቃ ብለን እስከምንጠራው ቦታ ሁሉ ሊራዘም ይችላል። ነገር ግን የዘፍጥረት መጽሐፍ ራሱ ምድርን እና የኤደን ገነትን እግዚአብሔር ለአብርሃም ቃል ከገባው ምድር ጋር በቅርብ ያቆራኛል።

እግዚአብሔር የኤደንን ድንበሮች የሚገልጽበት ጂኦግራፊያዊ አቀማመጥ በዘፍጥረት 2:10-14 ላይ ግልፅ ይሆናል፡

> ወንዝም ገነትን ያጠጣ ዘንድ ከዔድን ይወጣ ነበር፤ ከዚያም ለአራት ክፍል ይከፈል ነበር። የአንደኛው ወንዝ ስም ፊሶን ነው፤ እርሱም ወርቅ የሚገኝበትን የኤውላጥ ምድርን ይከብባል፤ የዚያም ምድር ወርቅ ጥሩ ነው፤ ከዚያም ሉልና የከበረ ድንጋይ ይገኛል። የሁለተኛውም ወንዝ ስም ግዮን ነው፤ እርሱም የኢትዮጵያን ምድር ሁሉ ይከብባል። የሦስተኛውም ወንዝ ስም ጤግሮስ ነው፤ እርሱም በአሦር ምሥራቅ የሚሄድ ነው። (ዘፍጥረት 2:10-14).

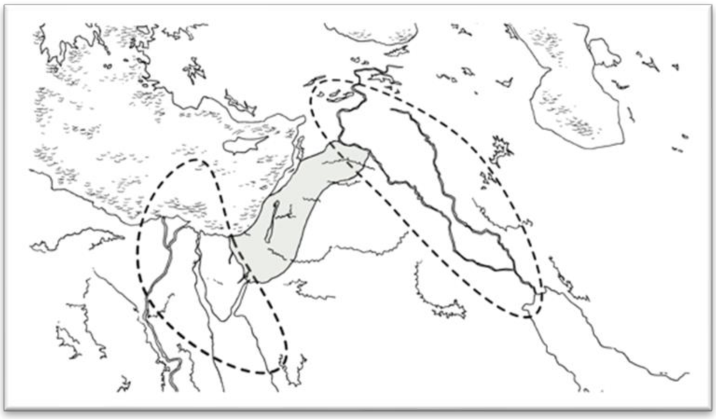

አራት ወንዞች ኤደን ገነትን ያካልሉ ነበር

እዚህ ላይ ልብ ሊባል የሚገባው ነገር አራት ቀዳማዊ ወንዞች ከኤደን ጋር የተቆራኙ ናቸው። የመጀመሪያዎቹ ሁለቱ ፒሾን እና ግዮን ናቸው። ምሁራን እነዚህ ወንዞች የት እንደነበሩ አሁንም ይከራከራሉ። ግን እዚህ እነርሱ ከተስፋይቱ ምድር ደቡብ ምዕራብ ወደ ሃዊላ እና ከኩሽ ምድር ጋር የተቆራኙ ናቸው። ሁለተኛው ሁለቱ ጤግሮስ እና ኤፍራጥስ፣ ከተራራማው የዘመናዊ ሶሪያ ክልሎች ወደ ምስራቅ ይፈስሳሉ። ስለ ኤደን ወንዞች ሥፍራ ይህንን ብዙ መረዳቱ አስፈላጊ ነው፣ ምክንያቱም በሰፊው፣ እነዚህ ሥፍራዎች ከጊዜ በኋላ በዘፍጥረት መጽሐፍ ውስጥ እግዚአብሔር ለአብርሃም ከገባው ምድር ጋር ከተያያዙት ወንዞች ጋር ይዛመዳሉ። ዘፍጥረት 15:18ን እና እግዚአብሔር ለአብርሃምና ለዘሮቹ የገባውን ምድር የገለጸበትን መንገድ አዳምጡ:

> በዚያ ቀን እግዚአብሔር ለአብራም እንዲህ ብሎ ቃል ኪዳን አደረገ። ከግብፅ ወንዝ ጀምሮ እስከ ትልቁ ወንዝ እስከ ኤፍራጥስ ወንዝ ድረስ ይህችን ምድር ለዘርህ ሰጥቼአለሁ፤ (ዘፍጥረት 15:18).

እዚህ እንደምንመለከተው፣ ወንዞች የእስራኤልን የተስፋይቱ ምድር ድንበር ምልክት አድርገዋል- የግብፅ ወንዝ እና የኤፍራጥስ ወንዝ።

አብዛኞቹ ተርጓሚዎች "የግብፅ ወንዝ" አባይ አለመሆኑን፣ ነገር ግን በሰሜን ምስራቅ ግብፅ ውስጥ ካሉ በርካታ ወንዞች ወይም ዋዲዎች አንዱ መሆኑን በትክክል ይስማማሉ። ከዚህ ባሻገር በዘመናዊ ምዕራባዊ ሶርያ የላይኛው ኤፍራጥስ የተስፋይቱ ምድር ሰሜናዊ ምስራቅ ድንበር ምልክት የሆነው የኤፍራጥስ ወንዝ ነው። በኋላ በመጽሐፍ ቅዱስ ታሪክ ውስጥ እነዚህ ወንዞች በዳዊትና በሰሎሞን ዘመነ መንግሥት የእስራኤልን መሬቶች ስፋት ያመለክታሉ።

እንደምናየው፣ የተስፋይቱ ምድር ጂኦግራፊያዊ ድንበሮች በግምት ከኤደን ምድር ድንበሮች ጋር ይመሳሰላሉ። ስለዚህ ሌሎች የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች እንደሚያመለክቱት እግዚአብሔር አብርሃምን ወደ ከነዓን በጠራው ጊዜ፣ አዳምና ሔዋን መጀመሪያ የእግዚአብሔርን መንግሥት ማገልገል ወደጀመሩበት ወደ ኤደን ወደ መጀመሪያው የምድር አካባቢ ጠራው ማለት ነው።

የኤደን ቦታ እግዚአብሔር በመጀመሪያ አብርሃምን የጠራው፣ በኋላም ሙሴን ወደ እግዚአብሔር መንግሥት የመጀመሪያ መልከዓ ምድራዊ ማዕከል ያመጣውን እንድንረዳ ብቻ አይደለም። በተጨማሪም የእስራኤል ተስፋይቱ ምድር በእስራኤል በኩል የእግዚአብሔርን አገዛዝ ወደ ምድር ዳርቻዎች ለማስፋፋት መነሻ እንደነበረች ያመለክታል።

መስፋፋት

በዘፍጥረት 12:3 ላይ እግዚአብሔር ለአብርሃም በገባው ቃል መሠረት የተስፋይቱን ምድር መያዝ ለታላቅ ዓላማ ነበር። እግዚአብሔር እንደተናገረው:

> የሚባርኩህንም እባርካለሁ፥ የሚረግሙህንም እረግማለሁ፤ የምድር ነገዶችም ሁሉ በአንተ ይባረካሉ። (ዘፍጥረት 12:3).

በዚህ ምንባብ ውስጥ እግዚአብሔር የአብርሃምን ትኩረት እርሱ እና ዘሮቹ በሁሉም ብሔሮች ላይ ስለሚያሳድሩበት ተጽዕኖ ላይ አደረገ። እግዚአብሔር ለአብርሃም በሚሰጡት ምላሽ ሌሎች ብሔሮችን ለመባረክና ለመራገም ቃል ገብቷል። ግን የዚህን የሁለትዮሽ ሂደት የመጨረሻ ውጤት አስተውሉ። እግዚአብሔር አብርሃምና ዘሮቹ የእግዚአብሔርን በረከቶች ለሁሉም የምድር ቤተሰቦች እንደሚያመጡ ቃል ገብቷል። ለዚህም ነው ፣ በሮሜ 4:13 ላይ ሐዋርያው ጳውሎስ እግዚአብሔር ለአብርሃምና ለዘሩ የገባውን ቃል በዚህ መልኩ አጠቃለለው -

> የዓለምም ወራሽ እንዲሆን ለአብርሃምና ለዘሩ የተሰጠው የተስፋ ቃል በእምነት ጽድቅ ነው እንጂ በሕግ አይደለም። (ሮሜ 4:13).

አዳምና ሔዋን መላውን ምድር እንዲሞሉ እና በእርሷ ላይ እንዲገዙ ተጠርተዋል ፣ ነገር ግን ኃጢአት የሰውን ዘር እግዚአብሔርን በሚያገለግሉና በማያገለግሉት መካከል ከፈለ። ነገር ግን እግዚአብሔር እርሱን ለሚቀበሉት ብሔሮች ሁሉ በረከቱን እንዲያመጡ እግዚአብሔር አብርሃምን እና እስራኤልን መርጧል። እናም እንደ ክርስቶስ ተከታዮች፣ ይህ የተስፋ ቃል በአብርሃም ፍጹም ልጅ በኢየሱስ በኩል እንደተፈጸመ እናውቃለን።

የእስራኤል ሕዝብ ከተስፋይቱ ምድር በላይ በመያዝ የእግዚአብሔርን ዓላማዎች ለማገልገል እንደተወሰነ ጠንቅቀው ያውቁ ነበር። በሙሴ ዘመን ከዮርዳኖስ በስተ ምሥራቅ ሁለት ግዛቶች ተኩል ነገዶች እንዲይዙ ፈቃድ አግኝተዋል። እናም ዳዊት፣ ሰሎሞን እና በዳዊት ሥርወ መንግሥት ውስጥ የነበሩ ሌሎች ነገሥታት የእስራኤልን ድንበር ወደ ሰሜን፣ ወደ ምሥራቅና ወደ ደቡብ አስፋፉ። እስራኤል ወደ ግዞት በተላከች ጊዜም እንኳ ነቢያት ወደ ተስፋይቱ ምድር እንደሚመለሱ ብቻ ሳይሆን መሲሑም የእግዚአብሔርን መንግሥት እስከ ምድር ዳርቻዎች በማሰራጨት አንድ ቀን እንደሚመራቸው አረጋግጠዋል።

በብሉይ ኪዳን ዘመን እስራኤል የእግዚአብሔር መንግሥት ቦታን ከግምት ውስጥ በማስገባት በዚህ ጊዜ ወደ መንግሥቱ ሰዎች ለመሄድ ዝግጁ ነን።

የመንግሥቱ ሰዎች

እግዚአብሔር የሰው ልጆችን እንደ ንጉሣዊ ካህናት አምሳሎቹ በመፍጠር እንዳከበራቸው ቀደም ብለን ተመልክተናል። እንደ ዘፍጥረት 9: 6 እና ያዕቆብ 3: 9 ያሉ ምንባቦች የሰው ልጆች ሁሉ አሁንም የእግዚአብሔርን

መንግሥት ዓላማዎች እንደ አምሳያዎቹ የማገልገል ክብር እና ኃላፊነት እንዳለባቸው ያመለክታሉ። ያም ሆኖ፣ እግዚአብሔር በማይመረመር ጥበቡ፣ የአብርሃም ዘሮች, የእስራኤል ሕዝብ፣ የእግዚአብሔርን አገዛዝ በመላው ዓለም እንዲስፋፋ ግንባር ቀደም ሚና እንዲኖራቸው ወስኗል። የእስራኤል ታሪክ የተወሳሰበ ነው፣ ግን እግዚአብሔር የእስራኤል ሕዝብ ይህንን የመንግሥት ተልእኮ እንዲፈጽም እግዚአብሔር እንዴት እንዳረጋገጠ ለማጠቃለል ይረዳል።

በእስራኤል ታሪክ ውስጥ ከእግዚአብሔር መንግሥት ሕዝብ ጋር የሚዛመዱ ሦስት ጉዳዮችን እንመለከታለን - በመጀመሪያ እስራኤልን እንደ ልዩ ሕዝብ መመረጥ ፤ ሁለተኛ የእስራኤል ሕዝብ ካህናት መንግሥት መመስረቱ ፤ እና ሦስተኛ እግዚአብሔር እስራኤልን የሚመሩ ባለሥልጣናት ካህናትና ነገሥታት ብሎ መሾሙ። የእስራኤልን ምርጫ እንደ ልዩ የእግዚአብሔር ሕዝብ እስቡ።

የእስራኤል መመረጥ

ቀደም ብለን እንዳየነው ከአዳምና ከሔዋን ኃጢአት በኋላ የሰው ዘር በእባቡ ዘር - የሰይጣንን ዓላማ ያገለገሉ እና የሴቲቱ ዘር - የእግዚአብሔርን ዓላማ ያገለገሉ ተብለው ተከፈሉ። በዘፍጥረት 5 መሠረት፣ የአዳም ሦስተኛው ልጅ ሴት፣ ወደ ጻድቅ ኖኅ እና ወደ ወንዶች ልጆቹ እና ምራቶቹ የመራው የታማኝ የሰው ዘር አባት ሆነ። ኖኅ ሦስት ወንዶች ልጆች ነበሩት፤ ሴም፣ ካም እና ያፌት። ከእነዚህ ሦስቱ ግን ሴምና ዘሮቹ በእግዚአብሔር ፊት ልዩ ነበሩ። በዘፍጥረት መጽሐፍ ውስጥ ይህ ሁሉ የዘር ሐረግ መረጃ እግዚአብሔር እስራኤልን የተመረጠ ሕዝብ አድርጎ የመረጠበትን ዳራ ለማብራራት የተነደፈ ነው።

ከሴም የዘር ሐረግ፣ እግዚአብሔር እንደ ሴቲቱ ዘር የሚያገለግል አንድ ወንድ መረጠ - የእስራኤል አባት፣ አብርሃምን መረጠ። የዘፍጥረት ፓትርያርክ ታሪክ አብርሃም ይህንን የተመረጠ መስመር የሚያስቀጥል ተአምራዊ ልጅ ይስሐቅ እንደነበረው ያሳያል። ከዚያም የይስሐቅ ልጅ ያዕቆብ፣ እስራኤል ተብሎም ይጠራል፣ የእግዚአብሔር ልዩ ክብር ያለው አምሳል ሆነ። በመጨረሻም ያዕቆብ አሥራ ሁለት ወንዶች ልጆች ነበሩት፣ ዮሴፍና ወንድሞቹ እና እነዚህ አሥራ ሁለቱ ልጆች የአሥራ ሁለቱ የእስራኤል ነገዶች አባቶች ነበሩ። ከሁሉም የሰው ልጆች አሕዛብ፣ የእስራኤል ነገዶች የእግዚአብሔር ልዩ ሕዝብ ፣ የመንግሥቱ ሰዎች ነበሩ።

በሙሴ ዘመን፣ እግዚአብሔር የእስራኤልን ነገዶች እንደ ልዩ ሕዝቡ መርጦ ወደፊት ተጓዘ። እግዚአብሔር የእስራኤልን ነገዶች ከግብፅ ባርነት አውጥቶ መንግሥቱን በመላው ዓለም የማስፋፋት ግቡን ለማሳካት እንደ ካህናት መንግሥት አድርጎ አቋቋማቸው።

የመንግሥቱ ካህናት

በዘፀአት 19:4-6 ፣ እግዚአብሔር ይህንን ዓላማ ለእስራኤል በማያሻማ ሁኔታ ተናግሯል። በሲና ተራራ ላይ የሚከተለውን መግለጫ ሰጥቷል።

> በግብፃውያን ያደረግሁትን፥ በንስርም ክንፍ እንደተሸከምኋችሁ፥ ወደ እኔም እንዳመጣኋችሁ አይታችኋል። አሁንም ቃሌን በእውነት ብትሰሙ ኪዳኔንም ብትጠብቁ፥ ምድር ሁሉ የእኔ ናትና ከአሕዛብ ሁሉ የተመረጠ ርስት ትሆኑልኛላችሁ፤ እናንተም የካህናት መንግሥት የተቀደሰም ሕዝብ ትሆኑልኛላችሁ። ለእስራኤል ልጆች የምትነግራቸው ቃል ይህ ነው። (ዘጸአት 19:4-6).

እዚህ እኛ እስራኤል "የተቀደሰ ሕዝብ" መሆን ነበረባት - ማለትም፣ ልዩ፣ የተለየች፣ ከሌሎች የእግዚአብሔር ሕዝቦች ሁሉ እንደ እግዚአብሔር ውድ ሀብት ተለይተው ይታወቃሉ። እግዚአብሔር እንደ ቅዱስ ሕዝቡ፣ መላውን የእስራኤል ሕዝብ "የካህናት መንግሥት" ወይም "የንጉሥ ካህናት" ብሎ ጠርቶታል።

ዘጸአት 19:6 እና በተለይም "የካህናት መንግሥት" የሚለው ሐረግ በዘፍጥረት 1 ውስጥ የሰው

> ልጅ የመጀመሪያ ጥሪ ፣ ወንድ እና ሴት ጥሪ ዓይነት ሆኖ ያገለግላል። በፍጥረት ላይ እንዲገዛ ... እንዲሁ፣ በዚህ አውድ ውስጥ ፣ "የካህናት መንግሥት" ከሚለው ሐረግ በኋላ "ቅዱስ ሕዝብ" የሚለው ሐረግ ነው። እስራኤል ቅዱስ ሕዝብ ትሆናለች፤ ካህናት ቅዱስ እንዲሆኑ እና የእግዚአብሔርን ቅድስና የሚያንፀባርቁ ሲሆን እስራኤል ደግሞ ኦሪትን በሚሠሩት የተለያዩ ሕጎች ራሳቸውን በመቀደስ የእግዚአብሔርን ቅድስና ያንፀባርቃሉ።
>
> — ዶክተር ዳግላስ ግሮፐ

ይህ የእስራኤል ስያሜ እንደሚያሳየው እስራኤል የተጠራችው አዳምና ሔዋን ገና እንደ እግዚአብሔር አምሳል የነበራቸውን ሚና የበለጠ ለማሳደግ ነው። የእስራኤል ነገዶች ወደ ካህናት መንግሥት መምጣታቸው የእግዚአብሔርን መንግሥት በምድር ላይ ወደፊት ለማራመድ አስችሏቸዋል።

ምንም እንኳን እግዚአብሔር የእስራኤል ምርጫ ለሕዝቦቹ የካህናት መንግሥት የመሆን መብቶችን እና ኃላፊነቶችን ቢሰጥም ፣ እግዚአብሔር አንዳንድ እስራኤላውያንን በካህናትና በነገሥታት ልዩ መሥሪያ ቤቶች እንዲመሩ መጠራቱን ልብ ልንል ይገባናል።

ካህናትና ነግሥታት

አሮንና ዘሮቹ ሕዝቡን በድንኳኑ ውስጥ ወደ እግዚአብሔር ልዩ መገኘት እና በኋላ በቤተ መቅደሱ ውስጥ እንዲመሩ የእስራኤል ኦፊሴላዊ ካህናት ሆኑ። የእስራኤልን አምልኮ፣ መሥዋዕት፣ ጸሎትና ውዳሴን መርተዋል። ለእስራኤልም የእግዚአብሔርን ሕግ አስተምረዋል። እናም ከሳኦል ዘመን በኋላ እግዚአብሔር ዳዊትን እና ዘሮቹን በእስራኤል ላይ ነገሥታት እንዲሆኑ ሾማቸው። የዳዊት ሥርወ መንግሥት የተሾመው እውነተኛውን የእግዚአብሔርን አምልኮ ለመቆጣጠር ብቻ ሳይሆን በእስራኤል እና በምድር ላይ ባሉ ሌሎች ብሔሮች ውስጥ ለእግዚአብሔር መታዘዝን ለማስፈፀም ጭምር ነው። ከዚህ ጊዜ ጀምሮ የዳዊት ቤት የእግዚአብሔርን ዓለም አቀፍ መስፋፋት መምራት ነበረበት። በእርግጥ አዲስ ኪዳን የዳዊት ልጅ ኢየሱስ ፣ ዛሬ በእግዚአብሔር ሕዝብ ላይ ታላቅ ሊቀ ካህናት እና ንጉሥ ነው የሚለውን በጣም የሚያጎላው ለዚህ ነው። እነዚህ መሥሪያ ቤቶች እንዲፈጠሩ የተነደፉትን ሁሉ እርሱ ብቻውን ያሟላል።

በእስራኤል ብሔር ውስጥ የመንግሥቱን ቦታና ሕዝብ በአዕምሯችን ይዘን፣ በእስራኤል ሕዝብ በኩል የተከናወነውን የመንግሥትን እድገትም መጥቀስ አለብን።

የመንግሥቱ ዕድገት

በብሉይ ኪዳን ውስጥ የእስራኤል ታሪክ ሁለቱንም አዎንታዊ ስኬቶችን እና አስከፊ ውድቀቶችን ያጠቃልላል። እያንዳንዱ የእስራኤል ትውልድ ማለት ይቻላል በአንድ ወይም በሌላ መንገድ በእግዚአብሔር ላይ በማመፅ በእግዚአብሔር ጊዜያዊ ፍርድ ሥር ተሰቃይቷል። ነገር ግን እግዚአብሔር በተደጋጋሚ እስራኤልን ወደ ንስሐ አምጥቶ አድሷቸዋል። ያም ሆኖ በብሉይ ኪዳን ማብቂያ አካባቢ የእስራኤል ኃጢአት በጣም ትልቅ ከመሆኑ የተነሳ እግዚአብሔር ከተስፋይቱ ምድር ታላቅ የስደት እርግማን አመጣባቸው። በመቶዎች ለሚቆጠሩ ዓመታት እስራኤል የትውልድ አገሯ፣ የክህነት እና የቤተ መቅደስ፣ የእግዚአብሔር መንግሥት እንዲስፋፋ የሚመራቸው የዳዊት ልጅ አልነበራትም። ሆኖም ፣ እነዚህ አስከፊ ሁኔታዎች ቢኖሩም፣ የእግዚአብሔር ነቢያት አንድ ቀን አንድ ታላቅ የዳዊት ልጅ እንደሚነሳ እና የእስራኤልን መንግሥት እስከ ምድር ዳርቻዎች በማስፋፋት እስራኤልን እንደሚመራ ለእስራኤል አረጋግጠዋል።

ያለን ጥቂት ጊዜ በብሉይ ኪዳን እስራኤል ውስጥ በእግዚአብሔር መንግሥት እድገት ውስጥ ሦስት ወሳኝ እርምጃዎችን ብቻ እንድናሳይ ያስችለናል - የተስፋ ጊዜ፤ የስደት እና ድል አድራጊ ክስተቶች እና እስራኤል ሙሉ ግዛት የሆነችበት ጊዜን እንመለከታለን።

በመጀመሪያ በእግዚአብሔር ተስፋ ጊዜ ውስጥ ምን እንደ ሆነ እንመልከት።

በመንግሥቱ ዕድገት ውስጥ የነበሩ ሦስት የእድገት እርምጃዎች

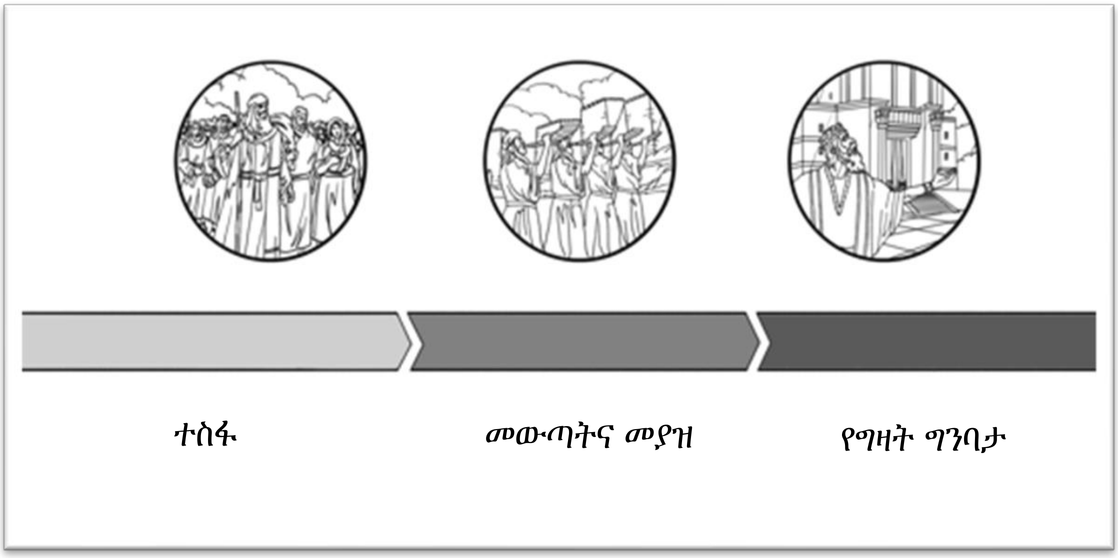

ተስፋ

ስለ ተስፋው ዘመን ስንናገር፣ የእስራኤልን አባቶች ትውልዶች በአእምሯችን ይዘናል። በአብርሃም፣ በይስሐቅ፣ በያዕቆብ እና በያዕቆብ ልጆች ዘመን እግዚአብሔር ስለ ሕዝቡ የወደፊት ሁኔታ ብዙ ተስፋ ቃል ገብቷል። እነዚህ ተስፋዎች እግዚአብሔር በኤደን ገነት ከአምሳሉ በፊት ካስቀመጣቸው የመጀመሪያ ግቦች ጋር በሚዛመዱ በሁለት መሠረታዊ ምድቦች ይከፈላሉ - የእስራኤል መብዛት ተስፋዎች እና የእስራኤል ግዛት ተስፋዎች ናቸው።

በመጀመሪያ ደረጃ ፣ እግዚአብሔር አዳምንና ሔዋንን እንደ ዘራቸው ምድርን በዘሮቻቸው እንዲሞሉ፣ እግዚአብሔር የእስራኤል አባቶች ዘሮቻቸው ከቁጥር በላይ እንደሚባዙ ቃል ገብቷል። በዘፍጥረት 15:5 ላይ እግዚአብሔር ለአብርሃም የገባውን ቃል አዳምጡ

> ወደ ሜዳም አወጣውና። ወደ ሰማይ ተመልከት፥ ከዋክብትንም ልትቆጥራቸው ትችል እንደ ሆነ ቍጠር አለው። ዘርህም እንደዚሁ ይሆናል አለው። (ዘፍጥረት 15:5).

እዚህ እግዚአብሔር አብርሃምና ዘሮቹ እንደ ሰማይ ከዋክብት እንደሚበዙ ቃል ገብቷል። ለዚህም ነው የዘፍጥረት መጽሐፍ የአብርሃም ተአምር ልጅ በሳራ በኩል ይስሐቅን መወለዱን የሚያጎላው። መጽሐፍ ቅዱሳዊው ታሪክ በይስሐቅ ልጅ በያዕቆብ እና በያዕቆብ አስራ ሁለት ልጆች ላይ በጣም ያተኮረው ለዚህ ነው። የእስራኤል የቁጥር ጭማሪ በእስራኤል አባቶች ዘመን ውስጥ ማዕከላዊ ጭብጥ ነው ምክንያቱም እግዚአብሔር ለአዳም እና ለሔዋን የሰጠውን የመጀመሪያውን ተልእኮ በእስራኤል በኩል እንዲፈጸም ሾማት።

በሁለተኛ ደረጃ ፣ ስለ አባቶች መጽሐፍ ቅዱሳዊ ታሪኮች እንዲሁ በእስራኤል ምድር የበላይነት ላይ ያተኩራሉ። እግዚአብሔር አዳምንና ሔዋንን በኤደን ገነት እንዳስቀመጠው ሁሉ፣ የአብርሃም ዘሮች የከነዓንን ምድር እንደሚወርሱ እግዚአብሔር ቃል ገብቷል። በዘፍጥረት 15:7 ላይ እግዚአብሔር ለአብርሃም እንደተናገረው፡፡

ይህችን ምድር ትወርሳት ዘንድ እንድሰጥህ ከከለዳውያን ዑር ያወጣሁህ እግዚአብሔር እኔ ነኝ አለው። (ዘፍጥረት 15:7).

ለዚህም ነው አብርሃም በከነዓን ምሳሌያዊ መሬት ለቤተሰቦቹ የመቃብር ቦታ እንደገዛ ቅዱሳት መጻሕፍት የሚገልጡት። ከወንድሙ ከኤሳው ትልቅ አደጋ ቢገጥመውም እግዚአብሔር ያዕቆብን ወደ ትውልድ አገሩ እንዲመለስ ያዘዘው ለምን እንደሆነ ያብራራል።

የዘፍጥረት መጽሐፍ ከዮሴፍ ከግብፅ ወጥተው ወደ ተስፋይቱ ምድር እንደሚመለሱ ወንድሞቹን በማረጋገጥ ይዘጋል። የአባቶች ዘመን እግዚአብሔር እስራኤልን ወደ ታላቅ ሕዝብ እንደሚያበዛና የተስፋይቱን ምድር ለእስራኤል እንደሚሰጥ ቃል የገባበት ጊዜ ነበር።

ለእስራኤል አባቶች ቃል ከተገባበት ጊዜ በኋላ የእግዚአብሔር መንግሥት እድገት በስደት እና በድል ጊዜ ቀጥሏል።

መውጣትና መያዝ

ሙሴ እና እስራኤላውያን በቀይ ባህር ውስጥ ሲያልፉ በዘፀአት 15:1-18 ላይ ለእግዚአብሔር የምስጋና መዝሙር እንደዘመሩ አስታውሱ። ይህ ምንባብ መንግሥቱን በምድር ላይ በማስፋፋት የዳምንና ሔዋንን የመጀመሪያውን ተልዕኮ ለማሳደግ እግዚአብሔር እስራኤልን ከግብፅ የማውጣቱን እውነታ ያጎላል።

በዘፀአት 15:13 ላይ እነዚህን ቃላት እናነባለን -

በቸርነትህ የተቤዠሃቸውን ሕዝብህን መራህ፤ በኃይልህ ወደ ቅዱስ ማደሪያህ አገባሃቸው። (ዘጸአት 15:13).

እስራኤላውያን እግዚአብሔርን ወደ "ቅዱስ ማደሪያው" ወይም ወደ መኖሪያቸው እየመራቸው ስለነበር እግዚአብሔርን አመሰገኑት።

እንዳየነው ፣ ልክ እንደ ኤደን፣ የተስፋይቱ ምድር በምድር ላይ የእግዚአብሔር ልዩ ቅዱስ መገኘት ማዕከል መሆን ነበረባት። ነገር ግን ከዚህ በበለጠ በዘፀአት 15:13 የተተረጎመው ቃል በዕብራይስጥ "ተመርቷል" - ናሃል (נָהַל) - በብዙ ቅዱሳት መጻሕፍት ውስጥ በጎችን ከሚመሩ እረኞች ጋር የተቆራኘ መሆኑን ልብ ማለት አለብን። እንደዚህ የመሰለ የእረኝነት ተምሳሌት ብዙውን ጊዜ በጥንታዊ መካከለኛው ምስራቅ ውስጥም ሆነ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የነገሥታትን እንቅስቃሴ ለመግለጽ ያገለግሉ ነበር። እግዚአብሔር ሕዝቡን እንደ እረኛ ንጉሣቸው ሆኖ ወደ ቅዱስ መኖሪያው መርቷል። በዘፀአት 15:17-18 የእግዚአብሔር ንግስና እና መንግስት ጭብጥ በግልፅ መታየቱ አያስገርምም። በቀይ ባህር የመዝሙሩ መጨረሻ ላይ እንዲህ እናነባለን

አቤቱ፥ አንተ ታስገባቸዋለህ፥ በርስትህ ተራራም ትተክላቸዋለህ፥ አቤቱ፥ ለማደሪያህ ባደረግኸው ስፍራ፥ አቤቱ፥ እጆችህ ባዘጋጁት መቅደስ። እግዚአብሔር ለዘላለሙ እስከ ፍጻሜ ይነግሣል። (ዘጸአት 15:17-18).

በእነዚህ ጥቅሶች መሠረት እግዚአብሔር እስራኤልን ወደ ቅዱስ ተራራው ወሰደው፣ በኋላም ኢየሩሳሌም መሆኗ ተገልጧል። እና ያ የተራራ መቅደስ የእግዚአብሔር "መኖሪያ" ይሆናል - ያሻቭ (יָשַׁב) በዕብራይስጥ - ይህ ቃል ብዙውን ጊዜ የንጉስን ዙፋን ያመለክታል። በዚህ ምንባብ ውስጥ ካሉ ሌሎች የንጉሳዊ ጭብጦች አንፃር ፣ ይህ

መቅደስ የእግዚአብሔር ንጉሣዊ ዙፋን ቦታ እንደሚሆን መረዳቱ የተሻለ ነው። ለዚህም ነው ቁጥር 18 ወዲያውኑ "ጌታ ከዘላለም እስከ ዘላለም ይነግሣል" በማለት እግዚአብሔርን በግልጽ በንጉሣዊ ቃላቶች የሚያመሰግነው።

> እስራኤል የእግዚአብሔርን ነፃነት አግኝታ በቀይ ባህር ላይ ይህን የድል ዘፈን "ጌታ ከዘላለም እስከ ዘላለም ይነግሣል" በማለት ዘምሯል። ግን ይህ የተለየ ዓይነት ንጉስ ነው… እና በሩቅ ከሚኖሩት ነገሥታት በሳምንቲም ላይ ባለው የፊታቸው ምስል ከሚታወቁት ወይም በዘመናዊው ዓለም ፣ ምስላቸውን በቴሌቪዥን ወይም በጋዜጦች ላይ ከሚታዩ መሪዎች በተቃራኒ - የእስራኤል አምላክ፣ ጌታ፣ እውነተኛው ንጉስ፣ የእግዚአብሔር ሕዝቦች በቅዱስ ተራራው በሲና ላይ ከእርሱ ጋር እንዲመጡ ይጋብዛቸዋል፣ ከዚያም እግዚአብሔር በጥልቅ በሕዝቡ መካከል ለዘላለም ሊቀመጥ የሚችልበትን ድንኳን ይሠራል።
>
> — ዶክተር ብራያን ዲ ራስል

እግዚአብሔር ሕዝቡን እንደ እረኛ ወደ ተስፋይቱ ምድር በመምራት የእስራኤል ንጉሥ ሆኖ ሲሠራ ፣ ይህንን ያደረገው በምድር ላይ ባለው የንጉሣዊ ዙፋኑ ዙሪያ ለማቋቋም ነው። የተስፋይቱ ምድር የስደት እና ድል ዓላማ የእግዚአብሔርን አገዛዝ፣ ንግስናውን እና መንግስቱን በምድር ላይ እንደገና ማቋቋም ነበር።

በተስፋ ቃል እና በስደት እና በድል ጊዜዎች ውስጥ የእግዚአብሔርን መንግሥት እድገት በመዳሰስ፣ የእስራኤልን ታሪክ ሦስተኛ ደረጃን እንደ ሕዝብ ማለትም የንጉሡ ነገሥቱን ደረጃ መመልከት አለብን። በዳዊት እና በሰሎሞን መሪነት፣ እስራኤል የእግዚአብሔርን ሕዝብ በአምልኮ እና ለእግዚአብሔር ትዕዛዛት በመታዘዝ ከሚመራው ሰብዓዊ ንጉሥ ጋር እውነተኛ መንግሥት ሆነች።

የግዛት ግንባታ

እንደ አለመታደል ሆኖ በ1ሳሙኤል 8 መሠረት ብዙ የወንጌላውያን ተርጓሚዎች እግዚአብሔር ለእስራኤል ሰው የሆነ ንጉሥ እንዲኖራት ፈጽሞ አላሰበም ብለው በስህተት አምነዋል። ነገር ግን ከአባቶች ዘመን ጀምሮ እግዚአብሔር በትክክለኛው ጊዜ እስራኤል የእግዚአብሔርን መንግሥት ለማስፋፋት ሰብዓዊ ንጉሥ እንዲኖራት ገለጦ ነበር። እግዚአብሔር ይህ ሰብዓዊ ንጉሥ ከዳዊት ዘር እንደሚሆን ወስኗል። እርሱ የእስራኤልን ሕዝብ ይመራ ነበር፣ በመጨረሻም በምድር ላይ ያለ እያንዳንዱ ሕዝብ እንዲመራ ታስቦ ነበር። እናም እርሱ የሰውን ልጅ የመጀመሪያ ዓላማ በመፈጸም ይመራቸዋል - የእግዚአብሔርን መንግሥት እስከ ምድር ዳርቻዎች ድረስ ለማስራጨት ማለት ነው። በእርግጥ እያንዳንዱ ክርስቲያን እንደሚያውቀው፣ ኢየሱስ በሰማይ እንደ ሆነ የእግዚአብሔርን መንግሥት ወደ ምድር የሚያመጣው ከዳዊት የዘር ሐረግ የሆነ ፍጹም ጻድቅ ንጉሥ ነው።

በሚያሳዝን ሁኔታ፣ የእስራኤል ነገሥታት ይህንን የእግዚአብሔር ጥሪ ለመፈጸም አልቻሉም። እንደ እውነቱ ከሆነ 1እና 2 ነገሥታት ብዙዎቹ የእስራኤል ነገሥታት፣ ከዳዊት ቤትም እንኳ የእስራኤልን ሕዝብ በእግዚአብሔር ላይ እንዲያምፁ እንደመሩ በግልጽ ያስረዳሉ። እነዚህ ዓመፀኞች በስተመጨረሻ ወደ ስደት ታላቅ ችግሮች አመሩ። ያም ሆኖ በእግዚአብሔር ጸጋ፣ የዳዊትና የልጁ ሰለሞን ግዛቶች በምድር ላይ የእግዚአብሔርን መንግሥት ጉልህ የሆነ ወደፊት እንቅስቃሴን ይወክላሉ። ምንም እንኳን ውድቀቶቻቸው ቢኖሩም፣ የእግዚአብሔርን ግዛቶች አስጠብቀው አስፋፉ። እናም የዳዊት ዙፋን በኢየሩሳሌም ሲመሠረት፣ እግዚአብሔር ግዛቱን በምድር ላይ የሚወክል እና ብዙዎችን በእውነተኛ የእግዚአብሔር አምልኮ ውስጥ የሚመራውን ቋሚ ሥርወ መንግሥት አቋቋመ። 1ዜና መዋዕል 29:23 የዳዊትን እና የሰሎሞን ዙፋን የሚገልጽበትን መንገድ አዳምጡ -

> ሰሎሞንም በአባቱ በዳዊት ዙፋን ላይ ተቀመጠ፥ ተከናወነለትም፤ እስራኤልም ሁሉ ታዘዙለት። (1 ዜና 29:23).

እዚህ እንደምንመለከተው የዳዊት ዙፋን ተራ ዙፋን አልነበረም። እርሱ "የጌታ ዙፋን" ነበር። ልክ እንደ አዳምና ሔዋን መጀመሪያ እንደ እግዚአብሔር ምክትል ገዥዎች ሆነው እንዲያገለግል ነው የተጠራው ፣ የዳዊት ንጉሣዊ ቤት የእግዚአብሔርን ንጉሣዊ ሥልጣን ይወክላል።

ከዚህ ባሻገር የዳዊት ቤትም የንጉሥ ካህናት ነበር። ዳዊት እና ሰሎሞን የእስራኤልን ሕዝብ ወደ እግዚአብሔር አምልኮ የሚመሩትን የካህናትና የሌዋውያንን አገልግሎት አደራጅተው ይቆጣጠሩ ነበር። እናም ዳዊት በኢየሩሳሌም ለእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ እንዲሠራ ለሰለሞን አዘጋጀ። ሰሎሞን ዳዊት ወደ ኢየሩሳሌም ያመጣውን የቃል ኪዳኑን ታቦት በቤተ መቅደስ ውስጥ አስቀመጠ። እናም እንደ ዳዊት፣ ይህ የቃል ኪዳኑ ታቦት በምድር ላይ የእግዚአብሔር የእግሩ መረገጫ ነበር። ዳዊት በ 1ዜና መዋዕል 28:2 ላይ እንደተናገረው

> ንጉሡም ዳዊት በእግሩ ቆሞ እንዲህ አለ። ወንድሞቼና ሕዝቤ ሆይ፥ ስሙኝ፤ ለእግዚአብሔር ለቃል ኪዳኑ ታቦትና ለአምላካችን እግር ማረፊያ የዕረፍት ቤት ለመሥራት እኔ በልቤ አስቤአለሁ፤ ለሥራም የሚያስፈልገውን አዘጋጅቻለሁ፤ (1 ዜና 28:2).

ኢሳይያስ 66:1 እንደሚነግረን ፣ የእግዚአብሔር ዙፋን በሰማይ ነበር፣ ነገር ግን እግሮቹ ምድርን የነኩበት የዙፋኑ መረገጫ በቤተመቅደስ ውስጥ የቃል ኪዳኑ ታቦት ነበር። እግዚአብሔር በኤደን ገነት ለአዳም እና ለሔዋን እንደተገለጠው ሁሉ የሚታየው የእግዚአብሔር ክብር ቤተ መቅደሱን ሞልቶታል። የኢየሩሳሌም ቤተ መቅደስ በምድር ላይ የእግዚአብሔር ንግሥና ማዕከል ሆነ።

ስለዚህ በዳዊት እና በሰሎሞን ዘመን እስራኤል በአብርሃም ዘመን ከሚፈልሰው ነገድ ፣ በስደትና በድል ወደ ተመሠረተ ሕዝብ፣ በኢየሩሳሌም ከተማ ከንጉሥና ከቤተ መቅደስ ጋር ወደሚገኝ ግዛት እንዳደገ እናያለን። ግን እግዚአብሔር እስራኤልን እዚህ ደረጃ ለማድረስ የነበረው ዓላማ ምን ነበር? የእስራኤል ግዛት ታላቅ ግብ ምን ነበር? በመዝሙር 72:1-17 ላይ መዝሙራዊው በዳዊት ቤት አገዛዝ ሥር የነበረውን የእስራኤልን ዕጣ ፈንታ በዚህ መልኩ ገልጾታል-

> አቤቱ፥ ፍርድህን ለንጉሥ ስጥ፥ ጽድቅህንም ለንጉሥ ልጅ፥ ሕዝብህን በጽድቅ፥ ችግረኞችህንም በፍርድ ይዳኝ ዘንድ። …ከባሕር እስከ ባሕር ድረስ፥ ከወንዝም እስከ ምድር ዳርቻ ድረስ ይገዛል። ነገሥታት ሁሉ ይሰግዱለታል። አሕዛብም ሁሉ ይገዙለታል። …. ስሙ ለዘላለም ቡሩክ ይሆናል፥ ከፀሐይም አስቀድሞ ስሙ ይኖራል፤ የምድር አሕዛብ ሁሉ በእርሱ ይባረካሉም አሕዛብ ሁሉ ያመሰግኑታል። (መዝሙር 72:1-17)

በዚህ ክፍል ውስጥ መዝሙራዊው ለ"ንጉሥ" እና ለ "ንጉሣዊው ልጅ" ጸለየ። የዳዊት ሥርወ መንግሥት በ "ፍትሕ" እና "ጽድቅ" ተለይቶ እንዲታወቅ ጸለየ። እርሱ ግን የዳዊትን አገዛዝ በመላው ምድር እንዲሰፋ ጸለየ - እርሱ "ከባህር ወደ ባሕር"፣ "ከወንዙ እስከ ምድር ዳርቻ" እንዲገዛ ነው። "ነገሥታት ሁሉ" በእስራኤል ንጉሥ ፊት እንዲሰግዱና እንዲያገለግሉት ጸለየ። የንጉሥ "ስም" "ለዘላለም እንዲኖር" እና "ዝናው" እስከ "ፀሐይ ድረስ" እንዲሆን ጸለየ። በቁጥር 17 ላይ መዝሙኛው ስለ ዳዊት ሥርወ መንግሥት "ሰዎች በእርሱ ይባረኩ፣ አሕዛብ ሁሉ ብፁዕ ይሉታል!" በማለት እነዚህን ቃላት የጻፈ መሆኑ አያስገርምም።

በዘፍጥረት 12:3 ላይ እግዚአብሔር የገባውን ቃል - አብርሃም ለምድር ቤተሰቦች ሁሉ በረከት እንደሚሆን መጠቀሱ ግልፅ ነው። የዳዊት ቤት የእግዚአብሔርን በረከት ለአሕዛብ ሁሉ በሚያሰራጭበት ጊዜ እግዚአብሔር አብርሃምን እና ዘሮቹን የመረጠበት ዓላማ በመጨረሻ ይፈጸማል። ያኔ ምእመናን ፍትህ ያገኛሉ፣ ብልጽግና እና ሰላም በምድር ሁሉ ላይ ይበዛል። ይህንን የወደፊቱን ምስል በአእምሮው ይዞ፣ መዝሙኛው በቁጥር 19 በዚህ አስደናቂ መልኩ እግዚአብሔርን በማመስገን ዘጋ።

> የምስጋናው ስም ለዓለምና ለዘላለም ይባረክ፤ ምስጋናውም ምድርን ሁሉ ይምላ። ይሁን፤ ይሁን። (መዝሙር 72:19).

መዝሙር 72:19 በእስራኤል ውስጥ ለተከናወኑት እድገቶች ሁሉ ከአባቶች ተስፋዎች፣ በስደት እና በድል አድራጊነት እና እስከ ግዛቱ ድረስ የመጨረሻውን ግብ ያሳያል። እነዚህ የመንግሥቱ ደረጃዎች በሙሉ መላውን ምድር በእግዚአብሔር ክብር ለመሙላት ታስበው ነበር። በዳዊት ቤት ዘመነ መንግሥት በኩል የእግዚአብሔር መንግሥት ከእስራኤል ድንበር እስከ ምድር ዳርቻ ድረስ በተስፋፋች ጊዜ፣ የእግዚአብሔር ክብር መገኘት ሰማይን እንደሞላ ሁሉ ዓለምን ሁሉ ይሞላል።

አንድ ቀን ምድር ሁሉ በእግዚአብሔር ብሩህነት ትሞላለች። በራእይ መጽሐፍ ምሳሌያዊ ምስል መሠረት ፣ የእግዚአብሔር ክብር ስለሚበራ፣ በሁሉም አጽናፈ ሰማይ ውስጥ ሁሉ እንዲያንጸባርቅ፣ ፀሀይ መሆን እንኳ አያስፈልገውም። ያ እቅድ በዘፍጥረት 1 ላይ እግዚአብሔር ወንድና ሴትን በአምሳሉ ሲፈጥር እና ከዚያም ሄዶ ምድርን እንዲሞሏት እና እንዲገዙት ሲነግረን ታይቷል ፣ ይህም በዘፍጥረት 1 ውስጥ እንኳን የእግዚአብሔር ዕቅድ ገነትን ለመሙላት ብቻ እንዳልሆነ ነገር ግን መላውን ምድር በእርሱ አምሳል፣ በአምልኮ ምስል፣ ክብሩን እንደሚያንጸባርቅ ያሳየናል።

— ዶክተር ስኮት ሬድ

እስካሁን ብሉይ ኪዳን በሰፊም ሆነ በጠባብ እይታ ስለ እግዚአብሔር መንግሥት እንዴት እንደሚናገር እና የእግዚአብሔር መንግሥት በጥንታዊው ታሪክ እና በእስራኤል ሕዝብ ታሪክ ውስጥ እንዴት እንዳደገች ተመልክተናል። አሁን ወደ መጨረሻው ርዕሳችን እንሸጋገራለን የእግዚአብሔር መንግሥት ፍጻሜ በአዲስ ኪዳን ዘመን።

አዲስ ኪዳን

ሁሉም ክርስቲያኖች ሊያረጋግጡት የሚገባ አንድ ነገር ካለ ይህ ነው - የኢየሱስ አገልግሎት እምብርቱ፣ የአዲሱ የአዲስ ኪዳን ማዕከል ወንጌል ነው። የክርስቲያን ወንጌል ወይም “የምሥራች” አዋጅ የክርስትና እምነታችን ማዕከላዊ ነው። ብዙዎቻችን በዚህ እንስማማለን፣ ግን ብዙውን ጊዜ የክርስቲያን ምሥራች በብሉይ ኪዳን ውስጥ ምን ያህል ጥልቅ እንደ ሆነ አናስብም። የክርስትና እምነት የምሥራች ኢየሱስ ቀደም ሲል የእግዚአብሔርን መንግሥት ውድቀቶች አሸንፎ የእግዚአብሔርን የድል አገዛዝ እስከ ዓለም ዳርቻዎች በማሰራጨት የተሳካለት አዋጅ ነው። እኛ የምናምነው የምሥራች ይህ ነው። የእግዚአብሔር መንግሥት ምሥራች ነው።

በማቴዎስ 4:23 ላይ ማቴዎስ የኢየሱስን ስብከት ያጠቃለለበትን መንገድ አዳምጡ -

ኢየሱስም በምኩራቦቻቸው እያስተማረ የመንግሥትንም ወንጌል እየሰበከ በሕዝብም ያለውን ደዌና ሕማም ሁሉ እየፈወሰ በገሊላ ሁሉ ይዞር ነበር። (ማቴዎስ 4:23).

እዚህ እንደምንመለከተው፣ ኢየሱስ “ወንጌልን ያውጅ” ወይም የምሥራቹን ይናገር ነበር። ግን ይህ መልካም ዜና ስለ ምን ነበር? ስለ “መንግሥቱ” የምሥራች ነበር። እኛ የምናምነው ለሌሎችም የምናውጀው የምስራች ዜና ክርስቶስ በሰማይ እንዳለ ሁሉ የከበረ የእግዚአብሔር መንግሥት ወደ ምድር እንድትመጣ የብሉይ ኪዳን ተስፋዎችን ሁሉ መፈጸሙን ነው።

ስለ መንግሥቱ ወንጌል ወይም ስለ እግዚአብሔር መንግሥት ምሥራች ስንናገር ፣ መጽሐፍ ቅዱስ ሴፕቱጀንት - የብሉይ ኪዳን የግሪክ ትርጉም - የጥንት አማኞች ምን ያስቡ እንደነበር እንድንረዳ ይረዳናል፡፡ በኢሳይያስ 52 ውስጥ እግዚአብሔር ሕዝቡን እንደሚመልስ አስታወቀ እናም እንዲህ አለ … “በተራሮች ላይ የምሥራች የሚያመጡ እግሮች እንዴት ያማሩ ናቸው … የምሥራች የሚያወሩ … ለጽዮን‘ አምላክህ ነግሦአል! ’” ይላል። እርሱ የሰላም ምሥራች ነው ተብሏል፣ ስለዚህ የእግዚአብሔር ሰላም የምሥራች ነው፣ ስለ እግዚአብሔር አገዛዝ መልካም ዜና ነው፣ እግዚአብሔር ሕዝቡን ማዳን፣ እግዚአብሔር ጽድቅንና ፍትሕን ለማምጣት በሕዝቡ አማካኝነት

በዓለም መሥራቱ ነው። … ግን ፣ ኢየሱስ ለመጀመሪያ ጊዜ በመጣ ጊዜ፣ ሰዎችን እየፈወሰ እና አስደናቂ ሥራዎቹን ሲያከናውን የቅድመ-ቅምሻ ምሳሌ ሰጥቶናል። እነዚህ ሙሉ በሙሉ በመንግሥቱ ውስጥ በበለጠ ወደፊት የምንለማመደው ነገር ቅድመ -ቅምሻ ነበሩ።

— ዶክተር ክሬግ ኤስ ኬነር

ሌሎች የመጽሐፍ ቅዱስ ታሪክ ደረጃዎችን እንደመረመርን የእግዚአብሔርን መንግሥት በአዲስ ኪዳን እንመረምራለን። አዲስ ኪዳን ስለ እግዚአብሔር መንግሥት ቦታ ምን እንደሚል በመጀመሪያ እንመለከታለን። ሁለተኛ ስለ መንግሥቱ ሰዎች እንናገራለን። ሦስተኛ በአዲስ ኪዳን ዘመን የመንግሥቱን እድገት እንመለከታለን። በመጀመሪያ በአዲስ ኪዳን የእግዚአብሔርን መንግሥት ቦታ እንይ።

ቦታ

በሚያሳዝን ሁኔታ ብዙ ቀና ልብ ያላቸው የክርስቶስ ተከታዮች የአዲስ ኪዳን እምነት በምድር ካለው ከእግዚአብሔር መንግሥት ጋር ምንም የሚያገናኘው ነገር እንደሌለ ያምናሉ። ብዙ ጊዜ ብሉይ ኪዳን ወደ ሥጋዊው ዓለም ያዘነበለ እንደሆነ ፣ ነገር ግን የአዲስ ኪዳን እምነት ወደ ቁሳዊ ያልሆኑ ሰማያዊ እውነታዎች እና ወደ ውስጣዊ መንፈሳዊ ጉዳዮች ያዘነበለ እንደሆነ እንሰማለን። አሁን ፣ ይህ እውነት የሆነባቸው መንገዶች አሉ። የክርስቶስ ተከታዮች ከምድራዊ መንግስታት ይልቅ በሰማይ ዜግነት አላቸው ምክንያቱም በዚህ ጊዜ ንጉሣችን ኢየሱስ በሰማይ በአብ ቀኝ ነው። እንዲሁም በውስጣችን በመንፈሳዊ ጉዳዮች ላይ እናተኩራለን ምክንያቱም በዚህ ጊዜ ፣ ሰውነታችን ከኃጢአት ጋር እየታገለ ቢሆንም መንፈስ ቅዱስ ውስጣችንን ያድሳል። ግን እዚህ በጣም መጠንቀቅ አለብን። የአዲስ ኪዳን እምነት በብሉይ ኪዳን ከእግዚአብሔር ምድራዊ መንግሥት ዓላማዎች ጋር አልተቋረጠም። ይልቁንም የአዲስ ኪዳን እምነት ኢየሱስ በምድር ላይ ያለውን የእግዚአብሔር መንግሥት የመጨረሻ ደረጃ እንደፈጸመ ያውጃል። ይህንን የሰላም፣ የደስታ እና የመልካምነት መንግሥት እስከ ምድር ዳርቻ ድረስ እያሰራጨ ነው።

በብዙ መልኩ በብሉይ ኪዳን ውስጥ እንደምናገኘው አዲስ ኪዳን ወደ እግዚአብሔር መንግሥት ቦታ ተመሳሳይ አቅጣጫ አለው። በመጀመሪያ አዲስ ኪዳን የሚያመለክተው የክርስቶስ የመንግሥት ሥራ በእግዚአብሔር ግዛት መልክዓ ምድራዊ ማዕከል - በእስራኤል ምድር ውስጥ ነው። ሁለተኛ አዲስ ኪዳን ክርስቶስ የአገዛዙን መልክዓ ምድራዊ መስፋፋት እስከ ምድር ዳርቻ ድረስ የእግዚአብሔርን ጥሪ እንዴት እንደሚፈጽም ያጎላል። በመጀመሪያ በአዲስ ኪዳን ዘመን የእግዚአብሔርን መንግሥት መልክዓ ምድራዊ ማዕከል እንመልከት።

ማዕከል

በጥንት ዘመን ታሪክ ኤደን እና ቅዱስ የአትክልት ስፍራው የእግዚአብሔር መንግሥት መልክዓ ምድራዊ ማዕከል ነበር። ከዚያ የሰው ልጅ የእግዚአብሔርን አገዛዝ እስከ ምድር ዳርቻ ድረስ ማራዘም ነበር። በኋላ እግዚአብሔር በተስፋይቱ ምድር ውስጥ መንግሥቱን በእስራኤል ሕዝብ ውስጥ ሠራ። እከዚያ የእግዚአብሔር ሰዎች መንግሥቱን እስከ ምድር ዳርቻ ድረስ ማሰራጨት ጀመሩ። ይህ በምድር ላይ ያለው የእግዚአብሔር መንግሥት ማዕከላዊ ክፍል በብሉይ ኪዳን እምነት በጣም አስፈላጊ ከመሆኑ የተነሳ በእስራኤል መሲሕ በኢየሱስ ሕይወት ውስጥም እንዲሁ ወሳኝ መሆኑ ሊያስገርመን አይገባም።

ኢየሱስ በልጅነቱ በግብፅ ከነበረው አጭር ጊዜ በስተቀር ሕይወቱን በሙሉ በተስፋይቱ ምድር ውስጥ አሳልፏል፡፡ ኢየሱስ የተወለደው በእስራኤል ምድር ነው። እርሱ አደገ፣ ደቀ መዛሙርቱን ጠራ፣ አገልግሏል፣ ሞቷል፣ ተነስቷል ፣ ከዚያ ወደ ሰማይ ዐረገ። በበዓለ ሃምሳ ቀን እንኳን ፣ ኢየሱስ በአሕዛብ መካከል ተበታትነው የነበሩትን ብዙ አይሁዶች ምሥራቹን ለመስማት ወደ ተስፋይቱ ምድር ተመልሷል።

ይህ የኢየሱስ ምድራዊ አገልግሎት ቦታ በጣም አስፈላጊ የሆነው ለምን እንደሆነ ለመረዳት ኢየሱስ ከመወለዱ በፊት በተስፋይቱ ምድር ውስጥ የሆነውን ነገር ማስታወስ አለብን። በዳዊት እና በዘሩ አገዛዝ ሥር እግዚአብሔር በተስፋይቱ ምድር እስራኤልን እንደ መንግሥት አቋቋመ። ነገር ግን በብሉይ ኪዳን ታሪክ ማብቂያ ላይ ታላቅ አሳዛኝ ነገር ተከሰተ። የእስራኤል ሕዝብ እና ነገሥታቶቻቸው በእግዚአብሔር ላይ በማመፃቸው እግዚአብሔር ብዙ እስራኤላውያንን ከምድሪቱ በግዞት አስወጣ። አሕዛብ ሕዝቦች እና ያገለገሏቸው ሐሰተኛ ፣ ኢጋንንታዊ አማልክት ገና በተስፋይቱ ምድር ፍርስራሽ ውስጥ በሚኖሩ እስራኤላውያን ላይ እንኳ ገዝተዋል።

ኢየሱስ ወደ ምድር ከመምጣቱ በፊት የእስራኤል ልጆች በዚህ ፍርድ ከ500 ለሚበልጡ ዓመታት ተሰቃዩ። በኢየሱስ ምድራዊ አገልግሎት ወቅት እንኳ ተስፋይቱ ምድር በሮማ ግዛት ሥር ነበረች። ምድሪቱ በኃጢአት እና በጨለማ ተሞልታለች። በክፉ መናፍስት ተሞልቶ ነበር። ነገር ግን ኢየሱስ እነዚህን አስከፊ ሁኔታዎች ለመቀልበስ እና የእግዚአብሔርን መንግሥት የመጨረሻ ደረጃዎች ወደ ምድር ለማምጣት መጣ። በናዝሬት ምኩራብ ውስጥ ከኢየሱስ ቀደምት ስብከቶች አንዱን በሉቃስ 4:17-19 ያለውን የሉቃስን ዘገባ አዳምጡ።

> የነቢዩንም የኢሳይያስን መጽሐፍ ሰጡት፥ መጽሐፉንም በተረተረ ጊዜ። የጌታ መንፈስ በእኔ ላይ ነው፥ ለድሆች ወንጌልን እሰብክ ዘንድ ቀብቶኛልና፤ ለታሰሩትም መፈታትን ለዕውሮችም ማየትን እሰብክ ዘንድ፥ የተጠቁትንም ነጻ አወጣ ዘንድ የተወደደችውንም የጌታን ዓመት እሰብክ ዘንድ ልኮኛል ተብሎ የተጻፈበትን ስፍራ አገኘ። (ሉቃስ 4:17-19).

እዚህ ላይ ኢየሱስ ስለ እግዚአብሔር መንግሥት ዓላማዎች የመጨረሻ ስኬት የብሉይ ኪዳን ተስፋዎችን ጠቅሷል። ይህ ትንቢት ከኢሳይያስ 61 የስደት ፍርድ ሲያበቃ እግዚአብሔር በሕዝቡ ላይ በረከቶችን እንደሚያፈስ የተነገረ ትንቢት ነበር። ኢየሱስ የእስራኤል ሕዝብ በግዞት እርግማን ሥር የነበረውን አስከፊ ሁኔታ አምኖ ለመቀበል "ድሆችን"፣ "ምርኮኞችን"፣ "ዓይነ ሥውራን" እና "የተጨቆኑትን" ጠቅሷል። ነገር ግን አብረዋቸው የነበሩትን ሰዎች ግዞቱን ወደ ፍጻሜ እንደሚያመጣ ቃል እንደገባላቸው አስታውሷል። በእርሱ ላይ "የጌታ መንፈስ" ይኖረዋል፤ እግዚአብሔር "የቀባው" ሰው ብሏል። ይህ ቅቡዕ ፣ መሲሐዊው ንጉሥ ፣ "የጌታ የሞገስ ዓመት" ወይም ለሕዝቡ ጸጋ ያውጃል። "ለድሆች" "ምሥራች" ወይም ወንጌል፣ "ለምርኮኞች ነፃነት"፣ "ለዓይነ ስውራን የማየት" እና "የተጨቆኑትን ነፃ ያወጣል" ብሎ ይሰብካል። አሁን እነዚህን የተስፋ ቃላትን ካነበቡ በኋላ በሉቃስ 4:20-21 ላይ ኢየሱስ ያደረገውን አዳምጡ፦

> መጽሐፉንም ጠቅልሎ ለአገልጋዩ ሰጠውና ተቀመጠ፤ በምኵራብም የነበሩት ሁሉ ትኵር ብለው ይመለከቱት ነበር። እርሱም። ዛሬ ይህ መጽሐፍ በጆሮአችሁ ተፈጸመ ይላቸው ጀመር። (ሉቃስ 4:20-21).

ኢየሱስ በብሉይ ኪዳን የእስራኤልን ስደት ለማቆም እና የእግዚአብሔርን በረከቶች ወደ ሕዝቡ ለማምጣት የተተነበየው እርሱ መሆኑን በድፍረት አውጇል። አዲስ ኪዳን ኢየሱስ በተስፋይቱ ምድር በሠራው ላይ ብዙ ያተኮረው ለዚህ ነው። በምድር ላይ በእግዚአብሔር መንግሥት መልክዓ ምድራዊ ማዕከል ውስጥ የአብርሃምን ታማኝ ልጆች ቀሪዎችን ለመቤዠት መጀመሪያ ወደ እስራኤል ምድር መጣ።

አሁን በአዲስ ኪዳን የእግዚአብሔር መንግሥት መልክዓ ምድራዊ ማዕከል የተስፋይቱ ምድር መሆኑን ማስተዋል አስፈላጊ ነው። ነገር ግን የመጨረሻው እና ሙሉ በሙሉ የተሳካ የእግዚአብሔር መንግሥት በጂኦግራፊያዊ መስፋፋት እስከ ምድር ዳርቻዎች ድረስ በኢየሱስ የመጀመሪያ መምጣት በእንቅስቃሴ ላይ እንደተቀመጠ ግምት ውስጥ ማስገባት አስፈላጊ ነው።

መስፋፈት

ቀደም ብለን እንደጠቀስነው በማቴዎስ 6:10 ላይ ኢየሱስ የእግዚአብሔር መንግሥት በዓለም ዙሪያ እንዲሰፋ እንዲጸልዩ ደቀ መዛሙርቱን አስተምሯቸዋል -

> ስምህ ይቀደስ፤ መንግሥትህ ትምጣ፤ ፈቃድህ በሰማይ እንደ ሆነች እንዲሁ በምድር ትሁን፤ (ማቴዎስ 6:10).

ኢየሱስ በአገልግሎቱ በሙሉ የደቀ መዛሙርቱን ዓይኖች በዚህ ዓለም አቀፋዊ ግብ ላይ አተኩሯል። በማቴዎስ 24:14 ላይ እንደምናነበው፣ ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ እንዲህ ብሏል:

> ለአሕዛብም ሁሉ ምስክር እንዲሆን ይህ የመንግሥት ወንጌል በዓለም ሁሉ ይሰበካል፥ በዚያን ጊዜም መጨረሻው ይመጣል። (ማቴዎስ 24:14).

የእግዚአብሔር መንግሥት መምጣት የምሥራቹ መልእክት በመላው ዓለም እንዲሰራጭ ነበር፣ ከዚያም ኢየሱስ ተመልሶ ይመጣል። አዲስ ኪዳን ኢየሱስ እና የመጀመሪያው መቶ ክፍለ ዘመን ሐዋርያትና ነቢያት የእግዚአብሔርን መንግሥት ከተስፋይቱ ምድር ወደ የዓለም ሕዝቦች ሁሉ ለማሰራጨት ራሳቸውን እንደሰጡ አጽንዖት ይሰጣል።

ይህንን አቅጣጫ በአዲስ ኪዳን ወደ እግዚአብሔር መንግሥት ቦታ በማሰብ ትኩረታችንን በአዲስ ኪዳን ውስጥ ወደ መንግሥቱ ሰዎች ማዞር አለብን።

ሰዎች

በመጀመሪያ እግዚአብሔር የሰው ልጅ የእግዚአብሔርን መንግሥት እንዲያሰራጭ ደነገገ። እግዚአብሔር ይህንን ተግባር በልዩ ሁኔታ እስራኤልን ጠርቶ ይህንን ጥሪ በመፈጸም የእስራኤልን ሕዝብ እንዲመራ የዳዊትን ቤት ሾሟል። ነገር ግን ቀደም ብለን እንደጠቀስነው ፣ በብሉይ ኪዳን ታሪክ መጨረሻ ፣ የዳዊት ቤት እና የእስራኤል ሕዝብ ይህንን ጥሪ ሳያሳኩ ቀሩ፣ እግዚአብሔር በስደት አሰቃቂ ሁኔታ ረገማቸው። እናም በመቶዎች ለሚቆጠሩ ዓመታት የእስራኤል ሕዝብ በአምላክ ጠላቶች ግፍ ሥር ተሰቃየ።

ስለዚህ ኢየሱስ እና ተከታዮቹ ስለ “ወንጌል” ወይም ስለ መልካም ዜና ቢናገሩ አያስገርምም። እግዚአብሔር ለሰው ዘር ያዘጋጀው የመጀመሪያ ንድፍ በኢየሱስ ሊፈጸም መሆኑን የምሥራቹን አወጁ። ኢየሱስ የእግዚአብሔርን ጠላቶች ያሸንፋል እንዲሁም የእግዚአብሔርን ሕዝብ በመላው ምድር ይባርካል።

አዲስ ኪዳን ወደ እግዚአብሔር መንግሥት ሰዎች እንዴት ትኩረትን እንደሚስብ ለመረዳት ሁለት ርዕስ ጉዳዮችን እንዳስሳለን - በመጀመሪያ የክርስቶስ አገልግሎት እንደ ከፍተኛ፣ ፍጹም የእግዚአብሔር አምሳል እና ሁለተኛ የአማኞች አገልግሎት እንደ ታደሰ የእግዚአብሔር አምሳሎች ናቸው። እስቲ በመጀመሪያ የክርስቶስን ታማኝ አገልግሎት የእግዚአብሔር ታላቅ አምሳል አድርገን እናስብ።

ክርስቶስ

በብዙ ክበቦች ውስጥ ክርስቲያኖች ሁለተኛው የሥላሴ አካል ዘላለማዊ ሎጎስ ሥጋ ለምን እንደ ሆነ ብዙም ግንዛቤ የላቸውም። እኛ ኢየሱስ ሙሉ በሙሉ አምላክ እና ፍጹም ሰው መሆኑን በትክክል እናረጋግጣለን ፣ ግን እኛ ብዘውን ጊዜ ሙሉ በሙሉ ማለት ይቻላል በክርስቶስ አምላክነት ላይ እናተኩራለን። እናም በዚህ ምክንያት ፣ ዛሬ

የክርስቶስ ተከታዮች የዘለአለም ሥላሴ ሁለተኛው አካል ከእኛ አንዱ የሆነው ለምን እንደሆነ ብዙውን ጊዜ መግለፅ ይከብዳቸዋል። የኢየሱስ ሥጋ መሆን ለምን አስፈለገ? የአዲስ ኪዳን መልስ ቀጥተኛ ነው - ኢየሱስ እግዚአብሔር ለአምሳሉ ከመጀመሪያው ጀምሮ የሾመውን ወሳኝ ሚና ለመፈጸም ሰው ሆነ።

አዲስ ኪዳን ይህንን የክርስቶስን ሰብአዊነት አስፈላጊነት የሚያጎላባቸው ብዙ መንገዶች አሉ፣ ግን እኛ በሁለት አቅጣጫዎች ብቻ እንመለከታለን - በመጀመሪያ ኢየሱስ የመጨረሻው አዳም መሆኑን የአዲስ ኪዳን ትምህርት ፣ ሁለተኛ ኢየሱስ ከዳዊት ቤት የመጣው የእግዚአብሔር ካህን እና ንጉሥ መሆኑ ነው። ታዲያ አዲስ ኪዳን ኢየሱስ የመጨረሻው አዳም ነው ሲል ምን ማለቱ ነው?

የመጨረሻው አዳም. እያንዳንዱ የቅዱሳት መጻሕፍት ተማሪ ማለት ይቻላል ሐዋርያው ጳውሎስ በአዳምና በክርስቶስ መካከል ትይዩ እንደነበረ ያውቃል። በሮሜ 5:12-21 እና በሌሎች ምንባቦች ውስጥ ጳውሎስ የአዳም ኃጢአት በእግዚአብሔር ፊት በጣም ከፍተኛ ከመሆኑ የተነሳ የሰውን ዘር ከንቱነት እና ዘላለማዊ ፍርድ ሥር አድርጎታል። ነገር ግን ጳውሎስ እንዲሁ እንዳብራራው፣ ኢየሱስ በመስቀል ላይ በመከራውና በሞቱ ለእግዚአብሔር ፍጹም መታዘዝ በእግዚአብሔር ፊት በጣም አስፈላጊ ከመሆኑ የተነሳ በእርሱ ለሚያምኑ ሁሉ የዘላለም ሕይወትን አመጣ። 1 ቆሮንቶስ 15:21-22ን እና ጳውሎስ በዚህ ረገድ የኢየሱስን ሰብአዊነት አስፈላጊነት ያጎላበትን መንገድ አዳምጡ። ጳውሎስ እንዲህ ሲል ጽፏል

> ሞት በሰው በኩል ስለ መጣ ትንሣኤ ሙታን በሰው በኩል ሆኖአልና። ሁሉ በአዳም እንደሚሞቱ እንዲሁ ሁሉ በክርስቶስ ደግሞ ሕያዋን ይሆናሉና። (1 ቆሮንቶስ 15:21-22).

እኛ ብዙዎች እንደዚህ የመሰለ ነገር እንዲጽፍ የምንጠብቅ ስለሆንን የመዳንን እንደ ነፃ የእግዚአብሔር ስጦታ ስጦታ አድርገን ማየትን ተለምደናል - በአንድ ሰው ሞት እንደ መጣ፣ በእግዚአብሔር ጸጋ የሙታን ትንሣኤም ደርሶአልና። . አሁን ይህ በእርግጥ እውነት ይሆናል ምክንያቱም በክርስቶስ መዳን የእግዚአብሔር ጸጋ ነው። ነገር ግን ሐዋርያው እዚህ ላይ አጽንዖት የሰጠው አይደለም።

ይልቁንም ጳውሎስ ሞት በአንድ ሰው ማለትም በአዳም - ከሙታን መነሣት ፣ የመዳን ግብ እንዲሁ በሰው በኩል በክርስቶስ እንደመጣ ጽፏል። እንደ መጀመሪያው የሰው ልጅ ፣ የመጀመሪያው የእግዚአብሔር አምሳል ፣ አዳም የእግዚአብሔርን መንግሥት ዓላማዎች ማገልገል ተስኖት ለሁላችንም ሞትን አመጣ። እግዚአብሔር ግን መንግሥቱ በሰው ልጆች በኩል ወደ ምድር ትመጣለች የሚለውን ድንጋጌውን ፈጽሞ አልሻረውም። ስለዚህ አንድ ሰው - ጻድቅ፣ ፍጹም ታዛዥ የእግዚአብሔር አምሳል- አዳም ያልቻለውን ለመፈጸም አስፈላጊ ነበር። ለብዙ ሺህ ዓመታት፣ የእግዚአብሔር ታማኝ ሰዎች እንዲህ ላለው ሰው ይጸልዩ ነበር። እናም ክርስቶስ እርሱን የሚያምኑ ሁሉ በእግዚአብሔር መንግሥት የትንሣኤን ሕይወት የሚያመጣ ጻድቅ ሰው ነው።

ቪዲዮዎችን፣ የትምህርት መመሪያዎችና ሌሎች ግብዓቶችን ለማግኘት Thirdmill at thirdmill.org. ይመልከቱ

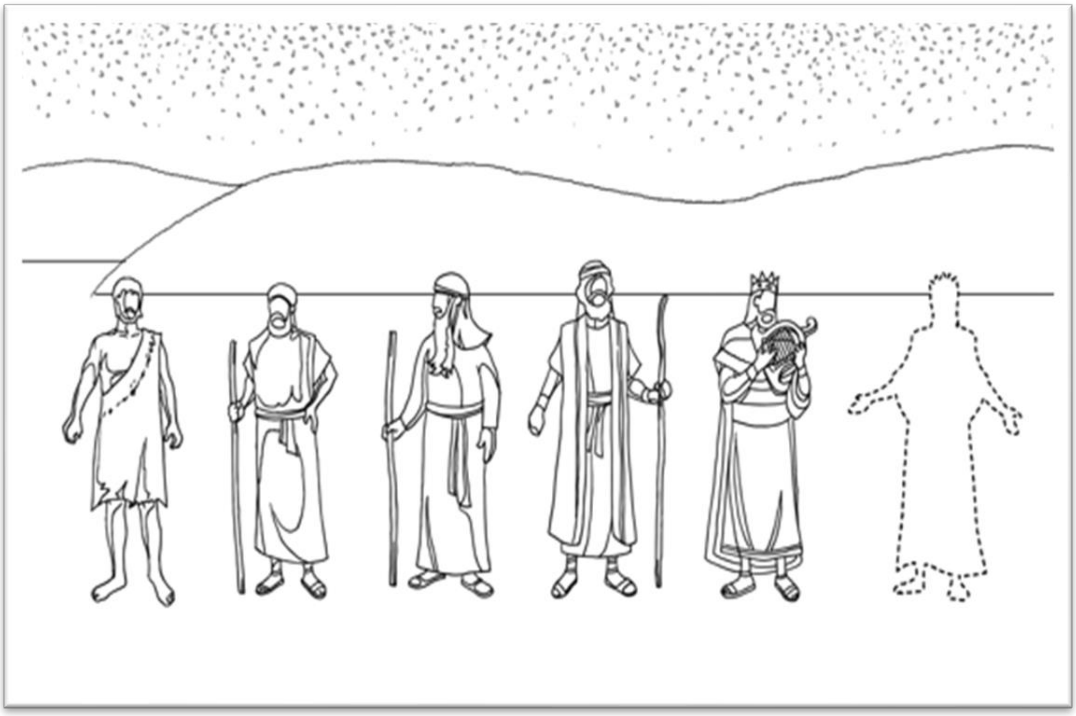

የእግዚአብሔር እቅድ ለአንድ ሰው - ጻድቅ ፣ ፍጹም ታዛዥ የእግዚአብሔር አምሳል - የእግዚአብሔርን መንግሥት ዓላማ ለማሳካት ነበር።

> ኢየሱስ ፍጹም የእግዚአብሔር አምሳል ነው። የእግዚአብሔር ኃይል የነበረው "የመጨረሻው አዳም" በ 1 ቆሮንቶስ 15:45 ላይ እንደምናነበው ኢየሱስ ሁለተኛው አዳም ነው። እናም በኢየሱስ ፍጽምና ውስጥ የእግዚአብሔር ልዩ ኃይል ተገለጠ ምክንያቱም ኃጢአትን የማይሠራ፣ ከኃጢአት ያልተወለደ ሰው ሆነ። ማቴዎስ 1:19-20ን ከተመለከትን የኢየሱስ መንፈስ ከመንፈስ ቅዱስ እንጂ ከዮሴፍ ወይም ከማርያም ወይም ከአዳም ዘር እንዳልመጣ እናያለን። ስለዚህ የእርሱ ሕይወት ከውስጥ ፍጹም የሆነ ሕይወት ነበር። የሰው ሥጋ እና ደም እንደለበሰ ሁሉ ቅድስናውም ከውስጥ ፍጹም ነበር።
>
> — ዮሃንስ ፐራፐቶዋርሶ፣ ፒኤች.ዲ.

አሁን አዲስ አዳም ከመሆኑ በተጨማሪ አዲስ ኪዳን ክርስቶስ በመንግሥቱ የመጨረሻ ደረጃዎች ውስጥ እንደ እግዚአብሔር ካህን እና ንጉሥ ሆኖ እንደሚያገለግል ያኀላል።

ካህን እና ንጉሥ. አዳምና ሔዋን በመጀመሪያ እግዚአብሔርን እንደ ንጉሣዊ ካህናት ያገለገሉ እንደነበር ታስታውሳላችሁ። እናም እግዚአብሔር የእስራኤልን መንግሥት እንደ መንግሥቱ ካህናት እንዲያገለግሉት መላውን የሰው ዘር እንዲሞሉ ጠራ። በተጨማሪም እስራኤል ወደ ሙሉ መንግሥት እያደገ ሲመጣ ፣ እግዚአብሔር ካህናትንና ነገሥታትን በተለይም ዳዊትንና ሥርወ መንግሥቱን እንደ ንጉሣዊ ካህናት እንዲያገለግሉ እንደቀባ አይተናል። ለዚህም ነው የዕብራውያን ጸሐፊ የክርስቶስን የንጉሥ ካህናት ደጋግሞ ያሳሰበው። በዕብራውያን 4:14 ላይ እንደጻፈው -

እንግዲህ በሰማያት ያለፈ ትልቅ ሊቀ ካህናት የእግዚአብሔር ልጅ ኢየሱስ ስላለን፥ ጸንተን

> ሃይማኖታችንን እንጠብቅ። (ዕብራውያን 4:14).

ኢየሱስ በመስቀል ላይ ሲሞት ራሱን ለኃጢአት የመጨረሻ መሥዋዕት አድርጎ አቀረበ። በእርሱ ያመኑትን ሁሉ ወክሎ የእግዚአብሔርን ፍርድ በራሱ ላይ ወሰደ።

ከዚህ በተጨማሪ፣ አዲስ ኪዳን ደግሞ ከዳዊት ቤት ጻድቅ የሆነው ቅቡዕ ኢየሱስ በዳዊት ዙፋን ላይ ለዘላለም እንደተቀመጠ አጽንዖት ይሰጣል። በሉቃስ 1:32-33 ላይ መልአኩ ገብርኤል የኢየሱስን መወለድ ለማርያም ያወጀበትን መንገድ አዳምጡ፡፡

> እርሱ ታላቅ ይሆናል የልዑል ልጅም ይባላል፥ ጌታ አምላክም የአባቱን የዳዊትን ዙፋን ይሰጠዋል፤ በያዕቆብ ቤትም ላይ ለዘለላም ይነግሣል፥ ለመንግሥቱም መጨረሻ የለውም። (ሉቃስ 1:32-33).

ምክንያቱም ክርስቶስ የዳዊትን ቤት ንጉሣዊ ክህነት በፍፁም ፈፅሟል፣ በእርሱ መሪነት የእግዚአብሔር መንግሥት አያልቅም። የእግዚአብሔር መንግሥት ዓላማዎች በኢየሱስ የግዛት ዘመን ይፈጸማሉ።

በአዲስ ኪዳን ዘመን የእግዚአብሔርን መንግሥት ሰዎች ስንመለከት፣ ክርስቶስ ያለምንም ጥርጥር እግዚአብሔር ለአዳም፣ ለእስራኤል እና ለዳዊት ቤት የሰጠውን አገልግሎት የሚፈጽም የእግዚአብሔር ታላቅ አምሳል ነው። ነገር ግን አዲስ ኪዳን እንዲሁ ሁሉም እውነተኛ አማኞች ከክርስቶስ ጋር እንደተቀላቀሉ ያሳስባል፣ ስለሆነም ቤተክርስቲያን አሁን እንደ እግዚአብሔር መንግሥት ሰዎች ሆና ታገለግላለች።

ምዕመናን

በአዲስ ኪዳን ዘመን መጀመሪያ ላይ የክርስቶስ ቤተ ክርስቲያን የአይሁድን ሕዝብ ብቻ ያካተተች ነበር - የአብርሃም ሥጋዊ ዘሮች ንስሐ ገብተው በኢየሱስ ክርስቶስ ያመኑ ማለት ነው። ኢየሱስ እና ሐዋርያቱ እና ነቢያቱ አይሁድ ነበሩ፣ እና በበዓለ ሃምሳ ቀን ያመኑ ሁሉ አይሁዳዊ ነበሩ። በእነዚህ የአዲስ ኪዳን ዘመን የመጀመሪያዎቹ ቀናት እግዚአብሔር በተስፋይቱ ምድር ከሚኖሩት እና በአሕዛብ መካከል ከተበተኑት ታማኝ የአይሁድ ሰዎችን ሰብስቧል።

ግን ብዙም ሳይቆይ አንድ አስገራሚ ነገር ተከሰተ። እግዚአብሔር አሕዛብን ወደ እግዚአብሔር መንግሥት በማምጣት አብርሃምና ዘሩ የእግዚአብሔርን መንግሥት በረከቶች ያሰራጫሉ ብሎ የገባውን ቃል መፈጸም ጀመረ። አዲስ ኪዳን የአሕዛብን አማኞች ጨምሮ ስለ ሁሉም የክርስቶስ ተከታዮች እንደ እግዚአብሔር የታደሱ አምሳሎች የሚናገረው ለዚህ ነው። ጳውሎስ በኤፌሶን 4:24 ላይ እንዳብራራው ፣ አማኞች -

> ለእውነትም በሚሆኑ ጽድቅና ቅድስና እንደ እግዚአብሔር ምሳሌ የተፈጠረውን አዲሱን ሰው ልበሱ። (ኤፌሶን 4:24).

ይህ ደግሞ በ1ጴጥሮስ 2:9 ላይ ጴጥሮስ የአይሁድ እና የአሕዛብን ያካተተ የአዲስ ኪዳን ቤተክርስቲያንን እንደ እግዚአብሔር ንጉሣዊ ካህናት የገለጸው ለዚህ ነው።

እዚያም እንዲህ ጻፈ -

> እናንተ ግን ከጨለማ ወደሚደነቅ ብርሃኑ የጠራችሁን የእርሱን በጎነት እንድትናገሩ የተመረጠ ትውልድ፥ የንጉሥ ካህናት፥ ቅዱስ ሕዝብ፥ ለርስቱ የተለየ ወገን ናችሁ፤ (1 ጴጥሮስ 2:9).

እዚህ ላይ እግዚአብሔር መጀመሪያ የእስራኤልን ሕዝብ "የካህናት መንግሥት" ብሎ የጠራበትን ዘፀአት 19:6 ን ጠቅሷል። ነገር ግን ጴጥሮስ እነዚህን ቃላት በአይሁድና በአሕዛብ ላይ ለቤተ ክርስቲያን ተግባራዊ አደረገ።

ቪዲዮዎችን፣ የትምህርት መመሪያዎችና ሌሎች ግብዓቶችን ለማግኘት Thirdmill at thirdmill.org. ይመልከቱ

መላው የክርስቶስ ቤተ ክርስቲያን “የተመረጠ ዘር፣ የንጉሥ ካህናት፣ ቅዱስ ሕዝብ፣ ለእግዚአብሔር ርስት የተለየ ሕዝብ” እንዲሆን በምድር ላይ ካሉ ዘር ሁሉ የክርስቶስ ተከታዮች በአብርሃም ቤተሰብ ውስጥ ተወስደዋል። ሁሉም የክርስቶስ ተከታዮች በዓለም ውስጥ የእግዚአብሔር ንጉሣዊ ካህናት ሆነው ያገለግላሉ። እኛ “የክርስቶስን ታላቅነት እንሰብካለን” እና ዓለምን ወደ እግዚአብሔር በረከቶች የሚመሩ እንደመሆናቸው መጀመሪያ ለእስራኤል የተሰጠውን ተልዕኮ እንፈጽማለን።

> በ1ጴጥሮስ 2:8-9 ጴጥሮስ የእግዚአብሔር ሰዎች እነማን እንደሆኑ እና የተመረጠ ዘር መሆናቸውን ፣ በእርግጥ ከዓለም የተወሰዱ ሰዎች ናቸው ፤ የእግዚአብሔር ናቸው። ነገር ግን እነርሱ ዓላማ ያላቸው ሰዎች ናቸው ፣ ያ ማለት እነርሱ በእውነት የሚያማልዱበት የክህነት ሚና ይጫወታሉ፣ ልክ እንደ አሮጌው ካህናት መሥዋዕት እንደሚያቀርቡ ሳይሆን እነዚህ በእውነት ስለ ሰዎች ይማልዳሉ፣ የእግዚአብሔር ሕዝብ… እግዚአብሔር እኛን እዚህ አስቀምጦናል። ዓላማው እና ያ በእውነቱ ፣ ብዙ ሰዎች እርሱን እንዲያውቁት እና በእርሱ እንዲያምኑ የእርሱን ምርጥነት ማወጅ ነው። ግን እኛ ደግሞ የተለየን እንድንሆን ተጠርተናል ማለትም እኛ በእውነት ቅዱስ ሰዎች ነን። እኛ መለየት አለብን።
>
> — ዶክተር ቩያኒ ሲንዶ

አሁን በአዲስ ኪዳን ዘመን የመንግሥቱን ቦታና ሕዝብ አይተናል፣ በአዲስ ኪዳን ውስጥ ወደ መንግሥቱ እድገት ደግሞ እንሂድ፡፡

እድገት

በአዲስ ኪዳን የእግዚአብሔር መንግሥት እድገት በብዙ መንገድ በቅዱሳት መጻሕፍት ውስጥ ካገኘናቸው በጣም ሥር ነቀል ትምህርቶች አንዱ ነው። በጣም ጽንፈኛ ከመሆኑ የተነሳ በመጀመሪያው መቶ ዘመን አብዛኞቹ አይሁዳውያን ኢየሱስን መሲሕ አድርገው አልተቀበሉትም። አሁን በኢየሱስ ዘመን በአይሁድ መካከል ብዙ ኑፋቄዎች እና ክፍፍሎች ነበሩ። ብዙዎቻችን ስለእነርሱ ሰምተናል - በኢየሩሳሌም ሥልጣን የያዙት ፈሪሳውያን እና ሰዱቃውያን፣ ሮማውያንን በዓመፅ ለመገልበጥ የፈለጉት ቀናተኞች እና በርካታ መብታቸውን የተነፈጉ የበረሃ ማኅበረሰቦች ነበሩ። ብዙ ልዩነቶች ቢኖሩም ሁሉም መሲሑ በቅርቡ እንደሚመጣ እና በዓለም ዙሪያ በክፉ ላይ የእግዚአብሔር መንግሥት ፈጣን እና ወሳኝ ድል እንደሚያመጣ ተስፋ አድርገው ነበር። ነገር ግን ኢየሱስ እና በመጀመሪያው መቶ ዘመን የነበሩት ሐዋርያትና ነቢያት ይህንን ሰፊ ተስፋ ተከራክረዋል። ኢየሱስ ራሱ እስኪያብራራላቸው ድረስ የተደበቀውን ነገር አወጀ - ኢየሱስ መሲሕ ነው፣ ነገር ግን የእግዚአብሔርን መንግሥት ወደ ምድር ከረዥም ጊዜ በኋላ ሊያመጣ ነው።

ማቴዎስ 13:31-32ን እና ኢየሱስ የእግዚአብሔር መንግሥት ወደ ምድር እንዴት እንደመጣ ያብራራበትን መንገድ አዳምጡ፦

> መንግሥተ ሰማያት ሰው ወስዶ በእርሻው የዘራትን የሰናፍጭ ቅንጣት ትመስላለች፤ እርስዋም ከዘር ሁሉ ታንሳለች፥ በአደገች ጊዜ ግን፥ ከአታክልቶች ትበልጣለች የሰማይም ወፎች መጥተው በቅርንጫፎችዋ እስኪሰፍሩ ድረስ ዛፍ ትሆናለች። (ማቴዎስ 13:31-32).

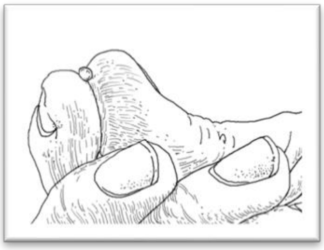

የእግዚአብሔር መንግሥት እንደd ስናፍጭ ቅንጣት ናት

በዚህ ምሳሌ ውስጥ ኢየሱስ በድንገት እና በአስደንጋጭ ሁኔታ ከመምጣት ይልቅ የእግዚአብሔር መንግሥት እንደ ሰናፍጭ ቅንጣት ትጀምራለች። ነገር ግን ከጊዜ በኋላ መንግሥቱ እያደገ ሄዶ እንደ ትልቅ የሰናፍጭ ተክል ይሆናል። ቀሪው አዲስ ኪዳን እንደሚነግረን ፣ መንግሥቱ በኢየሱስ ምድራዊ አገልግሎት በአንጻራዊ

ሁኔታ ሲታይ ትንሽ እና ጸጥ ባለ መንገድ ተጀመረ። በመጨረሻ ግን ክርስቶስ ሲመለስ መንግሥቱ በመላው ምድር ላይ ትሰፋለች።

ከዚህ ትምህርት ጋር በሚስማማ መልኩ በአዲስ ኪዳን ዘመን ስለ እግዚአብሔር መንግሥት እድገት በሦስት ዋና ደረጃዎች እየተገለጠ መጥቷል፡፡

የመጀመሪያው ደረጃ በክርስቶስ አገልግሎቶች እና በመጀመሪያው መቶ ዘመን ሐዋርያትና ነቢያት ውስጥ የተከናወነው የመንግሥት መመረቅ ነበር። ከ2000 ዓመታት በፊት ኢየሱስ በምድር ላይ የእግዚአብሔር የከበረ መንግሥት የመጨረሻውን የድል ደረጃ ከፍቷል። ለዚህም ነው በኤፌሶን 2:20 ላይ ሐዋርያው ጳውሎስ ስለ ቤተክርስቲያን "በሐዋርያትና በነቢያት መሠረት ላይ ታነጻች፣ ክርስቶስ ኢየሱስ ራሱ የማዕዘን ራስ ነው" ያለው።

በክርስቶስ ውስጥ የእግዚአብሔር መንግሥት ሁለተኛ ደረጃ የመንግሥቱ ቀጣይነት ብለን ልንጠራው እንችላለን። ይህ በቤተክርስቲያን ታሪክ ውስጥ የእግዚአብሔር መንግሥት የሚያድግበት ረጅም ጊዜ ነው። በዚህ ጊዜ ክርስቶስ በመላው ዓለም በወንጌል አዋጅ መንግሥቱን ማስፋፋን ቀጥሏል። እናም ተከታዮቹን የእግዚአብሔርን መንግሥት ማስረጨት ከፍተኛ ቅድሚያ እንዲሰጣቸው ጥሪ ያደርጋል። ልክ በማቴዎስ 6:33 ላይ ኢየሱስ እንዳወጀው:

> ነገር ግን አስቀድማችሁ የእግዚአብሔርን መንግሥት ጽድቁንም ፈልጉ፥ (ማቴዎስ 6:33).

በሕይወታችን በየቀኑ የእግዚአብሔርን መንግሥት መስፋፋት፣ የእግዚአብሔርን የጽድቅ አገዛዝ በመላው ዓለም መፈለግ አለብን።

በክርስቶስ ያለው የእግዚአብሔር መንግሥት ሦስተኛው ደረጃ የወደፊቱ የመንግሥቱ ፍጻሜ ነው። ይህ ክርስቶስ ተመልሶ ዓለምን ሁሉ ወደ መንግሥቱ ለመለወጥ የእግዚአብሔርን ዕቅድ የሚፈጽምበት ጊዜ ነው። ዮሐንስ በዮሐንስ ራእይ 11:15 ላይ ይህንን የእግዚአብሔርን መንግሥት የመጨረሻ ምዕራፍ የገለፀበትን መንገድ አዳምጡ።

> ሰባተኛው መልአክ ነፋ፤ በሰማይም። የዓለም መንግሥት ለጌታችንና ለእርሱ ለክርስቶስ ሆነች፥ ለዘላለምም እስከ ዘላለም ይነግሣል (ራእይ 11:15).

ክርስቶስ ወደ ምድር ሲመለስ የእግዚአብሔርን ጠላት ሁሉ ያሸንፋል እናም የዓለም መንግሥት የእግዚአብሔር እና የክርስቶስ መንግሥት ትሆናለች። እናም ከዚያ ጊዜ ጀምሮ "በሁሉም ቦታ ከዘላለም እስከ ዘላለም ይነግሣል"።

የክርስቶስ ተከታዮች እንደመሆናችን በመንግሥቱ ምረቃ ወቅት ያከናወናቸውን ሁሉ ወደ ኋላ እንመለከታለን። በኢየሱስ ሕይወት፣ ሞት፣ ትንሣኤ እና ዕርገት እና ከሁለት ሺህ ዓመታት በፊት በተከናወነው የመንፈስ

ቅዱስ መፍሰስ ላይ እምነታችንን እና ተስፋችንን እናስቀምጣለን። እንዲሁም በመንግሥቱ ቀጣይነት ክርስቶስ በሚያደርገው ነገር ላይ እምነታችንን እና ተስፋችንን እናስቀምጣለን። ባረገው ክርስቶስ መሪነት እና በመንፈስ ቅዱስ ኃይል ቤተክርስቲያኑ ምሥራቹን በአሕዛብ ሁሉ መስራቷን ቀጥላለች። እና በእርግጥ ክርስቶስ በመንግሥቱ ፍጻሜ ወደፊት በሚሠራው ላይ እምነታችንን እና ተስፋችንን እናስቀምጣለን። ክርስቶስ በክብር ተመልሶ በእግዚአብሔር ክብር የተሞላውን አዲስ ፍጥረት ሙላት ያመጣል።

ማጠቃለያ

በዚህ ትምህርት በብሉይ ኪዳን ውስጥ የሚታየውን ሁሉ ማለትም የእግዚአብሔርን መንግሥት የሚያስተሳስረውን አንድ የሚያደርግ ጭብጥ አስተዋውቀናል። ሁሉም የብሉይ ኪዳን ደራሲዎች እግዚአብሔር በታሪክ ላይ ተወዳዳሪ የሌለው ሉዓላዊ እንደነበረ እና እንደሚሆን በሰፊው እይታ እንዴት እንደሚያምኑ ተመልክተናል። ነገር ግን እነርሱ ደግሞ የእግዚአብሔር ትዕዛዛት በሰማይ እንዳሉ የእግዚአብሔር ትዕዛዞች በምድር ላይ እንዲፈጸሙ በጊዜ ሂደት እንደሚገለጥ በጠባብ እይታ አምነው ነበር። ይህንን የታሪክ ግብ መድረስ የተጀመረው በጥንታዊው ታሪክ ውስጥ ነው። በእስራኤል ሕዝብ ታሪክ ውስጥ ወደ እግዚአብሔር ሥራ ተዘረጋ። እናም ይህ የታሪክ ግብ በአዲስ ኪዳን ዘመን በክርስቶስ ተፈጽሟል።

ብሉይ ኪዳንን ያጠና ሁሉ ግራ የሚያጋባ መሆኑን ያውቃል። ስለዚህ ትልቁን አምሳል በአእምሯችን መያዙ ሁል ጊዜ አስፈላጊ ነው። ሁሉም የብሉይ ኪዳን ደራሲዎች ስለ እግዚአብሔር መንግሥት አንድ የጋራ የእምነት ስብስብ አካፍለዋል እናም የእግዚአብሔርን መንግሥት በምድር ላይ ለማስፋፋት መጽሐፎቻቸውን ጽፈዋል። እግዚአብሔር ዓለምን መንግሥቱ እንዲሆን ፈጥሮ፣ በክብሩ እንደሚሞላው፣ አንድ ቀን ከማንኛውም ፍጡር ማለቂያ የሌለው ውዳሴ እንደሚቀበል ያውቁ ነበር። እግዚአብሔር ይህንን ፍጻሜ በሰው ልጆች፣ በአምሳሎቹ በኩል ይፈጽማል። እና የከፋት ተግዳሮቶች ቢኖሩም ፣ ይህ መንግሥት አይወድቅም። በእያንዳንዱ ተራ ብሉይ ኪዳን ይህንን የእግዚአብሔርን ዓላማ የሚፈጽመው ኢየሱስ እንደሆነ ይገምታል። ኢየሱስ የእግዚአብሔርን መንግሥት ወደ ምድር ያመጣል። እናም በእርሱ ለሚያምኑት ሁሉ በዚያ በክብር መንግሥት ከእርሱ ጋር የመንግሥትን ደስታ ለዘላለም ይሰጣቸዋል።

አስተዋጽኦ ያደረጉ ጸሐፊዎች

ዶ / ር ሪቻርድ ኤል ፕራት ፣ ጁኒየር (አስተናጋጅ) የሦስተኛው ሚሊኒየም አገልግሎት ተባባሪ መስራች እና ፕሬዚዳንት ናቸው። በተሃድሶ ሥነ መለኮት ሴሚናሪ የብሉይ ኪዳን ፕሮፌሰር ሆነው ከ 20 ዓመታት በላይ ያገለገሉ ሲሆን የብሉይ ኪዳን ክፍል ሊቀመንበር ነበሩ። የተሾሙ አገልጋይ የሆኑት ዶ / ር ፕራት ለወንጌል እና ለማስተማር ብዙ ተጉዘዋል። በዌስትሚኒስተር ሥነ -መለኮታዊ ሴሚናሪ ተማሩ፡፡ ኤምዲቪ ከዩኒየን ቲኦሎጂካል ሴሚናሪ ተቀበሉ እንዲሁም የሥነ-መለኮት ዶክትሬት ድግሪያቸውን በብሉይ ኪዳን ጥናቶች ከሃርቫርድ ዩኒቨርሲቲ ተቀብለዋል። ዶ / ር ፕራት የ NIV የተሐድሶ መንፈስ ጥናት መጽሐፍ ቅዱስ አጠቃላይ አርታኢ እና ለአዲሱ ሕያው ትርጉም ተርጓሚ ናቸው። እንዲሁም በዓይናችሁን ከፍታችሁ ጸልዩ፣ እያንዳንዱ ሀሳብ ምርኮኛ ፣ ለክብር የተፈጠርን፣ ታሪኮችን ሰጠን፣ 1 እና 2 ዜና መዋዕል እና 1 እና 2 ቆሮንቶስ ሐተታን ጨምሮ በርካታ ጽሑፎችን እና መጻሕፍትን ደራሲ ናቸው፡፡

ዶክተር ሪክ ቦይድ በዌስሊ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ሴሚናሪ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ትርጓሜ ፕሮፌሰር ናቸው።

ዶ / ር ሮበርት ቢ. ክርስቶስቶም የዳላስ ቲዎሎጂካል ሴሚናሪ መምሪያ ሊቀመንበር እና የብሉይ ኪዳን ፕሮፌሰር ነው።

ዶ / ር ዳግላስ ግሮፕ የቀድሞው የብሉይ ኪዳን ፕሮፌሰር እና ተባባሪ አካዳሚክ ዲን በቤ / ክ ሴሚናሪ ነበሩ።

ዶ / ር ግራንት አር ኦስቦርን (1942-2018) በሥላሴ ወንጌላዊ መለኮት ትምህርት ቤት የአዲስ ኪዳን ፕሮፌሰር ነበሩ።

ዶ / ር ዮናታን ቲ ፔንንግተን የአዲስ ኪዳን ትርጓሜ ተባባሪ ፕሮፌሰር እና በደቡባዊ ባፕቲስት ቲኦሎጂካል ሴሚናሪ የምርምር የዶክትሬት ጥናቶች ዳይሬክተር ናቸው።

ዮሐንስ ፕራፕቶዋርሶ ፣ ፒኤችዲ- በባቱ ሥነ -መለኮታዊ ሴሚናሪ ያገለግላል።

ዶ / ር ስኮት ሬድ በዋሽንግተን ዲሲ ውስጥ የተሃድሶ ሥነ -መለኮታዊ ሴሚናሪ ፕሬዝዳንት እና የብሉይ ኪዳን ተባባሪ ፕሮፌሰር ናቸው።

ዶ / ር ብራያን ዲ ራስል በኦርላንዶ ፣ ፍሎሪዳ በአስቤሪ መንፈሳዊ ትምህርት ቤት የመጽሐፍ ቅዱሳዊ ጥናቶች ፕሮፌሰር እና የከተማ አገልግሎት ትምህርት ቤት ዲን ናቸው።

ዶ / ር ዳንኤል ሲማንጎ በደቡብ አፍሪካ የመጽሐፍ ቅዱስ ተቋም በኬፕ ታውን ውስጥ ዋና ሥራ አስኪያጅ ናቸው።

ዶ / ር ሮያኒ ሲንዶ በደቡብ አፍሪካ ጆርጅ ኋይትፊልድ ኮሌጅ መምህር ናቸው።

ዶ / ር እስጢፋኖስ ጄ ዌሉም በደቡባዊ ባፕቲስት ቲኦሎጂካል ሴሚናሪ የክርስትና ሥነ መለኮት ፕሮፌሰር ናቸው።

ዶ / ር ዮናታን ዲ.ወርዝንግተን በስልጠና መሪዎች ዓለም አቀፍ የሥርዓተ ትምህርት ልማት ዳይሬክተር ናቸው።

የቃላት ፍች

አሮን – ከሌዊ ነገድ የሆነው የሙሴ ወንድም ቤተሰቡ በልዩ የክህነት አገልግሎት እንዲያገለግል የተመረጠ ነው

አብርሃም – እግዚአብሔር በዘፍጥረት 15 እና 17 ውስጥ ስፍር ቁጥር የሌላቸው ዘሮችን እና ልዩ ምድርን ቃል ኪዳን የገባለት የእስራኤል ሕዝብ አባት፣ የብሉይ ኪዳን አባት፣ የታራ ልጅ

አዳም – የመጀመሪያው ሰው; የሔዋን ባል; ሰው ምድርን ሞልቶ እንዲገዛ እግዚአብሔር የመሠረቱን ቃል ኪዳን የገባለት ሰው

ቀኖና – ሥልጣን ያለው ደረጃ; በይሁዳ-ክርስቲያናዊ ወግ ውስጥ እንደ ቅዱሳት መጻሕፍት እውቅና የተሰጣቸው የሰነዶች ስብስብ

ቃል ኪዳን – በሁለት ሰዎች ወይም በሰዎች ቡድኖች መካከል ፣ ወይም በእግዚአብሔር እና በአንድ ሰው ወይም በሰዎች ቡድን መካከል የተደረገ አስገዳጅ የሕግ ስምምነት

ዳዊት – ዘሩ በዙፋኑ ላይ ተቀምጦ ለዘላለም ይነግሳል የሚለውን ቃል የተቀበለው የእስራኤል ሁለተኛ የብሉይ ኪዳን ንጉሥ

ኤደን – የዕብራይስጥ ቃል ትርጉሙ "አስደሳች" እግዚአብሔር መጀመሪያ አዳምን እና ሔዋንን ያስቀመጠበት የአትክልት ስፍራ ስም

ሔዋን – የመጀመሪያዋ ሴት; የተከለከለውን ፍሬ ከበላች በኋላ ዘሯ የሰይጣንን ጭንቅላት እንደሚቀጠቀጥ የእግዚአብሔርን ቃል የተቀበለችው የአዳም ሚስት

ይስሐቅ – የአብርሃምና የሳራ ልጅ; የእግዚአብሔር የቃል ኪዳን ተስፋዎች ወራሽ

ያዕቆብ – የአሥራ ሁለቱ የእስራኤል ነገዶች የቤተሰብ አለቃ የሆነው የይስሐቅ ልጅ

ሌዋውያን – ከሌዊ ነገድ የመጡ ፤ ለእስራኤል ሕዝብ ካህናት ሆነው አገልግለዋል

ኖኅ – በእግዚአብሔር መሪነት መርከብ ሠርቶ ከጥፋት ውኃ የተረፈ ሰው፤ እግዚአብሔር ዘላቂ የተፈጥሮ መረጋጋትን አጠቃላይ ቃል የገባለት ግለሰብ

ሁሉ ቦታ መገኘት – በሁሉም ቦታ መገኘት

ቅድመ-ታሪክ – የምድር ታሪክ የመጀመሪያዎቹ ደረጃዎች ዘፍጥረት 1: 1–11: 9

የተስፋይቱ ምድር – እግዚአብሔር ለአብርሃምና ለዘሮቹ ርስት አድርጎ ለመስጠት የገባው ምድር

ሴም – የኖኅ ልጅ የቤተሰብ መስመሩን ለመቀጠል የተመጠው

ቶቭ – የዕብራይስጥ ቃል (በቋንቋ ፊደል መጻፍ) ትርጉሙ "ጥሩ" ፣ "አስደሳች" ፣ "ደስ የሚያሰኝ" ፣ "ቆንጆ"

ምክትል ገዥ – በንጉሡ ነገሥቱ ወይም በሌላ ገዥ ምትክ የሚሠራ ሰው